

Niezależny magazyn dla każdego

ECHO TYGODNIA

ECHO
WEEKLY

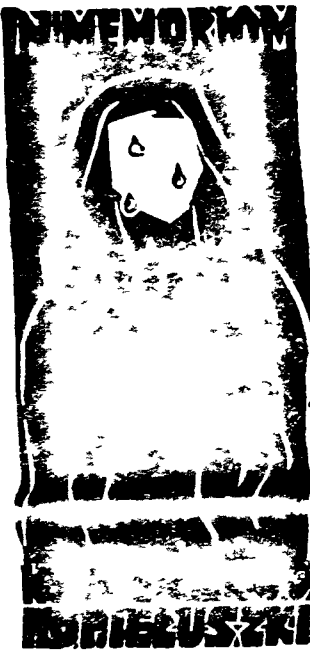
Nr 126 Toronto 7-13 marca 1985

Cena \$ 1

WAZNA WIZYTA PRYMASA

Prymas Polski Jozef Kardynał Glomp w poniedziałek 4 bm zakończył swą ważną jedenastodniową wizytę w W Brytani. Na lotnisku londyńskim zęgnął go prymas Angli i Wali kardynał Basil Hume. Oświadczyl on ze kardynał Glomp przyczynil się do dalszego zblżenia narodów Polski i Wielkiej Brytani i ze Kościół w Polsce cieszy się powszechnym wielkim szacunkiem jako propagator prawdy i wartości chrześcijańskich oraz obrońca godności ludzkiej.

Kardynał Glomp wywołał w czasie wizyty bardzo korzystne wzajemne i nie jest wykluczone ze przyczynil się do zwiększenia ofiarności Brytyjczyków na rzecz kościelnego Funduszu Pomocy Rolnikom w Polsce.

Szerzy się wśród Polaków kult ks Popiełuszki, kapelana Solidarności, zamordowanego przez oprawców peerelowskiej bezpieki

Wśród materiałów nadesłanych ostatnio z Polski znalazł się ten ekslibris ku czci księdza Jerzego

Ex libris

Komitet Przeciw Przemocy ocenia proces toruński

Utworzony w Warszawie, w listopadzie zeszłego roku, Komitet Obywatelski Przeciw Przemocy, ogłosił 17 lutego swoją ocenę procesu zbrojcow ks Jerzego Popiełuszki. Oto omówienie tego obszernego dokumentu

Cała seria porwań i zbrodni

Komitet występuje na wstępie swojej oceny przeciwko urzędowej tezie, jakoby sprawa ks Jerzego Popiełuszki była przypadkiem odosobnionym

W dokumencie Komitetu przypomina się, że teza ta została zakwestionowana już w liście Komitetu do Prokuratora Generalnego, z 18 listopada zeszłego roku. Omówiono tam serię wcześniejszych porwań toruńskich, co do których nie ma wątpliwości, że ich sprawcami byli funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa. Wspomniano także o wielu innych zbrodniach

Normalka...

W ocenie Komitetu Obywatelskiego Przeciw Przemocy, proces toruński otwiera generalny problem funkcjonowania służb, podległych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych. Komitet domaga się w związku z tym wznowienia dochodzeń w wielu pominiętych tendencyjnie sprawach, przede wszystkim w sprawie Piotra Bartoszcze, w sprawach napadu na kościół św Marcina w Warszawie i związanych z tym porwań, oraz w sprawach porwań toruńskich. Też o odosobnionym przypadku obalają również okoliczności narad nad sposobami postąpienia z ks Popiełuszką. Narady te toczyły się w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, w gronie szerszym, niż skład ławy oskarżonych. Rozważa-

Ciąg dalszy str 6

Czarny poniedziałek

Z OSTATNIEJ CHWILI

Czarny poniedziałek w Polsce nastąpił 4 marca. Po raz pierwszy od 13 miesięcy podniesiono o 11 do 75 procent ceny 10 rodzajów artykułów pierwszej potrzeby. Na pierwszy ogień poszły chleb, ryż, herbata, niektóre wyroby mleczarskie, olej sojowy i słonecznikowy. Jednocześnie podniesiono emerytury i dano pewne rekompensaty, które - jak podała agencja Reutersa - obejmują blisko 11 milionów osób. Zniesiono racjonowanie mąki.

Komentarz z reżimowej prasy "obecne podwyżki w rodzinach, zwłaszcza tych, w których z konieczności żyje się z ołówkiem w ręku, wprowadzą nieco zamieszania".

Następna podwyżka, przewidziana na czerwiec, ma objąć węgiel, gaz, prąd, oraz mięso i inne produkty żywnościowe.

Od poniedziałku, za mniej niż kilogramowy bochenek chleba płaci się o 6 zł więcej, niż dotychczas. Za ki-

logram sera - 18 zł więcej. Za najniższego gatunku herbatę, której także na rynku brak - o 15 zł więcej za 10 dag. Chleb podrozał o 42 procent (wg danych AP), mąka o 41%, ryż - 42%.

Od pierwszego do pierwszego, nie starcza pieniędzy już nie tylko rodzinom najbardziej ubogim i emerytom, ale także tym, których poziom życia jeszcze parę lat temu określano jako średni. Za średni poziom życia w PRL zwykle się uważa stan, w którym starcza pieniędzy na utrzymanie, ale na niewiele więcej.

Posunięcie rządu Lecha Wałęsa nazwał cynicznym. Po zapowiedzi przez Solidarność strajku generalnego na 28 lutego, oficjalne związki zawodowe, w ślad za Solidarnością, sprzeciwiły się rządowemu planowi podwyżek, przyjmując postulaty Solidarności. Rząd oświadczył, że zmienia plany podwyżek, wychodząc naprzeciw postulatom tych oficjalnych związków.

Plany zmieniono, ale nawet według tych zmian okazało się w poniedziałek, że władza uderzyła Polaków bardzo ciężko po kieszeni, spychając miliony ludzi na krawędź biedy, która tu i nazwałibymy skrajną nędzą.

W wielu zakładach pracy, w różnych częściach Polski, mimo odwołania strajku powszechnego przez Solidarność

W rozmowie z zachodnim korespondentem Lech Wałęsa, jak podano we wtorek 5 lutego, mówił o dokonanej przez młodych robotników Stoczni Gdanskiej ostatecznej decyzji przywódców Solidarności (decyzji odwołania ostrzegawczego strajku, w odpowiedzi na ogłoszony przez rząd projekt ustępstw w sprawie podwyżek). Ocena młodych stoczniowców była zdecydowanie krytyczna.

Mozna się zastanawiać, czy głos młodych pracowników stoczni jest głosem wyrażającym opinię większości pracowników, czy też mniejszości - nie sposób go jednak nie brać pod uwagę.

Z całą pewnością musiał tę opinię swoich młodszych kolegów wziąć pod uwagę Lech Wałęsa, który stwierdził, że decyduje o tym, w jaki sposób społeczeństwo polskie ma bronić swoich zagrożonych interesów, muszą być podejmowane przez załogi zakładów pracy.

W ostatnich dniach przybrały też na sile ataki na Kościół. Telewizja PRL nie przepuszcza żadnej okazji, dającej pretekst do oczerniania i osmieszania duchownych.

Władze PRL mówią o dalszym wcielaniu w życie swoich koncepcji, koncepcji przeciwstawnych interesom społecznym. Lech Wałęsa zapowiada, że przyłączy się do akcji protestacyjnych, jeżeli akcje takie podejmie świat pracy.

Władze deklarują dialog i porozumienie, ale za formę dyskusji uznają stan, w którym w więzieniach przetrzymywani są, jako zakładnicy, działacze opozycji.

Zachodni korespondenci podają, że Wałęsa określił podwyżki cen jako mordercze, jako cyniczną odpowiedź władz na żądania wysuwane przez Solidarność.

Pod adresem Jaruzelskiego miał się wyrazić Od tego człowieka nic nie dostaniemy, więc trzeba go do tego skłonić. Zdaniem Wałęsy, nie ma najmniejszej wątpliwości, że jakakolwiek zmiana, możliwa jest tylko w wypadku zdemontowania zdecydowanej postawy robotników. Musimy ulepszyć nasze pokojowe metody walki. To one mogą przynieść poprawę sytuacji gospodarczej kraju, przyczynić się do wypuszczenia naszych więzionych kolegów.

"W zakładach pracy powinno się stać widoczne, co czynią robotnicy w tej sytuacji. Robotnicy wielkich zakładów pracy mają prawo występować przeciw tak galopującemu obniżaniu się ich stopy życiowej i przeciw temu, że wciąż jest brak nadziei na przeprowadzenie w kraju autentycznych reform gospodarczych.

Walka o chleb i wolność jest naszym świętym obowiązkiem", oświadczył Wałęsa.

AGENCI SB WŚRÓD EMIGRANTÓW

OSWIADCZENIE
BIURA KOORDYNACYJNEGO NSZZ
"SOLIDARNOSC" ZA GRANICĄ

Dnia 7 stycznia 1985 policja francuska zatrzymała trzeciego sekretarza ambasady PRL w Paryżu podczas spotkania z jakimś emigranckim polskim, który miał mu przekazać dokumenty Komitetu Koordynacyjnego NSZZ 'Solidarność' we Francji. Dyplomacie polecono opuścić Francję, nazwiska osoby z którą się spotkał nie ujawniono. Fakty te podane w środkach masowego przekazu 23 i 24 stycznia, dały asumpt do najroźniejszych przypuszczeń i pogłosek. Biuro Koordynacyjne NSZZ 'Solidarność' Za Granicą oświadcza w związku z tym, co następuje:

1. Biuro otrzymało zapewnienie, że osoba, która usiłowała przekazać dokumenty agentowi służby bezpieczeństwa nie należy do grona członków i współpracowników Komitetu Koordynacyjnego NSZZ 'Solidarność' we Francji.

2. Wiadomo nam z całą pewnością, że na dokumenty, które miały zostać przekazane składają się wyłącznie pokwitowania rachunku i rozliczenia związane z codziennym funkcjonowaniem Komitetu w okresie od stycznia do września 1982 roku. Nie figurują tam żadne nazwiska ani adresy osób zamieszkałych w kraju. Nie ma też listy osób z Francji lub innych krajów, które dokonywały wpłat na Fundusz Pomocy 'Solidarności'.

3. Biuro zwraca uwagę na fakt, że gdy część członków Komitetu Koordynacyjnego wystąpiła jesienią 1982 roku, ponieważ nie chciała podporządkować się TKK i dążyła do utworzenia Solidarności Na Emigracji, zabrane zostały niektóre dokumenty dotyczące rachunkowości Komitetu. Niewielki i sam przez się mało istotny mogący jednak zainteresować służbę bezpieczeństwa ułamek archiwów Komitetu Koordynacyjnego znajduje się więc odz góra dwóch lat w posiadaniu osób prywatnych i nie został zwrócony prawowitemu właścicielowi mimo wielokrotnych rozmów na ten temat.

4. Wedle posiadanych przez nas informacji akcja służby bezpieczeństwa zmierzała do uzyskania materiałów mogących uzasadnić oskarżenie naszego kolegi Seweryna Blumsztajna, który wraca nie bawem do kraju a zarazem do podważenia wiarygodności naszej placówki w Paryżu - Komitetu Koordynacyjnego NSZZ 'Solidarność' we Francji.

Cele te nie zostały osiągnięte

Bruksela 26 stycznia 1985

ECHO TYGODNIA

WYDAJĄ I REDAGUJĄ

JACEK ADOLF i GRAZYNA FARMUS

Dyrektor Biura Reklamy **KRZYSZTOF DROZDZ**

Współpracują
Zofia Bończa,

Magdalena i Marek Czyzyccy,

Zbigniew Farmus,

Karolina Jankowska, Olimpia Orlewicz,

Ewa i Michał Rejkowscy,

Janusz Pietrus i inni.

ADRES ECHA TYGODNIA

Tylko dla korespondencji

393 SHAW St

M6J 2X4 TORONTO, Ontario

TELEFON 531-5523

UWAGA dyzury przy telefonie po niedzialek, wtorek, piątek,
od 12 do 4 po południu

CENNIK OGŁOSZEN

1 kolumna x 1 cal - \$ 5	Stale ogłoszenia w kąciku handlowym
2 kolumny x 1 cal \$ 10	3 miesiące \$ 42
1 kolumna x 2 cale - \$ 10	Ogłoszenia o wolnych miejscach pracy
1/2 strony - \$ 175	i jej poszukiwaniu - bezpłatnie
1 strona - \$ 350	

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów
w nadesłanych listach i manuskryptach

Prenumerata. półroczna \$ 25, roczna \$ 50

Wyciągać ich stamtąd

Wbrew dobrym chęciom Wałęsy, kardynała Glempa, KORu, Podziemia, ekspertów Solidarności, opozycyjnych publicystów i uczonych, oraz wielu innych, fakt pozostanie faktem - nadchodzące lata, a mogą to być lata długie, dla milionów Polaków, zwłaszcza dla młodzieży, pozostaną latami straconymi. Bez sensownej pracy, bez mieszkania, bez szans na przyszłość. Bez możliwości rozwijania swych talentów, swego - jak się tutaj chętnie mówi - potencjału.

Być może Blumsztajn powinien wrócić do PRL. Trudno wątpić, że powinien zostać nad Wisłą Bujak, Kuron, Wałęsa. Ale trzeba wyciągać jak najwięcej tych młodych, którzy tam szans nie mają i nie będą mieli. Ktorzy zostaną dziadkami, zanim doczekają się własnego pokoju z kuchnią w betonowym bloku. I to musimy robić my, którzyśmy się już tutaj znaleźli (i jakos nie straciliśmy swej polskości ani użyteczności dla kraju).

Jacek Adolf

Podczas swojej wizyty w Wlk Brytanii Kardynał Józef Glemp, głowa Kościoła Rzymsko-Katolickiego w Polsce spotyka Dr Roberta Runcie, Arcybiskupa Canterbury, w jego rezydencji - Lambeth Palace

● **Spotkanie Shultz - Ortega w Urugwaju** W stolicy Urugwaju Montewideo doszło do godzinnego spotkania pomiędzy amerykańskim Sekretarzem Stanu G Shultzem a prezydentem Nikaragui D Ortega. Po spotkaniu G Shultz oświadczył, że nie przyniosło ono wiele nowego, gdyż on powtórzył znane już stanowisko USA w sprawie Nikaragui, a Ortega podtrzymał znane stanowisko Nikaragui w sprawach międzynarodowych i wewnętrznych. Spotkanie odbyło się na prośbę Ortega. Shultz i Ortega przebywali w Urugwaju zaproszeni przez niedawno wybranego prezydenta na uroczystość jego zaprzysiężenia. Zdaniem Białego Domu Ortega spotkał się z Shultzem by przekonać amerykański Kongres, że nie warto zatwierdzić 14 milionów dolarów pomocy dla partyzantów nikaraguańskich, gdyż Nikaragui pragnie pokoju z USA i w regionie. Wcześniej Ortega oświadczył, że wycofuje z Nikaragui 200 doradców kubanskich. Ale zdaniem USA w Nikaragui przebywa do 4000 Kubanczyków wynajętych przez reżim Ortega w celu utrwalenia dyktatury komunistów.

W ostatnim czasie pojawili się w Nikaragui także doradcy libijscy.

● **W wyborach w Pakistanie**, w pierwszych wyborach krajowych od 8 lat, wzięło udział 17,25 milionów Pakistanczyków, co stanowiło 52,93% zarejestrowanych wyborców. Generał M Zia ul-Haq, który od 8 lat stoi na czele rządu wojskowych powiedział przed wyborami, że co najmniej 40% frekwencji wyborczą uzna za oznakę poparcia dla jego rządów i za pierwszy krok powrotu do demokracji. Jednakże na 10 ministrów Haga ubiegających się o pozycję w parlamencie, 6 przegrało wybory.

● **"USA próbuje odsunąć mnie od władzy",** powiedział premier Nowej Zelandii D Lange w Londynie. Zdaniem Lange ma to być kara za wydany przez niego zakaz broni nuklearnej w Nowej Zelandii. Lange dodał, że USA stosując militarne sankcje wobec Nowej Zelandii wybrały metody totalitarne.

● **Prawie roczny strajk gorników brytyjskich zakończony** Gornicy brytyjscy zakończyli trwający prawie rok najbardziej gwałtowny strajk w historii Wielkiej Brytanii. Żadne z głównych żądań gorników nie zostało przez rząd Thatcher spełnione. Strajk rozpoczął się 12 marca ubiegłego roku na znak protestu przeciwko decyzji zamknięcia 20 nierentownych kopalni i utratę w związku z tym 20 000 miejsc pracy. Pewna ilość gorników w Szkocji kontynuuje strajk. Premier Thatcher, która wcześniej kilkakrotnie ostrzegła gorników, że rząd nie ustąpi, powiedziała, na wieść o zakończeniu strajku, że rząd w żadnym razie nie czuje się zwycięzcą i że osobście cieszy się, że gornicy zarabiając, poprawią ciężką sytuację materialną swych rodzin oraz sytuację ekonomiczną w Brytanii, która poniosła olbrzymie straty na skutek strajku. Radykalny przywódca związkowy gorników, prosowiecki marksista A Scargill, który podczas trwania strajku powiedział, że celem strajku jest obalenie rządu Thatcher i zastąpienie władzy burżuazji dyktaturą proletariatu oznajmił, że strajk został zakończony, ale walka trwa nadal.

przybierając obecnie formę walki podziemnej.

● **Przywódca Etiopii Mengistu Haile Harnam**, zaprzeczył w wywiadzie dla telewizji kanadyjskiej, że żywność dla głodujących nie jest dostarczana do regionów opanowanych przez partyzantów. Według Harnama pomowieńia te są bezpodstawne.

● **Gromyko we Włoszech** Sowiecki minister spraw zagranicznych A Gromyko powiedział na spotkaniu w Rzymie z włoskim ministrem spraw zagranicznych G Andreottim, że porzucenie przez USA projektu broni kosmicznych jest "absolutnie niezbędnym" warunkiem sukcesu rozpoczynających się 12 marca sowiecko-amerykańskich rozmów rozbrojeniowych w Genewie. Gromyko przebywający we Włoszech po raz pierwszy od 6 lat został przyjęty w Watykanie przez Papieża Jana Pawła II.

● **9 osób zabitych na skutek ataku IRA na posterunek policji**

W Newry w Irlandii Północnej terroryści z marksistowskiej frakcji IRA ostrzelali z broni rakietyowej ufortyfikowany posterunek policji zabijając 9 policjantów (w tym dwie kobiety) i raniąc 32 osoby, w tym dwie bardzo poważnie. Posterunek został ostrzelany z broni rakietyowej zamontowanej na ciężarówce zaparkowanej w odległości około 250 metrów od budynku. Policja w Belfascie uważa, że odpalenie rakiet nastąpiło drogą radiową. Był to najgorszy pojedynczy atak przeciwko policji w ciągu 16 lat krwawych walk w Irlandii Północnej. Atak IRA został potępiony przez premiera Irlandii G Fitz-Geralda i premier W Brytanii M Thatcher.

● **Dennis Goldberg zwolniony przez władze RPA po przeszło 20 latach więzienia** przybył do Izraela, gdzie mieszka jego córka.

Goldberg był białym przywódcą zakazanego w RPA Afrykańskiego Kongresu Narodowego i został skazany z oskarżenia o zdradę w roku 1964 na karę dożywotniego więzienia wraz z czarnymi przywódcami Kongresu w tym z N Mandelą. Według oskarżenia Goldberg, Mandela i inni planowali zbrojne obalenie władzy białych w RPA. Goldberg był więziony w więzieniu dla białych w Pretorii podczas gdy Mandela i inni członkowie Afrykańskiego Kongresu Narodowego na wyspie w pobliżu Cape Town 52-letni Goldberg po przybyciu do Izraela oświadczył, że podpisał dające mu wolność przyrzeczenie, iż wyrzeka się działalności politycznej w RPA oraz potępił gwałt i użycie siły, gdyż miał straszną potrzebę życia i zobaczenia córki. Goldberg oświadczył, że w ciągu ostatnich kilku lat dostał pozwolenie jedynie na jedną wizytującą osobę. Do września 1980 roku nie otrzymywał również gazet. Goldberg potępił USA i Izrael za popieranie RPA oraz wezwał świat do ekonomicznego bojkotu tego państwa. Mandela przebywa nadal w więzieniu, gdyż odmówił podpisania pisma przyrzekającego lojalność wobec RPA.

● **22 gorników zginęło we Francji**, 103 zostało rannych na skutek wybuchu metanu w kopalni w Lotaryngii. W Chile na skutek trzęsienia ziemi zostało zabitych co najmniej 150 osób, tysiące pozostało bez dachu nad głową.

● **Gornictwo najbardziej stressowym zawodem w W Brytanii** Badania przeprowadzone na Uniwersytecie Manchesterskim wykazały, że najbardziej stressowym zawodem w W Brytanii jest gornictwo, które otrzymało na 10 punktowej skali stresu pierwszą pozycję z 8,3 punktami. Dalej idą prace budowlane, dziennikarstwo oraz stomatologia. Według badań dentystyci, którzy popełniają samobójstwo 2 razy częściej od przeciętnej brytyjskiej mają pracę ze stresem rzędu 7,3 punkta. Główną przyczyną stresu u dentystów jest zadawanie bólu oraz posiadanie w opinii społecznej charakterystyki osób zadających ból. Stress pracy - apelują autorzy badań - musi być radykalnie zwalczany gdyż prowadzi on do wysokiego ciśnienia, chorób serca, nerwic, alkoholizmu, depresji i chorób psychicznych. Badania wykazały, że nie ma zawodów niestressowych. Najwyższą pozycję na skali stresu uzyskali bibliotekarze - 2 punkty.

● **4 terrorystów zastrzeliło w Kuwejcie dyplomatę irackiego i jego syna** po wtargnięciu do mieszkania ofiary. Policja uważa, że terroryści byli Szytami i mają powiązania z Iranem.

● **Pigułka antykoncepcyjna dla mężczyzn?** Hinduski naukowiec N Kalla z Uniwersytetu Pendzabskiego oświadczył, że wraz z kolegami z wydziału biofizyki opracował ziołową pigułkę antykoncepcyjną dla mężczyzn. Może ona zrewolucjonizować kontrolę urodzeń. Zdaniem dr Kalli dzienna dawka gossypolu otrzymywanego z nasion bawełny powoduje całkowitą bezpłodność w ciągu trzech miesięcy. Gossypol zazywany przez kilka miesięcy przez 9000 Chinczyków nie miał żadnych poważnych skutków ubocznych poza rzadkimi zawrotami głowy oraz łagodnymi bólami żołądka. Dr Kalla utrzymuje także, że każdy mężczyzna uzyska z powrotem zdolność prokreacyjną w trzy do sześć miesięcy po przerwaniu zazywania gossypolu.

● **6 odległych galaktyk emituje energię równą energii 5 trylionów Słońca**. Astronomowie amerykańscy podali, że 6 galaktyk znajdujących się w odległości 2-3 miliardów lat świetlnych od Ziemi jest jednym z najbardziej potężnych źródeł energii we wszechświecie. Galaktyki te wielkości mniej więcej naszej Mlecznej Drogi - długość po przekątnej około 965 000 trylionów kilometrów - emitują energię równą energii około 5 trylionów Słońca. Większość jednak potencjału energii tych galaktyk ma postać niewidocznych podczerwieni, a nie jasnego światła.

Galaktyki te należą do 9 tajemniczych źródeł światła podczerwonego wykrytego przez satelitę amerykańskiego badającego z orbity ziemskiej podczerwień w roku 1983.

KANADA

NOWY MINISTER OBRONY

Wicepremier Erik Nielsen został mianowany ministrem obrony narodowej. Po rezygnacji ministra Coatesa (w reakcji na ujawnienie sekretów jego nocnego życia w Niemczech Zachodnich), funkcję ministra obrony sprawował czasowo minister spraw zagranicznych Joe Clark.

Erik Nielsen ma 61 lat. Przez 27 lat był posłem z Jukonu. Pełnił funkcję przywódcy parlamentu. Wprowadzał też niedoświadczonego w karierze poselskiej Mulroneya, w zasady gry parlamentarnej. Był on również osobą, z którą minister Coates dyskutował swą rezygnację.

W czasie II wojny światowej służył w kanadyjskim lotnictwie i został wyróżniony wysokim krzyżem zasługi.

DUZE WYDATKI

Koszty utrzymania rządu rosną. Wprawdzie nie tak szybko jak za rządów liberalów, bo według obliczeń ekonomistów są wyższe od ubiegłorocznych o 4,7 procent. W niektórych dziedzinach wydatki wzrosły znacznie. Na opiekę zdrowotną i pokrycie rosnących kosztów wykształcenia ponoszonych przez prowincje - rząd federalny wyda w tym roku 8,77 miliarda dolarów - czyli o 16,6 procent więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym. Obrona narodowa kosztuje o 7 procent więcej czyli 9,3 miliarda dolarów. Jest to wzrost w stosunku do planów liberalów, ale znacznie mniejszy, niż głosiły obietnice wyborcze konserwatystów. Na welfare rząd wyda o 6,3 procent więcej (3,9 miliarda dolarów). Na stworzenie nowych miejsc pracy o 22 procent więcej czyli 2,58 miliarda. Deficyt rządu, główna bolączka kanadyjskiego rządu wynosi 200 miliardów.

NEGOCJACJE POCZTY ZERWANE

Załamano się negocjacje pomiędzy zarządem poczty kanadyjskiej i związkami zawodowymi pocztowców. Mediator Stanley Hart powiedział, że nastąpiło to w chwili, gdy wydawało się, że strony są bliskie osiągnięcia porozumienia. Wiceprezydent poczty Stewart Cooke zaofertował pocztowcom szereg udogodnień, w tym gwarancję zatrudnienia dla przeważającej liczby pracowników, ubezpieczenie dentystyczne i okulistyczne. Oferta ta została jednak odrzucona. W najbardziej poważnej sprawie - utrzymania obecnego poziomu zatrudnienia poczta uległa, domagając się jednak możliwości translokacji swych pracowników. Mimo podwyżki o 75 centów na godzinę, którą zaproponowali pracodawcy, związki domagają się 90 centów więcej na godzinę, premii za pracę nocną i w dni wolne od pracy. Jeśli nie dojdzie do porozumienia, strajk poczty może rozpocząć się już w przyszłym tygodniu.

KŁOPOT DWOCH IZB

John Crosbie, minister sprawiedliwości jest już zdania, że senat przestał być użyteczny. Rząd jednak twierdzi, że nie ma czasu na obradowanie przez 2 czy 3 lata nad jego reformą.

Cały problem wyłonił się w związku z odmową akceptacji ostatnich pożyczek, jakich nie wydał senat wobec niższej izby parlamentu. Izba lordów złożona jest w przewadze z senatorów liberalnych (72 na 104), których funkcja, jak wszystkich senatorów, pochodzi z mianowania i jest dożywotnia. Po ostatnich wyborach w Kanadzie izba lordów i gmin reprezentowały odmienne partie polityczne i istniała w związku z tym groźba, że senat może nie zatwierdzić ustawy przegłosowanej w niższej instancji. W ostatniej praktyce było nawet tak, że senat ustawy przetrzymywał, dezorganizując pracę rządu. Działalność nawet niezgodnie z decyzjami przywódcy opozycji parlamentarnej Johna Turnera, który nie protestował przeciw pożyczkom. W reakcji John Crosbie zaproponował wprowadzenie krótkich terminów w jakich senat powinien uchylać przegłosowane.

Niewykluczone że "bunt" jaki zgotowała silnemu rządowi starszyzna, kosztować będzie senatorów ich intratne posady.

Dwuizbowy parlament może się okazać luksusem. Co zrobić z luksusem, który nie ułatwia życia?

ZUNDEL WINNY

Ernst Zundel, wydawca broszury "Did Six Million Really Die?" został przez sąd w Toronto uznany winnym świadomego publikowania fałszywych informacji, które przyczyniają się do naruszenia dobra publicznego. Zundel został oskarżony z paragrafu 177 Kodeksu Karnego. Wyrok jeszcze nie zapadł, ale najwyższy wymiar kary z tego paragrafu wynosi 2 lata. Zundel jest obywatelem zachodniomemieckim i ma status w Kanadzie "landed immigrant". Jeśli otrzyma wyrok więzienia i jego apelacja zostanie uchylona, może być deportowany.

We wspomnianej broszurze, która była przedmiotem procesu Zundel twierdził m.in. o śmierci 6 milionów Żydów w nazistowskich obozach zagłady. Była kłamstwem.

Szerzej o sprawie Ernsta Zundela możemy przeczytać na stronie 15 w artykule "Bez słów i tytułu".

KONIEC Z RECESJĄ

Wygląda na to, że recesja mamy w Kanadzie już na dobre za sobą. Od najniższego jej punktu - w ostatnich miesiącach 1982 roku, produkcja towarów w Kanadzie wzrosła o 23,4%. Niepokojące jest, że niepewne przyszłości społeczeństwo, nie zwiększyło w tym samym stopniu swej siły nabywczej. Wzrosła ona w

stosunku do ilości dostępnych dóbr o połowę. Gospodarka kanadyjska nastawiona jest więc obecnie na eksport na rynek amerykański, gdzie obserwuje się wyraźny wzrost konsumpcyjnych apetytów.

STOLICA BOGACTWA I BIEDY

Zachodni Vancouver jest w tym roku najbogatszym miastem Kanady. Przeciętny dochód wynosi tam ponad 29,5 tysiąca rocznie. Na drugim miejscu plasuje się Markham, którego mieszkańiec zarabia na głowę 23 tysiące. Na trzecim Calgary - z zarobkami przekraczającymi 22 tysiące.

Najbiedniejsi w Kanadzie są mieszkańcy Chicoutimi, którzy muszą wyżyć za przeciętnie 15 tysięcy. Większość z nich żyje z zasiłków dla bezrobotnych i Indian.

GRA I ŻYCIE

W Orangeville toczy się proces 13-latkę, który przyznał się do zabicia dwójki dzieci. Psychiatrzy zeznający jako świadkowie obrony twierdzą, że w chwili morderstwa chłopiec był niepoczytalny. Jedną z hipotez wyjaśniającą jego zachowanie głosi, że chłopiec cierpi na wczesne stadium schizofrenii.

Rodziców w Kanadzie i USA niepokoi inne podejrzenie, że jego skłonność do życia w świecie fantazji wzmocniła ulubiona gra młodzieżowa "Dungeons and Dragons", której uczestnicy walczą z wymyślonymi wrogami. W tym celu dochodzi do morderstw i morderstw na świecie. Młodociani byli namiętnymi graczami.

BURZA W ONTARIO

Trwająca kilka godzin burza śnieżna w Ontario sparaliżowała autostrady, linie kolejowe i ulice miast. Mieszkańcy Toronto nie pamiętają tak groźnego nawału zimy. Tysiące samochodów osobowych, autobusów miejskiej komunikacji utknęło w śniegu. W części miasta nie było w ogóle miejskiej komunikacji. Szczególnie niebezpieczny był zjazd z głównych ulic gdzie po południu pojawiły się pługi. Samochody stawały w zaspach lub nie mogły przejechać ulic zatarasowanych przez inne pojazdy. Zginęły 3 osoby wśród nich 13-letni mieszkaniec Mississauga, który obsunął się z wysypiska śniegu pod koła ciężarówki. 2 osoby zmarły na atak serca na ulicy w wyniku wysiłku i emocji. Mimo jednak poważnej sytuacji torontonczyki pomagali sobie nawzajem popychając samochody, zbierając zziębniętych pasażerów. Oto drobna scena kierowcy autobusu 73, którym w nocy wracał pracownik redakcji wywalczył zgodę na wywiezienie pasażerów ze stacji metra. Tuż po opuszczeniu przystanku ogłosił jednak "możecie myśleć, że jestem szalony, ale proszę przedźcie wszyscy do przodu". Okazało się, że jedno z 4 tylnych koł autobusu było zagrożone pęknięciem po starciu nawierzchni opony po blisko godzinnych obrotach w miejscu. Wielu z nas wdzięcznych jest kierowcom autobusów, którzy mimo trudności pozostali na trasie. Przejazd na niektórych liniach trwał 6 godzin.

PRZYPOMINAMY

MSZA ŚW. ZA OJCZYZNĘ

dn 10 MARCA godz. 12:00 w kościele św. Teresy
w Toronto

Spotkanie z polskimi dziennikarzami

KPK Okręg Quebec i Toronto oraz SPK Koło nr (20) przy współpracy Kanadyjskiego Komitetu Pomocy Dziennikarzom w Polsce, uprzejmie zaprasza Polonię na spotkanie z Maciejem Hłowieckim i Jackiem Kalabinskim.

Maciej Hłowiecki - były redaktor tygodnika KC PZPR "Polityka", Wice-prezes Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich (SDP), aktualnie redaktor "Przeglądu Katolickiego" wydawanego przez Diecezję Warszawską - będzie mówił na temat

POLSKA PO ZABOJSTWIE KSIĘDZA JERZEGO POPIEŁUSZKI

Jacek Kalabinski - Prezes Oddziału Warszawskiego SDP, szef sekcji polskiej Radia Wolna Europa w Nowym Jorku - będzie mówił na temat

JAK EMIGRACJA MOŻE POMOC KRAJOWI

Spotkanie odbędzie się w piątek 15 marca o godz. 7.30 wieczorem w sali nr 1, 200 Beverly St., w Toronto.
Spotkanie w Montrealu odbędzie się w sobotę 16 marca o godz. 6.30 w STA Auditorium Frank Dawson Adams Building McGill University, 3450 University

Prezes KPK Okręg Toronto
(Jerzy Burski)

Prezes KPK
(Jerzy Rawicz)

EWANGELISTA Z WARSZAWY HENRYK DEDO

zaprasza na

WIECZÓR Z EWANGELIĄ

KTÓRY ODBĘDZIE SIĘ

SOBOTA, 16 MARCA 1985 r o godz 18 00 w Kościele przy 2611 Dundas Street West, Toronto, Ont (dojazd trolejbusem ze stacji podziemnej kolejki Dundas West - 3-ci przystanek)

NIEDZIELA, 17 MARCA 1985 r o godz 18 00 w Kościele przy 24 Carr Street (2 bloki na północ od ulicy Queen St W i Denison Ave)

WSTĘP WOLNY!

Taktyczne ustępstwo

Jak podkreślono w oświadczeniu, podpisanym przez przywódcę Solidarności Lecha Wałęsę i członka działającej w podziemiu Komisji Koordynacyjnej Zbigniewa Bujaka, sprawnie przebiegające przygotowania do symbolicznego, piętnastominutowego strajku powszechnego, zmusiły władze do taktycznego ustępstwa

Ustępstwem było rozłożenie zapowiedzianej podwyżki cen na raty, przy stopniowym ograniczaniu reglamentacji Strajku nie było, został odwołany Ale, jak stwierdza oświadczenie podpisane przez Wałęsę i Bujaka, należy w dalszym ciągu utrzymywać gotowość do podjęcia akcji strajkowej

Obecne ustępstwo władz — podkreślił Wałęsa, jest to pierwszy od grudnia 81 roku, od ogłoszenia w Polsce stanu wojennego wypadek, że władze poszły na ustępstwa

Wydarzeniem, na którym skupiała się nadal uwaga opinii publicznej w ubiegłym tygodniu w Polsce i za granicą, była zapowiedź złagodzenia podwyżek cen, odwołanie strajku powszechnego i proklamowanie czwartku 28 lutego dniem protestu

W związku z tym przedstawiamy tekst oświadczenia Lecha Wałęsy i Zbigniewa Bujaka

Oświadczenie wydane w Gdanku w poniedziałek 25 lutego, po komunikacji z rządem PRL, podpisali przewodniczący NSZZ Solidarności Lech Wałęsa, oraz — z upoważnienia Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej Solidarności — Zbigniew Bujak Oto tekst oświadczenia
Gdansk, Warszawa, 25 lutego 1985

OSWIADCZENIE WSPOLNE PRZEWODNICZĄCEGO NSZZ SOLIDARNOSC LECHA WAŁĘSY ORAZ TYMCZASOWEJ KOMISJI KOORDYNACYJNEJ NSZZ SOLIDARNOSC

W związku z wycofaniem się władz z dotychczas przedstawionych wariantów podwyżek cen, postanawiamy odwołać piętnastominutowy strajk protestacyjny, zapowiadany na 28 lutego 1985 roku

NASZE PRZYGOTOWANIA DO OGÓLNOPOLSKIEJ AKCJI, OSIĄGŁY NA RAZIE SWOJ CEL, ZMUSIŁY RZĄD DO TAKTYCZNEGO USTĘPSTWA Decyzja władz nie oznacza jednak całkowitego odwołania podwyżek, a jedynie stanowi zapowiedź ich złagodzenia i rozłożenia w czasie Bez wprowadzenia systemu uczciwych i wystarczających rekompensat, powodować będzie dalsze ubożenie ludności

Dlatego podtrzymujemy apel o przeprowadzenie w dniu 28 lutego 1985 roku, wszystkich innych akcji protestacyjnych

Ich celem jest zupełna reforma gospodarcza, ochrona poziomu życia, ( ) powrót do pluralizmu, ( ) uwolnienie więźniów, działaczy związków ( ) Władysława Frasyniuka, Bogdana Lisa i Adama Michnika

Jednocześnie NSZZ Solidarnosc musi zachować gotowość ponownego podjęcia, w razie potrzeby, wspólnej, ogólnopolskiej akcji

W RFN protest solidarnościowy

Pomimo zawieszenia zapowiedzianych podwyżek cen i odwołania w związku z tym przez Wałęsę i Zbigniewa Bujaka czwartkowego, piętnastominutowego strajku powszechnego, w kilku miastach Niemiec Zachodnich przeprowadzona została w czwartek 28 lutego akcja protestacyjno-solidarnościowa Jak poinformował rzecznik zarządu Polskiej Partii Socjalistycznej w Hamburgu p. Jadwiga Modrzejewska, celem tej akcji był nie tylko energiczny sprzeciw wobec próby zubożenia polskiej klasy robotniczej, ale również wyrażenie solidarności z głodówką prowadzoną przez Komitet Obrony Praworządności w Krakowie-Bieżanowie W całym Hamburgu rozwieszono półtora tysiąca plakatów, informujących o celu zorganizowanej tam protestacyjnej głodówki

Podobne akcje przeprowadzono we czwartek 28 lutego w szesnastu innych miastach w RFN

REAKCJE PRASY ZACHODNIEJ

Wycofanie się rządu gen. Jaruzelskiego z zapowiedzianej na 1 marca podwyżki cen, zachodni korespondenci w PRL zaopatrzyli w tytuły **Triumf Solidarności**, lub **Zwycięstwo Solidarności** Analizując przyczyny i polityczne skutki, francuski dziennik *Le Droit* napisał, że zapowiedziany strajk powszechny zmusił reżimowe związki zawodowe do przeciwstawienia się podwyżce

„ prowadził od miłości
do niepodległości ”

SOLIDARNOŚĆ

Nowy znaczek poczty podziemnej

Kierownicy tych związków, nie mogąc utrzymać w ryzach swoich członków, przyjęli za swoje żądania Solidarności Gazeta podkreśla, że logika wymaga, aby zwolniono trzech działaczy, Bogdana Lisa, Władysława Frasyniuka i Adama Michnika, więzionych za nawoływanie do strajku

„Triumf”

Zachodniemiecki dziennik *Sueddetsche Zeitung*, w komentarzu redakcyjnym zatytułowanym **Triumf** pisze, że wbrew nauce, płynącej z doświadczeń Gomułki i Gierka, Jaruzelski postanowił podwyższyć ceny artykułów żywnościowych i pierwszej potrzeby Poszkodowane społeczeństwo, które nie uważa rządu ani Sejmu za jakiegokolwiek przedstawicielstwo jest tu drugim partnerem Trzecim partnerem są oficjalne związki zawodowe Rząd odwołał jednak podwyżki po ogłoszeniu strajku przez Lecha Wałęsę, który jest — przynajmniej w oficjalnych wystąpieniach rządu — zwyczajnym elektrykiem w Stoczni Gdanskiej Solidarnosc pod przywództwem Wałęsy jest czwartym partnerem

Swoim reżimowym związkom, Jaruzelski pozwolił uznać za własne postulaty Solidarności, a potem on — Jaruzelski — udał, że przychylił się do tych żądań swoich związków

Austriacki dziennik *Die Presse*, odnosi się sceptycznie do możliwości trwałego rozwiązania trudności gospodarczych w Polsce Pisze, że racjonalizowanie artykułów pierwszej potrzeby mogłoby zostać zmiesione, gdyby wprowadzono ceny artykułów, odpowiadające kosztom ich produkcji To, że oficjalne związki zawodowe głoszą teraz to samo, co Solidarnosc, nie zmienia niczego istotnego To, że w Polsce podstawowe towary kosztują mniej, niż ich wyprodukowanie sprawia, że nie ma mowy o uzdrowieniu gospodarki, ani o zwiększeniu produkcji

Posunięcie tylko taktyczne

Francuski dziennik *Le Monde*, pisze, że posunięcie rządu Jaruzelskiego jest tylko posunięciem taktycznym, wobec zdecydowanej postawy opozycji Jednak władza przynajmniej tworzy pozory poszukiwania ugody ze społeczeństwem, a nie odwołuje się do użycia siły Dziennik pisze dalej „Ustępstwo rządu Jaruzelskiego jest posunięciem politycznym, dąży do wzmocnienia wiarygodności nowych związków zawodowych, którym nie pozwala się otwarcie mówić o problemach świata pracy Nie jest to manewr nowy Ryzyko wiąże się z koniecznością zaaplikowania gorzkiej pigułki antyrobotniczych posunięć gospodarczych Prasa w Polsce nie czyni tajemnicy z tego manewru i pisze, że nowe związki działają w ramach systemu socjalistycznego, nie są czynnikiem rozkładowym i nie dążą do obalenia władzy Tak, jak trzeba sobie dopowiedzieć, czytając między wierszami, czym to Solidarnosc ”

Wałęsie grozi areszt

Nawiązując do apelu Lecha Wałęsy do rządu, o podjęcie dialogu ze społeczeństwem, *Le Monde* wyraża wątpliwość, czy dialog jest możliwy, gdy wielu działaczy i doradców Solidarności znajduje się w więzieniach, a **samemu Wałęsie grozi areszt** Obecna linia rządu, stosującego na przemian represje i łagodzenie kursu, nie może prowadzić do zapowiedzianego uzdrowienia gospodarki polskiej Z jednej strony, Jaruzelski ma nadzieję, że PRL zostanie w bieżącym roku przyjęta do Międzynarodowego Funduszu

Walutowego i stara się o nawiązanie niezbędnej do tego współpracy z Zachodem, a z drugiej — wywołuje ciągle zdrażnienia

Amerykański dziennik *Los Angeles Times* zwraca uwagę na oświadczenie Lecha Wałęsy, że robotnicy polscy mają prawo protestować przeciwko systemowi gospodarczemu w swojej ojczyźnie, ale, że do wyjścia z kryzysu konieczne jest rozwiązanie o charakterze politycznym

Opor wobec odwołania strajku

W piątek 1 marca, warszawski korespondent londyńskiego *Times'a* Roger Boyes, depeszował, że Wałęsa i kierownictwo Solidarności, we wspólnym oświadczeniu stwierdzili, iż rząd ustąpił w odpowiedzi na skuteczne przygotowania do strajku

Ale — pisze Boyes — wielu młodych zwolenników Solidarności było już gotowych do protestu, a wczoraj (ostatniego dnia lutego) skarżyli się Wałęsie, że Solidarnosc ustąpiła, odwołując strajk i nie w zamian nie otrzymując Rząd postanowił rozłożyć podwyżki cen na raty, w ciągu lata, lecz nie odstąpił od samej zasady podniesienia cen

Wałęsa powiedział „W Stoczni i w innych zakładach pracy jest pewien opór wobec odwołania tak świetnie przygotowanej akcji ”

Wałęsa usiłował przekonać młodszych robotników, że powinni skierować energię w pisanie listów i petycji do Sejmu PRL i do Rady Państwa, domagając się zwolnienia więźniów politycznych

Dyplomaci szacują, że obecnie w Polsce jest około czterdziestu więźniów politycznych, wśród nich dwudziestu, których nie zwolniono po amnestii w lipcu ubiegłego roku Zwolniono wtedy także 35 tysięcy pospolitych przestępców, a do dziś ponownie aresztowano około 2 tysięcy spośród nich

Boyes pisze, że według dobrze poinformowanych źródeł w Gdanku, wielu młodych robotników sądzi, że akcja pisania listów jest zbyt słaba Robotnicy w średnim wieku skłonni są zgadzać się z Lechem Akcja pocztowa kosztowałaby majątek, mówią młodzi, około sto milionów złotych, a w koncu i tak poczta odmówiłaby doręczania protestów

„Od tego człowieka nic nie dostaniemy” — powiedział Wałęsa w „czarny poniedziałek” 4 lutego

KTO NIE STRAJKUJE TEN NIE JE

Ostatni, 69 numer podziemnego *Biuletynu KOS*, z datą 17 lutego, przynosi tekst pod wymownym tytułem **Kto nie strajkuje — ten nie je**

Autor, Jan Załęski, przypomina, że jak wykazały badania w różnych zakładach pracy w PRL, płace były wyższe w tych zakładach, w których zarejestrowano tak zwane przestoje ekonomiczne, jak władze określają strajki Nizsze są były w tych fabrykach, gdzie strajku nie było Czyli — stwierdza autor — **kto nie strajkuje, ten nie je**

Analizując skutki drenazu polskiej gospodarki przez Sowietów, autor artykułu stwierdza, że **samo zaniechanie budowy przez Polskę kopalni rud żelaza na terytorium ZSRR pozwoliłoby oszczędzić 300 miliardów złotych** Pozwoliłoby to podwyższyć płace dla wszystkich zatrudnionych w gospodarce społecznej i nie uspołecznionej W ciągu jednego roku każdy pracujący zarabiałby dzięki takim oszczędnościom o półtora tysiąca złotych miesięcznie więcej

Serdecznie dziękujemy p. Henrykowi Wojcikowi z Don Mills, za nadesłane materiały z Polski! Zaczynamy wykorzystywać już w tym numerze Redakcja.

BEZUŻYTECZNE FABRYKI I PAŃSTWO POLICYJNE

Mamy dalsze szczegóły o wystąpieniu Wałęsy z końca lutego, o projektowanej podwyżce cen i sytuacji gospodarczej w kraju

Robotnicy mają teraz płacić za bezużyteczne fabryki, niekompetencję biurokratów, za państwo policyjne, którego rozbudowa przekroczyła wszelkie granice, państwo stworzone po to, aby tłumić wszelkie niezależne inicjatywy obywateli

Właśnie dlatego ludzie pracy w Polsce mają pełne prawo odmówić podpisania nieuczciwego rachunku, wystawionego przez władze. Mają też prawo wyrazić swój sprzeciw

Wzywając do reformy, Wałęsa stwierdził, że Solidarność rozumie rolę cen w gospodarce, rządzonej prawami ekonomii, ale uważa, że ceny muszą być ustalane w ramach uczciwego dialogu. A po drugie, specjalną opieką należy otoczyć najbardziej potrzebne grupy społeczne

Warunki pracy z XIX wieku

Niezależnie od oświadczenia Wałęsy, Solidarność ogłosiła też specjalny dokument o problemach ekonomicznych kraju (który krótko sygnalizowaliśmy już w poprzednim numerze)

Doradcy związku, którzy opracowali dokument stwierdzają, że **obecna polityka gospodarcza rządu nie służy sprawie pojednania narodowego**. Jedyną szansą poprawy poziomu życia na dłuższą metę, jest związana z reformą gospodarczą oraz z demokratyzacją

Nawiązując do polityki cenowej, autorzy dokumentu zarzucają władzom PRL, że **przywróciły warunki pracy, jakie istniały w wieku dziewiętnastym**. Władze PRL **manipulują biedą** i brakami rynkowymi po to, aby politycznie podporządkować sobie naród

Według doradców i ekspertów Solidarności, projektowane podwyżki cen doprowadzą do dalszej pauperyzacji narodu, nie usuną jednak takich problemów gospodarczych, jak brak równowagi na rynku artykułów konsumpcyjnych, deficyt budżetowy, niska jakość produkcji, czy nieefektywne gospodarowanie

Solidarność ponownie opowiada się za wprowadzeniem zasady indeksacji płac, rent i emerytur, która zapewniłaby ich automatyczny wzrost, pokrywający rosnące koszty utrzymania. Solidarność powinna też rozszerzyć swą działalność, by bardziej skutecznie walczyć z biedą

Kraj pogrąży się w biedzie

Dokument obszernie analizuje społeczne konsekwencje polityki cenowej władz. Projektowane przez rząd podwyżki cen, **pogrąży w biedzie** wielką liczbę rodzin. Rządowa polityka doprowadzi do jeszcze większego rozwarstwienia społecznego i biedni staną się jeszcze biedniejsi. Taka polityka stanowi oczywiście naruszenie zasad sprawiedliwości społecznej

Nawet, jeśli udało się utrzymać przeciętną płacę realną na obecnym poziomie, jak zapewniają władze PRL, to jednak podwyżki cen doprowadziłyby do dalszego spadku stopy życiowej **co najmniej połowy narodu**. Z opracowania ekspertów Solidarności wynika, że około 30 procent Polaków

Płace jak w 1946 roku...

żyje w biedzie. Badania naukowe wykazały, że **juz w roku 82 przeciętna płaca realna w Polsce, spadła do poziomu z roku 1946, pierwszego roku po II Wojnie Światowej**

Podkreślając znaczenie cen żywności dla budżetów rodzinnych i stopy życiowej, sprawozdanie Solidarności stwierdza, że **większość polskich rodzin wydaje około połowy swych dochodów na żywność** mimo, że konsumpcja podstawowych artykułów, takich jak masło czy mięso, spadła do poziomu z roku 1975. Nie możemy zaakceptować argumentów, że podwyżki cen są potrzebne, gdyż rosną koszty produkcji, piszą autorzy. Tylko **monstrualne marnotrawstwo**, typowe dla naszej gospodarki, wyjaśnia wzrost cen

Katastrofa mieszkaniowa

Dalej, eksperci Solidarności wyrażają przeswiadczenie, że **juz dawno można było znieść reglamentację mąki, masła i cukru, gdyż pozwalały na to dobre zbiory**. Jedną z głównych przyczyn przedłużenia reglamentacji wielu artyku-

łów, jest swoboda dysponowania przez władze PRL nadwyżkami żywności. Można je eksportować, można zmniejszać ich import, można wreszcie więcej sprzedawać uprzywilejowanym

Szczególnie ostra krytyka należy się władzom za **katastrofalne powiększenie trudności mieszkaniowych**. Właśnie brak mieszkań można uznać za najbardziej katastrofalny problem społeczny, poważniejszy nawet, niż jakościowy i ilościowy spadek konsumpcji

PRÓBA OCENY SYTUACJI W KRAJU

Oświadczenie Solidarności o odwołaniu czwartkowego strajku powszechnego, zamyka kolejny etap walki polskiego społeczeństwa. Po raz pierwszy po Grudniu, opinia publiczna zmusiła władze PRL do uczynienia symbolicznego choćby gestu

Lecz rzeczywista reforma gospodarcza jest równie odległa, jak przed poniedziałkowym posiedzeniem rządu w dniu 25 lutego. Równie odległe jest przywrócenie zasady pluralizmu

Nic nie zmieniło się na lepsze w stosunkach między państwem a Kościołem. Najnowszy przykład w tej dziedzinie, to tak zwane wyjaśnienie w sprawie biskupa przemyskiego Ignacego Tokarczuka, który stał się obiektem wyjątkowo obrzydliwych ataków ze strony aparatu władzy. W dalszym też ciągu w areszcie przebywają aresztowani działacze. Wielkie znaczenie mogłyby mieć akcje o masowym charakterze, o które apeluje Solidarność i przedstawia następujący przykład

Wyobrazmy sobie, że dziesięć milionów obywateli, gdyż tylu członków liczyła Solidarność, wysłała listy protestacyjne na ręce gen. Jaruzelskiego. Efekt psychologiczny takiej akcji byłby ogromny, a wyciągnięcie konsekwencji wobec wszystkich sygnatariuszy — niewykonalne. Zresztą, pomyślność Polaków jest przysłowiowa

W oświadczeniu Wałęsy i Bujaka wzywa się robotników, aby wybierali formy protestu, które nie szkodzą gospodarce. Jakże były motywy tego wezwania, wolno się tylko domyślać. Wydaje się jednak — stwierdził komentator Radia Wolna Europa — że w grę wchodzi dwie kwestie. Na wtorkowej konferencji prasowej, rzecznik rządowy Jerzy Urban przedstawił listę spraw gospodarczych. O rzetelności tych obliczeń za chwilę. W chwili, gdy Solidarność zdecydowała się zrezygnować ze strajku, lepiej jest po prostu nie dawać władzom pretekstu do zarzutów, że powstały z tego powodu jakies szkody

Czy SB szykowała nową prowokację?

Istnieje też inna możliwość. Solidarność mogła zostać uprzedzona, że Służba Bezpieczeństwa szykuje nową prowokację, na przykład w formie akcji sabotażu. W tej sytuacji Solidarność mogła celowo wprowadzić do oświadczenia sformułowanie, które mówiło o przerzuceniu na związek odpowiedzialności za skutki sabotażu. O tym, do czego zdolna jest Służba Bezpieczeństwa po policzku, jakim był dla niej torunski proces, świadczy najlepiej sprawa amerykańskiego attaché wojskowego i jego żony, którym stawia się wysłane z palca zarzuty

Urban stwierdził, że strajk spowoduje straty, przekraczające 1300 milionów złotych. Jest to liczba wzięta z sufitu, nie mająca nic wspólnego z rzeczywistością. Otoż 15 minut pracy, to jedna setna procenta, jedna dziesięciotysięczna, minionego rocznego czasu pracy w PRL. Ministerstwo Pracy i Spraw Socjalnych, opracowało własnie statystykę na temat marnowanego czasu pracy. Rozgłosnia warszawska komentowała 23 lutego, stwierdzając, że rezerwy przedsiębiorstw z tytułu nie wykorzystanego czasu pracy, wynoszą od 20 do 30%. Sprawozdanie dodaje uczciwie, że straty czasu pracy częściowo nie zależą od przedsiębiorstw, ale od dostawców i kooperantów, od organizacji zarządzania i organizacji pracy. Są to czynniki, za które odpowiedzialny jest w Polsce system gospodarczy

Powtórzmy więc raz jeszcze — piętnastominutowy strajk pochłonąłby jedną dziesięciotysięczną nominalnego czasu pracy, podczas gdy straty, spowodowane przez system gospodarczy, wyniosą od jednej piątej do jednej trzeciej czasu pracy. W rzeczywistości, straty te są, jak wiemy, znacznie wyższe

Ostateczne ustępstwa ze strony władz, na razie tylko są sygnalizowane, będą zależeć od postawy społeczeństwa

Rozgłosnia Polska
Radia Wolna Europa

pomoc

PACZKI DO POLSKI

UWAGA! Jeżeli inna amerykańska lub kanadyjska firma miałaby niższe ceny niż nasza

WYPŁACAMY RÓŻNICĘ!

Zapraszamy wszystkich Rodaków do wysyłki za naszym pośrednictwem paczek rodzinie i znajomym w Polsce

Pod koniec 1984 roku, podobnie jak większość firm paczkowych, mieliśmy chwilowe trudności z dystrybucją w Polsce. Wszystkich naszych klientów, których paczki nie zostały doręczone w terminie serdecznie przepraszamy

Nadal gwarantujemy WYSOKĄ JAKOŚĆ WYSYLANYCH PRODUKTÓW oraz NAJNIŻSZE W AMERYCE PÓŁNOCNEJ CENY

ZESTAWY OWOCOWE

# 5000 - Pomarańcze	5 kg	5 kg	\$ 13 50
# 0500 - Cytryny	5 kg		\$ 13 50
# 0050 - Grejpfruty	5 kg	\$ 13 50	\$ 13 50
# 3200 - Pomarańcze	3 kg		\$ 13 50
Cytryny	2 kg		
# 2300 - Pomarańcze	2 kg		\$ 13 50
Cytryny	3 kg		
# 2030 - Pomarańcze	2 kg		\$ 13 50
Grejpfruty	3 kg		
# 3201 - Pomarańcze	3 kg		\$ 16 30
Cytryny	2 kg		
Ananas	1 szt		
# 4200 - Pomarańcze	4 kg		\$ 15 50
Cytryny	2 kg		
# 2220 - Pomarańcze	2 kg		\$ 15 50
Cytryny	2 kg		
Grejpfruty	2 kg		
# 4201 - Pomarańcze	4 kg		\$ 18 30
Cytryny	2 kg		
Ananas	1 szt		
# 2221 - Pomarańcze	2 kg		\$ 18 30
Cytryny	2 kg		
Grejpfruty	2 kg		
Ananas	1 szt		
# 6300 - Pomarańcze	6 kg		\$ 21 50
Cytryny	3 kg		
# 3060 - Pomarańcze	3 kg		\$ 21 50
Grejpfruty	6 kg		
# 3330 - Pomarańcze	3 kg		\$ 21 50
Cytryny	3 kg		
Grejpfruty	3 kg		
# 6301 - Pomarańcze	6 kg		\$ 24 30
Cytryny	3 kg		
Ananas	1 szt		
# 3061 - Pomarańcze	3 kg		\$ 24 30
Grejpfruty	6 kg		
Ananas	1 szt		
# 3331 - Pomarańcze	3 kg		\$ 24 30
Cytryny	3 kg		
Grejpfruty	3 kg		
Ananas	1 szt		
# 5550 - Pomarańcze	5 kg		\$ 33 50
Cytryny	5 kg		
Grejpfruty	5 kg		
# 9330 - Pomarańcze	9 kg		\$ 33 50
Cytryny	3 kg		
Grejpfruty	3 kg		
# 9231 - Pomarańcze	9 kg		\$ 33 50
Cytryny	2 kg		
Grejpfruty	3 kg		
Ananas	1 szt		

PACZKI SPOŻYWCZE

# 11 Szyńska konserwowa 454 g	6 szt	\$ 20 00 - \$ 23 50
# 12 Szyńska konserwowa 454 g	12 szt	\$ 41 50
# 13 Szyńska konserwowa 454 g	4 szt	\$ 29 50
Herbata	500 g	
Czekolada z orzechami 100 g	5 szt	
Czekolada z bakaliami 100 g	5 szt	
# 14 Szyńska konserwowa 454 g	2 szt	\$ 32 00
Sardynki w oliwie 125 g	2 szt	
Herbata	500 g	
Kawa ziarnista	500 g	
Czekolada do picia	500 g	
Czekolada z orzechami	5 szt	
Czekolada mleczna	5 szt	
Rodzynki	500 g	
Figi suszone	250 g	

SWIEŻE KWIATY NA RÓŻNE OKAZJE

Bukiet goździków 15 szt	\$ 28 00
Doręczenie na dokładnie wyznaczoną datę dopłata	\$ 5 00

PRZESYŁKA PIENIĘDZY

Do \$ 100 00 opłata	\$ 11 00
za każde następne rozpoczęte \$ 100 00 opłata	\$ 5 00

Zlecenia prosimy przysyłać na nasz adres podając dokładny adres odbiorcy i nadawcy (wraz z nr telefonu) numer zamawianego zestawu oraz załączając czek lub Money Order płatny dla SAP International Trade Corp

SAP International Trade Corp
1180 Mississauga Valley Blvd., Unit 24
Mississauga, Ontario, L5A 3M9
TEL (416) 273-5729 Telex 06-961420

Ocena procesu

Ciąg dalszy ze str. 1

no przy tym zbiorowo i bez zenady, różne przestępcze a nawet zbrodnicze poczynania, a zaden z uczestników nie poczuwał się do obowiązku poczynienia czegokolwiek, żeby zapobiec zbrodni

Narady traktowano jako **wydarzenie normalne**, w urzędowaniu ich uczestników Sledztwo nie doprowadziło jednak do ustalenia, **kto brał udział** w tych naradach, a niektórych uczestników nie objęto, o ile wiadomo, żadnym postępowaniem karnym

Komitet zajmuje się następnie drugą tezą oficjalną — **domniemaniem prowokacji** W ocenie Komitetu, proces torunski **nie wniósł niczego** ani na poparcie, ani na obalenie tej tezy Jest przy tym mało prawdopodobne, by prowokacji, o trudnych do przewidzenia skutkach politycznych, mogli się dopuścić, na własną rękę, oficerowie nie bardzo wysokich rang Nie ujawniono jednak nikogo, postawionego w hierarchii wyżej, co nie znaczy, że takich osób nie było

W dokumencie zwraca się też uwagę na określenie

działania pozaprawne, którego używali, zeznając przed sądem w Toruniu, funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa, **mówiąc o morderstwie lub innych czynach**, godzących bezpośrednio w życie ludzkie Jak wynika z tych zeznań, wśród funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa panuje przekonanie, że również to, co nazywają działaniami pozaprawnymi, **może być dozwolone przez przełożonych**, chociaż dopiero na wyższych szczeblach Skądinąd wiadomo, że działania nazywane pozaprawnymi, podejmowano **już od dawna**, wobec ks Popieluszki, jak również Waldemara Chrostowskiego

Oskarżeni niżsi rangą, powoływali się w swojej obronie na rozprawie, na okoliczność działania na rozkaz Autorzy dokumentu nie ustosunkowują się do kwestii skuteczności takiej obrony, wobec stanu prawnego, stworzonego przez **procesy zbrodniarzy hitlerowskich** Podkreślają jednak, że do zrozumienia stylu pracy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, wiele wnosi przesłuchanie oskarżonych, że działanie na rozkaz, może uchylać odpowiedzialność za działania pozaprawne, **a więc za zbrodnie**

Proces torunski potwierdził raz jeszcze, że aparat Służby Bezpieczeństwa **pracuje rutynowo bezprawnie**, a wymiar sprawiedliwości nie usiłuje dać odpowiedniej oceny funkcjonowania tej służby

Komitet zwraca też uwagę, że od pewnego momentu, na rozprawie usiłowano **przekształcić proces przeciwko zabojcom ks Popieluszki, w proces przeciwko ofierze zbrodni, a nawet w proces przeciwko Kościołowi** Najistotniejsze jest przy tym, że obszernie i agresywnie wypowiadał się w tym duchu oskarżyciel publiczny

Na procesie w Toruniu **nie podjęto wielu wątków**, ponieważ sąd uchylał pytania, niekiedy powołując się na tajemnicę służbową Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a niekiedy nie podając wyraźnie żadnej przyczyny Nie rozwinięto w rezultacie wątków, które mogłyby prowadzić do rozszerzenia listy osób, w różny sposób **współodpowiedzialnych** za śmierć ks Popieluszki W szczególności, nie wyjaśniono do końca poszlak, nasuwających przypuszczenia, że świadek **gen Zenon Płatek** wiedział o sprawie więcej, niż ujawniono

U szczytu hierarchii ubeckiej stoi gen Kiszczak Czy rzeczywiście nie jest on współodpowiedzialny za śmierć księdza Popieluszki?

Jeden z nich kłamał

Sąd uciął również inny, istotny wątek sprawy Ten sam świadek Płatek, poinformował mianowicie sąd, o **wykryciu w Polsce spisku na życia Papieża Jana Pawła II** Te jego informacje zostały jednak oficjalnie zdementowane przez rzecznika rządu, ministra Jerzego Urbana Jeden z nich kłamał, stwierdza dokument Zaden nie poniósł konsekwencji

Komitet Obywatelski Przeciw Przemocy stwierdza dalej, że proces torunski nie mógł nic wniesć do kluczowej dla sprawy kwestii **inspiratorów zbrodni** Nie starano się o wyjaśnienie wielu ważnych okoliczności zbrodni, postarano się natomiast o częściową **blokadę informacyjną** Świadczą o tym liczne interwencje cenzury w sprawozdaniach z procesu Interwencje te dotyczyły w szczególności wzmianek o osobach wyższej rangi niż gen Płatek, informacji rzucających światło na rutynowe działania Służby Bezpieczeństwa, zeznań rozszerzających listę osób, które mogłyby być posądzane o związek ze zbrodnią

Przerazająca mentalność

ubowców

W rezultacie, proces torunski odbył się w warunkach nie gwarantujących, że zostanie poznana cała prawda

Jego przebieg określony był założonymi z góry tezami oficjalnymi Mimo to jednak, proces dużo pokazał Potwierdził wiele opinii o funkcjonowaniu aparatu bezpieczeństwa i **odsłonił przerazający stan mentalności i moralności funkcjonariuszy tego aparatu**

NAPAŚCI NA KOŚCIOŁ

Korespondencja z Rzeszowa, nadana we środę 27 lutego o godzinie 12 30 w pierwszym programie radia warszawskiego, jest kolejnym przykładem napaszc na Kościół ze strony władzy

Audycja została pomyślana jako odpowiedź na list z diecezji przemyskiej, skierowany do Kancelarii Sejmu, domagający się wyswietlenia sprawy, której srodki przekazu nadały rozgłos, wyrządzając tym samym moralną szkodę dobremu imieniu księdza biskupa Ignacego Tokarczuka W czasie procesu torunskiego, oskarżony Grzegorz Piotrowski zarzucił biskupowi współpracę z gestapo w czasie wojny Reżimowe prasa, radio i telewizja nadały temu wiele rozgłosu Już w ubiegłym tygodniu wyjaśniliśmy naszym Czytelnikom, że Piotrowski opierał się na fałszywce, opublikowanej we włoskim piśmie *Sette Giorni*, wydawanym za pieniądze pułkownika Kadafiego

Fałszywka polegała na wydrukowaniu, w listopadzie 1983, rzekomego listu ks Adama Bonieckiego do dyrektora Rozgłosni Polskiej Radia Wolna Europa Zdzisława Najdera List, którego ks Boniecki nigdy nie napisał, a adresat nigdy nie otrzymał, prosi o zniszczenie dokumentów obciążających ks biskupa Ignacego Tokarczuka Dokumenty miały się rzekomo znajdować w archiwach RWE Włoska gazетка zamieszcza też fotokopie sfabrykowanych dokumentów

Panująca kultura polityczna w Polsce pozwala powtórzyć wyszane z palca insynuacje, zarzuty i pomowienia, powtórzyć, co powiedział oskarżony Piotrowski na sali sądowej o rozstrzelaniach w czasie wojny w okolicach Złotni, powtórzyć pokrętnie, że rozstrzelani ustali po opuszczeniu Lwowa przez ówczesnego wikariusza ks Ignacego Tokarczuka, który pojawił się w roku 1945 w okolicach Katowic

Setki tysięcy mieszkańców, którzy zostali przesiedleni w okolice Gornego i Dolnego Śląska wiedzą, iż ks Ignacy Tokarczuk przybył wraz ze swymi wieloma parafianami

Władze PRL nie czują się kompetentne do wyswietlenia ciężkich oskarżeń, ale nie pomijają żadnej okazji, aby je perfidnie rozpowszechnić, posługując się metodą sugestii, nedomowien, insynuacji Władze oświadczyły, że czyny, o które morderca ks Popieluszki oskarżył na sali sądowej biskupa, podlegają przedawnieniu Umyto więc ręce, aby nie dopuścić do sądowego odwołania oszczerstw i jednocześnie powtórzono haniebne zarzuty

WIELKI POST

W niedzielę 24 lutego kościoły w całej Polsce znow się wypełniły wiernymi Miliony ludzi przyszło na nabożeństwa Szczególnym modłom polecono podróż apostolską Prymasa Polski kardynała Jozefa Glempa, do Wielkiej Brytanii Zarliwie modlono się podczas nabożeństw odprawianych w intencji ojczyzny (zgodnie z tradycją którą zapoczątkował ks Popieluszko w ostatnią niedzielę miesiąca)

Z uwagi na rozpoczynający się okres Wielkiego Postu księży zaapelowali z ambon o mobilizację ludzkiej solidarności koniecznej do zwalczania zła i nieprawości Szczególną uwagę w apelach objęto alkoholizmem wśród społeczeństwa Wezwano aby ludzie wstrzymali się w spożywaniu alkoholu by wzajemnie się szanowali i solidarnie wspierali Pomocą w duchowej odnowie życia winien stać się udział w nabożeństwach wielkopostnych

Ponad siedem tysięcy wiernych wzięło udział w nabożeństwie za ojczyznę odprawionym w ostatnią niedzielę lutego, w kościele sw Brygidy w Gdansk Na mszy sw obecny był Lech Wałęsa

„Człowiek jest wolny - nie bojcie się”

Był także obecny proboszcz parafii w Nowej Hucie, ks Zbigniew Jancarz (W czasie procesu torunskiego dowiedzieliśmy że obok zamordowanego ks Popieluszki, był on jednym z głównych problemów w SB i można sądzić, że nadal jest osrodkiem zainteresowania Wydziału IV MSW)

W swym wystąpieniu nowohucki duszpasterz wezwał wiernych do manifestowania większej odwagi przekonany „Człowiek jest istotą wolną, nie macie się więc czego obawiać”, powiedział

Natomiast proboszcz parafii sw Brygidy ks Henryk Jankowski, powiedział „Nie odchodźcie od ideałów, jakie zrodziły się w chwili powstania Solidarności

Ks Jankowski skrytykował także w swym wystąpieniu wzrastającą konsumpcję alkoholu wśród stoczniovcow i wezwał ich do wstrzemięźliwości

Gdy po zakończeniu nabożeństwa Lech Wałęsa wsiadał do samochodu ludzie unieśli w górę dwa palce na znak zwycięstwa Padły okrzyki na cześć przywódcy Solidarności

Msza sw w kościele sw Stanisława Kostki, oaprawiana przy oltarzu sp ks Jerzego Popieluszki, zamordowanego przez ubowców On to zapoczątkował regularne odprawianie mszy sw za ojczyznę, które teraz stały się tradycją także w innych parafiach

W kościele sw Stanisława Kostki na Żoliborzu w Warszawie, zebrało się ponad 20 tysięcy ludzi Było to pierwsze nabożeństwo na intencję ojczyzny po zakończeniu procesu w Toruniu Mszę sw odprawił ks Jan Sikorski

Jak podała zachodniemiecka agencja prasowa DPA na nabożeństwo przybyli wierni nawet z odległych części kraju, wielu z nich w spec-

jalnie zorganizowanych grupach Złożyli oni hołd zamordowanemu duszpasterzowi i wzięli udział w nabożeństwie

Na niedzielnej mszy obecni byli także rodzice zamordowanego kapłana, Marianna i Władysław Popieluszkowie W czasie nabożeństwa modlono się też w intencji aresztowanych działaczy opozycji demokratycznej Andrzeja Gwiazdy, Bogdana Lisa, Władysława Frasnuka i Adama Michnika

Ks Jerzy Popieluszko rozpoczął odprawiać nabożeństwa za ojczyznę w lutym, przed trzema laty

CICHA WALKA Z KOŚCIOŁEM

Przegląd Katolicki znalazł się w poważnych kłopotach wydawniczych Idzie o przydział papieru W niedzielnym wydaniu z 24 lutego, redakcja tygodnika zali się, iż została zmuszona do poważnego zmniejszenia nakładu pisma

Pismo jest poważnie zagrożone i jeśli nie otrzyma koniecznej ilości papieru, może przestać wychodzić Tygodnik *Przegląd Katolicki* otrzymał w czerwcu 1984 roku pozwolenie na druk 25 tysięcy egzemplarzy Jak wynika z informacji kościelnych, władze zredukowały ostatnio przydział papieru o 20 procent

Włoski dziennik *Il Sabato*, ujawniając niedawno tresc poufnej instrukcji Urzędu do Spraw Wyznan w PRL, wliczył cztery polecenia, wydane przez dyrektora Aleksandra Wołowicza, podległym sobie placówkom

● Starac się przeciwstawić stanowisko Prymasa Polski stanowisku Papieża Jana Pawła II

● Przeciwstawić sobie księży, których władze oceniają dodatnio, innym księżom, których oceniają ujemnie

● Blokować zgodę władz na budowę nowych kościołów i hamować prace tam, gdzie budowę zaczęto

● Utrudniać rozwój prasy katolickiej, zmniejszyć jej nakłady i nie udzielać zgody na nowe publikacje Wreszcie, dążąc stopniowo do likwidacji takich czasopism katolickich, jak *Znak, Wzrost, Powściągliwość i Praca*

Blok Wschodni

● **Czernienko w stanie bezradnym?** Sowiecka telewizja pokazała po raz drugi w ciągu 5 dni przywódcę ZSRR-K Czernienkę Czernienko w sposób ewidentny był blady, chwiejący się i nie mogący złapać oddechu. Wypowiedział kilka zdawkowych słów, ale nie był w stanie podnieść się z krzesła i przyjąć kwiatów. Według lekarzy zachodnich Czernienko w sposób oczywisty objawia zaawansowaną astmę czyniącą spustoszenie w pracy jego serca. W związku z publicznym pokazaniem niedomagającego Czernienki pojawiły się różne spekulacje, dlaczego partia zdecydowała się go pokazać w takim stanie i dlaczego teraz.

● **Ugrupowanie partyzanckie "Czerwonych Khmerów"** podało, że udało mu się odbić z rąk

wojsk wietnamskich jedną z głównych swych baz, położoną w pobliżu Phnom Penh. Na początku lutego okupacyjne wojska wietnamskie zdobyły wszystkie bazy partyzanckie Czerwonych Khmerów w zachodniej Kambodży.

● **KGB szantazowało dyplomatę norweskiego zdjęciami z orgi seksualnej**. Na procesie 42-letniego Arne Treholta w Oslo, byłego dyplomaty oskarżonego o działalność szpiegowską na rzecz ZSRR wyszło na jaw, że Treholt został zmuszony do szpiegowania przez KGB, które sfilmowało orgię seksualną - pułapkę zastawioną na Treholta podczas jego pobytu w Moskwie w połowie lat 50-tych. Treholt obawiając się skandalu i utraty stanowiska zgodził się szpiegować w zamian za nieuwajnienie zdjęć z orgi.

● **Sowieci zamordowali 480 Afganczyków**. Zachodnie źródła dyplomatyczne w New Delhi podały, że na początku miesiąca lutego żołnierze sowieccy okupujący Afganistan zamordowali 480 mieszkańców Czahardarrehu w prowincji Kunduz.

● **Sowieci organizują głód w Afganistanie**. Amerykański Senator Gordon Humphrey powiedział w Waszyngtonie zeznając przed kongresową komisją d/s Afganistanu, że ZSRR próbuje zorganizować głód w Afganistanie wykorzystując go jako broń w walce z partyzantami Terror i ludobójstwo będące dziełem Sowietów w Afganistanie dają się porównać jedynie ze zbrodniami hitlerowców. Sowieci - według Humphreya - palą napalmem pola i plony, niszczą system irygacyjny, zatrują wodę i zabijają bydło, trzodę chlewną i ptactwo domowe, wszystko po to, by doprowadzić do głodu w regionach wiejskich i do pokonania w ten sposób partyzantów.

Japonia

● **Rekordowa nadwyżka japońskiego handlu zagranicznego**. Nadwyżka eksportu nad importem wyniosła w roku 1984 w Japonii 33 69 miliardów dolarów. Minister finansów oznajmił, że jest to rekordowa nadwyżka w handlu zagranicznym, nigdy przedtem nie osiągnięta w tak wysokim stopniu przez Japonię. Eksport, który wzrósł o 16% w porównaniu z rokiem 1983, osiągnął rekordowy poziom 170 13 miliardów dolarów, a import, który był wyższy o 8% w porównaniu z rokiem 1983 wyniósł 136 45 miliardów dolarów. Ubiegłoroczna nadwyżka eksportu nad importem była wyższa o 64% od nadwyżki z roku 1983.

● **Koniec limitu eksportowego dla japońskich samochodów**. Prezydent Reagan oświadczył, że nie zwróci się w tym roku do Japonii z prośbą o limit eksportu samochodów japońskich do USA. Dyrektor naczelny firmy Chrysler Lee Iacoca nazwał decyzję Reagana smutnym dniem amerykańskiego przemysłu samochodowego podkreślając, że zostanie straconych przez to wiele stanowisk pracy w USA. Biały Dom stwierdził jednak, że zniesienie limitu eksportowego dla japońskich samochodów spowoduje spadek cen na samochody. Dyrektor naczelny firmy General Motors Roger Smith powiedział, że nadszedł czas powrotu do wolnego rynku w branży samochodowej. Przedstawiciele japońskiego przemysłu samochodowego oświadczyli, że zniesienie limitu spowoduje wzrost eksportu samochodów japońskich jedynie o około 10%, gdyż mają oni świadomość co dzieje się z rynkiem gdy znajduje się na nim za dużo danego towaru. Limit eksportowy obowiązywał Japonczyków w ciągu ostatnich 4 lat. Ostatnia umowa limitowa uływająca z dniem 31 marca br ograniczała ilość samochodów japońskich mogących być wyeksportowane do USA do cyfry 1,85 miliona samochodów rocznie.

40 rocznica nalotu bombowego na Tokio

W nocy z 9 na 10 marca 1945 roku 298 amerykańskich bombowców B-29 (superfortece) wykonało dywanowy nalot na Tokio zrzucając 2000 ton bomb ogniowych. Dzielnica Sumida, która była głównym obiektem ataku, stanęła cała w ogniu, a przepływająca przez nią rzeka Sumida osiągnęła temperaturę wrzenia usmiercając wiele tysięcy osób, które próbowały znaleźć w niej schronienie. W sumie na skutek nalotu poniosło śmierć natychmiastową bądź w krótkim przeciągu czasu po nalocie co najmniej 125 tysięcy osób. 150 tysięcy osób zostało uznanych za zaginionych, a 140 tysięcy ludzi zostało poważnie rannych. Nalot ten uchodzi za nalot bombowy, w którym zginęła rekordowa liczba ludzi. Według amerykańskich danych w Hiroszynie zginęło 78 tysięcy ludzi, a w Nagasaki, które jak Hiroszima doznało ataku atomowego zginęło 35 tysięcy ludzi. Przeciwnicy broni nuklearnych utrzymują, że w Hiroszynie zginęło 200 tysięcy ludzi, ale cyfra ta obejmuje wszystkie ofiary bomby atomowej od roku 1945 do chwili obecnej. W pięciu nalotach bombowych brytyjskich i amerykańskich bombowców na Drezno w okresie 13 lutego 1945 - 17 kwietnia 1945 różne źródła szacują, że zginęło od 35 tysięcy do 135 tysięcy ludzi. Nalot z 9-10 marca 1945 na stolicę Japonii poprzedzony był kilkoma mniejszymi nalotami na Tokio w lutym. Po nim nastąpiło kilka nalotów w kwietniu i maju.

Ostatni potężny nalot na Tokio miał miejsce w sierpniu, ale 1600 amerykańskich bombowców nie poczyniło wielkich strat.

wśród mieszkańców Tokio, gdyż z 8 milionów Tokijczyków na początku amerykańskich rajdów pozostało w stolicy około 200 000 Ci, którzy przeżyli pierwsze naloty uciekli z Tokio w tereny wiejskie i słabo zaludnione USA. Podjęły decyzję o nalotach dywanowych na wielkie miasta japońskie oraz o zrzuconiu bomb atomowych na Hiroszimą i Nagasaki twierdząc, że uczyniło to amerykańską inwazję Japonii zbędną, a więc uratowało życie od pół miliona do miliona amerykańskich żołnierzy. W sumie szacuje się, że podczas nalotów bombowych lotnictwa amerykańskiego na Japonię w roku 1945 poniosło śmierć około 1 miliona osób.

UPRZEJMIIE INFORMUJEMY
NASZYCH CZYTELNIKÓW, ŻE
ZOSTAŁ OTWARTY NOWY PUNKT SPRZEDAŻY
GAZETY W MISSISSAUGA
JEST NIM "LOTTERY PLACE" W BUDYNKU
KNOB HILL FARMS W MISSISSAUGA
przy Dixie Mall
OTWARTY DO 9 30 p m

KOMUNIKAT

Bezpłatne kursy dzienne języka angielskiego dla dorosłych
Kościół św. Leo, 277 Royal York Rd - zajęcia codziennie od poniedziałku do piątku od 9 - 14 30
Opieka nad dziećmi

KURS WIECZOROWY
Szkoła św. Marka - 45 Cloverhill Rd - wtorki i czwartki od 19 30 do 21 30

TEL. 232 - 1664

CARCARE

JOHN BIGNER ANDRZEJ FUKS

WSZYSTKICH OBECNYCH I PRZYSZŁYCH
KLIENTÓW POD NOWY ADRES
ZAPRASZA

109 Bermondsey Rd. róg Sunrise Ave

TEL. 759 - 3561

- Przeglądu zapobiegawczego
- Ocena stanu technicznego
- Naprawy mechaniczne
- Naprawy systemów elektrycznych
- Naprawy urządzeń klimatyzacyjnych
- Samochody osobowe i lekkie dostawcze
- Modele amerykańskie i zagraniczne
- Bezpłatne porady fachowe

TransCanPol

ENTERPRISES LTD.

393 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2N1
TEL. (416) 535-9944, 535-9956

PACZKI DO POLSKI

PACZKI MORSKIE — DOSTAWA 6-8 TYGODNI
PACZKI LOTNICZE — DOSTAWA 6-21 DNI

- Paczki są dostarczane do domu adresata, niezależnie od miejsca zamieszkania
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat
- Każdy wysyłający otrzymuje potwierdzenie odbioru
- Wszystkie paczki są ubezpieczone

UWAGA! Informujemy Państwa, że nie zaszyły żadne zmiany w przepisach - przyjmujemy paczki z odzieżą używaną i bez ograniczenia wagi

NAJSZYBCIEJ ★ NAJTANIEJ ✓ NAJPEWNIJ

TransCanPol

Przyjmujemy zlecenia osobiste, listowne i telefoniczne od poniedziałku do soboty w godzinach od 9 rano do 7 wieczór

393 RONCESVALLES AVE. TEL. 535 - 9944

Specjalny serwis - odbiór paczek z domu

Przyjmujemy zlecenia na owoce cytrusowe, kawę herbatę i inne produkty żywnościowe

WARSZAWSKIE KOMENTARZE

Polska paranoja

Niegdyś zdarzyło mi się oglądać dom wariatów. Określenie to staroświeckie, poniechane od czasów, gdy zrezygnowano z dyb i łańcuchów na rzecz elektrowstrząsów, szoków insulinowych i kaftanów bezpieczeństwa. Pogląd, że wariaci są nawiedzani przez bogów zanikł tak dawno, jakby nigdy nie istniał. Nie uważa się ich także za opętanych przez diabła, co jest późniejszym wierzeniem. W zasadzie większość psychiatrów w cywilizowanych krajach przynajmniej teoretycznie zgadza się z tym, że wariat jest człowiekiem chorym, którego należy leczyć, albo zostawić w spokoju, jeśli leczyć się go nie umie. Dlaczego w takim razie użyłam anachronicznego określenia "dom wariatów", a nie "szpital psychiatryczny"? Dlatego, że użyta przeze mnie nazwa bardziej odpowiada rzeczywistości. W tym miejscu, które widziałam, chorych nie leczono. Oni mieszkali tam. Dla większości był to jedyny dom, jaki mieli.

Nie mam zamiaru zajmować się specjalnie bolączkami polskiej psychiatrii. O domu wariatów wspominałam tylko dlatego, że przy powierzchownej obserwacji wydał mi się karykaturalną miniaturą życia na zewnątrz. Przy bliższym poznaniu wychodziły na jaw różnice. Na przykład większość personelu medycznego naprawdę starała się zrobić coś dla pacjentów, chociażby ulżyć ich cierpieniom. Pacjenci byli też z reguły bardziej nieodpowiedzialni i niezrozumiali niż pracownicy. Pomijając te drobiazgi, chciałabym wysunąć ryzykowną tezę, że nie tylko "Polska jest więzieniem", ale też domem wariatów. Pierwszy raz ta niemiła myśl nasunęła mi się po wyjściu z kina, gdzie obejrzałam "Lot nad kukułczym gniazdem". Rozejrzałam się i jęknęłam - nie było dokąd uciec. Dla większości ludzi bowiem, w tym także dla mnie, Polska jest domem wariatów i jedynym domem jednocześnie.

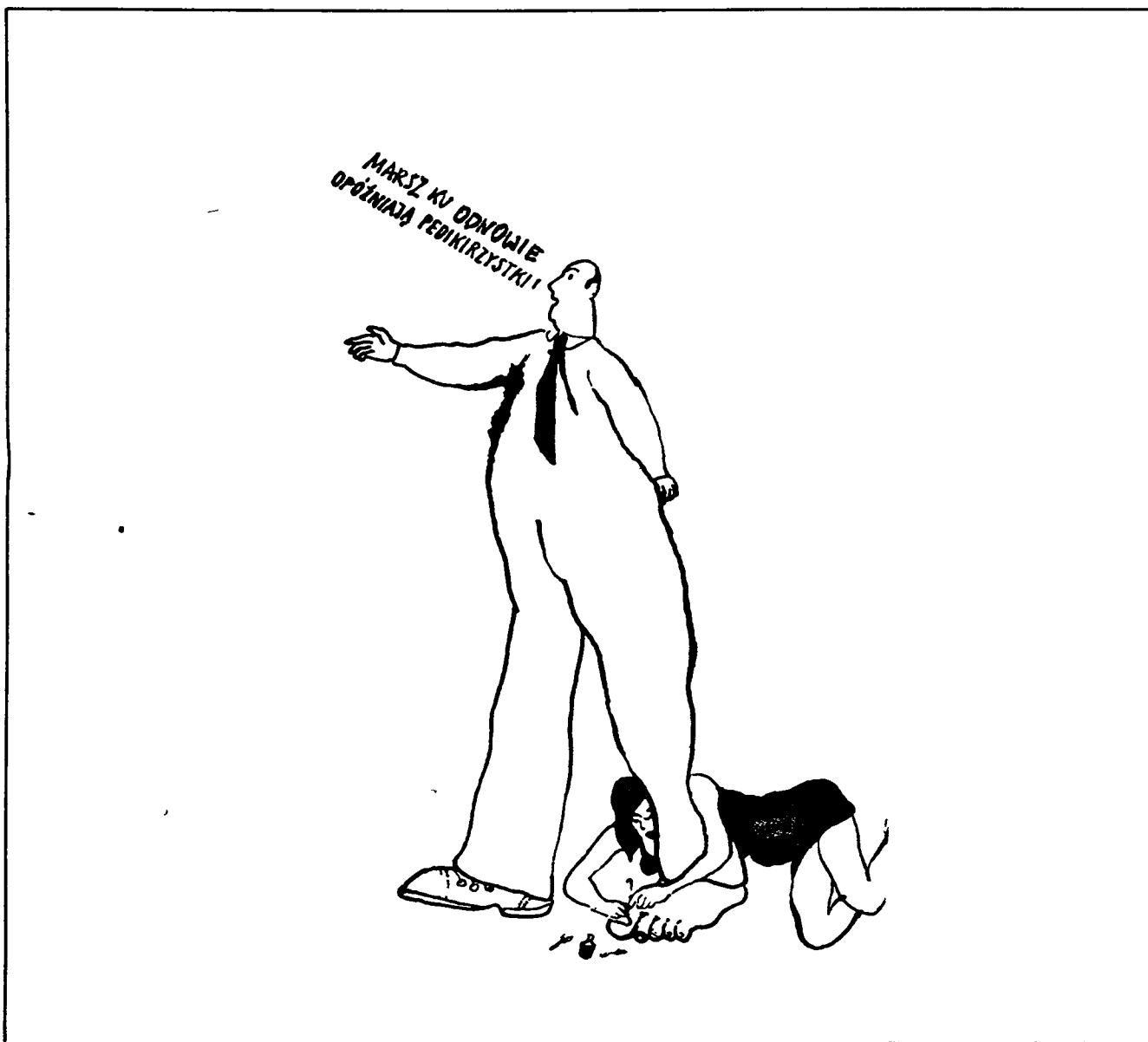
Jakie są podobieństwa uprawniające do wysunięcia proponowanej przeze mnie tezy? Zaczęć na razie od tego, co widać na pierwszy rzut oka - od ubóstwa, szarości i brudu. Są to także pierwsze wrażenia, jakie odbiera się przy wyjeździe do Polski. Przykro pisać, ale niestety tak jest. Jeszcze za Gierka w bardziej reprezentacyjnych miejscach, jak międzynarodowe lotnisko z przyległościami, Dworzec Centralny, pasaż na zapleczu Domów Towarowych Centrum, widać było eleganckie elektryczne wozeczki, zamiatające i myjące posadzki, a nawet chodniki na zewnątrz obiektów. Dzisiaj epoka "europejskości" Warszawy minęła. W wymienionym pasażu trzeba bardzo uważać, żeby nie przylepić się do połaci czarnego paskudztwa, rozsianych nieregularnie, ze skupieniami przy wejściach do knajp, pomysłanych pierwotnie jako restauracje. Wolę nie domyślać się, co tam jest pod spodem. Kolejne warstwy kurzu nadają temu patynę i sprawiają, że staje się to mniej lepkie. Na Dworcu Centralnym znajduje się restauracja II kategorii. Znam ją przelotnie. Raz próbowałam zjeść tam obiad, ale mi się nie udało. Najpierw przeraził mnie cennik, przesadny nawet dla I kategorii. Później przeraziły mnie fajansowe talerze z zaskorupiałymi resztkami dan spożytych przez szczęśliwszych konsumentów i aluminiowe, lekko pogięte i bardzo zatłuszczone sztucze. Kelnerka, zmęczona i rozdrażniona, już mnie nie przstraszyła, bo byłam przygotowana na najgorsze. W koncu okazało się, że wszystkie lęki były zbędne. O trzeciej po południu w restauracji nie było nic poza wonią spalonej frytury i gotowanej kapusty. Szczerze mówiąc, byłam jedynym konsumentem, a dla jednej osoby nie warto robić obiadu. Ta historyjka znowu przypomina znane z prasy "satyry" na leniwych kelnerów i fryzjerów - "chłopców do bicia" urzędowych satyryków. Muszę więc podkreślić, że nie mam żadnych pretensji do kelnerki i kierownictwa lokalu. Źródło zła tkwi gdzie indziej i krytykowanie zewnętrznych symptomów, praktykowane obecnie z większym niż kiedykolwiek zadaniem przez propagandę, przypomina zabiegi magii sympatycznej (jeśli potkniesz się o kamień, utop go w rzece, albo posmaruj mascią - są różne szkoły - a ból słuźczonych palców minie, jak ręką odjął). Jeszcze śmieszniejszych niż takie krytyki, przykładów magicznych praktyk władzy dostarczają uchwały plenum partyjnych - np. na początku lat osiemdziesiątych plenum KC PZPR uchwaliło podwyższenie zbiorów zbóż w następnym roku, co żywo przypomina zaklęcie pogody.

Inna plaga centrum Warszawy (proszę zauważyć, nie piszę o innych dzielnicach, nawet tych nowych, które rozsypaną się w pięć lat po wybudowaniu i ciągle przypominają skupiska topornych, betonowych klocków powtykanych w mokrą glinę), tej wizytówki stolicy, kwadracika ulic wokół potwornego, socrealistycznego tortu -

Pałacu Kultury i Nauki (dawniej im J. Stalina), całego w wieniec hoźych komsomolców i kolchoźnic, "odrobionych" w twardym materiale, są szalety publiczne. Nadają one temu miejscu charakterystyczny zapach, którym prześlągnięty był także zwiedzany przeze mnie dom wariatów. Uzupełnijmy jeszcze bukiet wonią autobusu w godzinach szczytu - i podobieństwo będzie pełne.

Wiem, że jestem malkontentem. To dlatego, że dosięgły mnie zatrute miazmaty Sanacji. Sama nie pamiętam, ale starsi mi opowiadali, że w jeszcze latach pięćdziesiątych kelnerki i ekspedientki w delikatesach dostawały do pensji dodatek na fryzjera. Szalety podobno nęgdys sprzątano. Tak długo ciągnęły się przezytki kapitalizmu. Teraz wreszcie przełamano to radykalnie, podobnie jak tam blichtr "gierkowszczyzny", po propagandzie sukcesu nadszedł czas propagandy klęski, której nie osładza nawet fryzjer i czysty szalec.

rodziców stać na ubieranie smarkaczy, to sami też powinni chyba dobrze wyglądać? Skąd bierze się ten dziwny fenomen? Wystarczy przejść parę przecznic od ulic okupowanych przez młodzież i studentów, aby zobaczyć bez zakłócen świat "starych", chociaż wśród nich też są nastolatki. Starość, o którą mi chodzi, polega na stosunku do życia. W pewnym momencie mijają bezpowrotnie szczęśliwy (teoretycznie przynajmniej) okres braku troski o jutro i braku konieczności użerania się dzisiaj. Specyficznym zjawiskiem zdaje się być nieobecność ludzi dorosłych, statystycznie najliczniejszej części społeczeństwa. Z dzieciństwa epatującego kolorowymi szmatkami, piórami i ekscentrycznymi ozdobami, wpada się w starczą abnegację. Dotyka to nawet "lepiej się mających", na których drogie ubrania wyglądają jakos "nie do pary" z twarzą. Cały wdzięk i urok wyparował. Zniknęły stroje, została odzież. Jeśli starczy energii na makijaż, nie starczy jej na odświeżenie

Już sam brud i dewastacja otoczenia jest znamiem nędzy. Aby żyć "schładnie, choć ubogo" trzeba pewnej tradycji, a tradycje, poza "tradycją oręza polskiego" w komunistycznym wydaniu i tradycyjnym szowinizmem, podsycanym zręcznie przez władze, są na indeksie. Brud i dewastacja są skorelowane z biedą za pośrednictwem frustracji, które ona wywołuje. Wiadomo - puste półki w sklepach, kolejki, komunikacja miejska w stanie rozkładu - każdy o tym wie. Spójrzmy więc teraz na ludzi. Nie wyglądają jeszcze tak samo, jak pensjonariusze domu wariatów, chociaż liczne zakłady odzieżowe starają się do tego doprowadzić. Strój wariata jest szary, bezkształtny, zniszczony i brudnawy. Widuje się trochę ludzi w łachmanach, ale na ulicach nie rzucają się w oczy. Wystarczy za to przejść Nowym Światem, Krakowskim Przedmieściem, czy wspomnianym już pasażem, żeby ujrzyć tłum modny, kolorowy i elegancki. Część ciuchów przywieziona z Zachodu, część z komisów i prywatnych sklepów, bijących zresztą komis pod względem wyboru modeli, i nic dziwnego, bo w komisach sprzedaje się najtansze zagraniczne buble - inaczej byłoby to nieopłacalne. Trochę kreacji własnej kompozycji i wyrobu. Słowem - ekstrakwagancja i europejski szyk. Po chwili dostrzeżę się, że to jednak nie tłum, tylko jednostki wyróżniające się przyjemnie na szarym tle. A zaraz potem, że to prawie wyłącznie ludzie bardzo młodzi, kilkunastoletni, dwudziestoletni. Im ludzie starsi, tym gorzej ubrani. Dlaczego? Jeżeli

ponczoch do repasacji i uprasowanie spódnicy. Blade, wymiękłe oblicze, podkrążone oczy, włosy w niechlujnych strąkach, łuszczący się lakier na paznokciach i byle jak narzucone ubranie, no i oczywiście nieodłączne siatki z zakupami - to obraz współczesnej kobiety. Ale najbardziej charakterystyczny jest wyraz twarzy i to dla wszystkich - ta mieszanina smutku, zmęczenia i złości, gotowej w każdej chwili wybuchnąć z byle powodu. Czego innego można się zresztą spodziewać po ludziach, którzy już wiedzą, że ich życie będzie nieustannym chodzeniem w kieracie? Całą ich aktywność pochłonie zdobywanie jedzenia, ubrania i mydła. Na wypoczynek nie starczy już siły. Największym sukcesem ich życia będzie zdobycie mieszkania, w bloku - "dziury w betonie" jak to określił Dynarski, kupno samochodu, a czasem tylko lodówki. Największą atrakcją - wyjazd na dwa tygodnie do Bułgarii, albo do Krynicy. Największym skrytym marzeniem pójsie na emeryturę. Przemęczenie i monotonia, niepojęty w normalnych krajach trud zdobywania podstawowych rzeczy, na które wcześniej już się zarobiło z mniejszym trudem. Wobec tego gasną aspiracje. I nie ma żadnej szansy, że kiedykolwiek wyrwie się z tej beznadziejności, nada życiu jakis sens. To nęda dotykająca także ludzi dobrze na polskie warunki zarabiających.

A co to ma wspólnego z domem wariatów? Właściwie nic, tylko że tam także osiłą życia jest sprzątanie i stanie w kolejce - po leki.

Z działalności przedstawicieli Konsulatu PRL w Montrealu

Nie wszyscy Polacy w Montrealu wiedzą, że istnieją pisma, które są tubą władz komunistycznych i podają o działalności swych slugosów na naszym terenie montrealim pisma te to KRONIKA TYGODNIA wycho- dząca w Toronto i KURIER POLSKI i POLONIJNY wydawany w Warszawie Kronika Tygodnia z dnia 5 stycznia 1985 roku na stronie 3 ciej w tytule Dwie uro- czystości w Montrealu podaje w drugim komunika- cie Dnia 27 września z okazji 40-lecia Polski Ludowej Konsul Generalny J Karski zaprosił do Konsulatu na cocktail wielu działaczy Polonii Obecnych było ponad 100 osób Przy tej okazji Konsul Generalny kilku oso- bom wręczył polskie odznaczenia państwowe Odznaki otrzymali uczestnik Powstania Warszawskiego Bolesław CIASTEK oraz weterani ruchu ludowego Maria Pałazy Kazimierz Wielgus Piotr Ciepły i Jan Pławucki Dzie- ci śpiewały i recytowały wiersze z czasów II wojny swia- towej Wyświetlono następnie film polski pt Wielki Szu Można też było obejrzeć wystawę pt Wrze- sień 1939 Ze swej strony sądzę, że spotkania w Kon- sulacie Generalnym należy uznać za duży sukces, gdy się weźmie pod uwagę dotychczasowe wydarzenia antypol- skie w tym miesiącu Było dużo spośród zaproszonych na cocktail osób i była miła, swobodna wymiana zdań na te- maty życia polonijnego w Montrealu Podał B Wasilewski Montreal Que

A teraz co mówi na temat tej samej uroczystości KURIER POLSKI i POLONIJNY W Konsulacie Generalnym w Montrealu odbyła się pod- nosząca uroczystość upamiętniająca 40 rocznicę września 39 r i 40 rocznicę Powstania Warszawskiego Zgroma-

dziła ona blisko 200 osób w tym licznych przedstawicie- li Towarzystwa Przyjaźni Polsko Kanadyjskiej Stowa- rzyszenia PODHALE oraz młodzież z zespołu PODHALE Byli również zaprzyjznięmi z Polonią Kanadyjczycy W podniosłym nastroju Konsul Generalny Janusz Karski udekorował Warszawskim Krzyżem Pow- stanczym Bolesława CIASTKA a Medalami Zasłużony dla Kultury Polskiej Marię Pałazy Piotra Ciepłego Ka- zimierza Wielgusa Janusza Kramarskiego i Ryszarda Ko- walskiego

Porównując komunikaty widzimy, że Kurier z War- szawy naliczył około 200 uczestników tej libacji nato- miast Kronika z Toronto około 100 osób licząc po- bieżnie na Oplatek Konsulatu w ubiegłym roku przy- było nie więcej jak 50 osób prawdopodobnie reszta za- wrocila do domu widząc witających ich zamiast Konsula- członków z Grupy Działania na Rzecz Solidarności W szeregach Oddziału Armii Krajowej w Montrealu nazwis- ko takiego AKOWCA jest nieznanie podobnie jak i nazwiska reszty odznaczonych działaczy Przedstawicie- le zaś Podhala zapewniają, że nie mają oni nic wspólnego z Konsulatem i o mało co im Kongres Polonii nie uwierzył

Dobrze, aby Polonia montrealaska знаła nazwiska tych działaczy i miała okazję pogratulować otrzymanych odznaczeń, zwłaszcza że w tym samym czasie kiedy je otrzymywali, inni przedstawiciele tej samej władzy przy- gotowywali się do zamordowania ks Jerzego Popiełusz- ko

J B

SPRAWOZDANIE FUNDACJI ST. ANDREW BOBOLI ZA ROK 1984

W dniu 26 stycznia 1985 r odbyło się w Montrealu Walne Zebranie Fundacji sw Andrzeja Boboli Po wysłuchaniu sprawozdania w dyskusji członkowie Rady zwrocili uwagę na fakt, iż 90% donacji w roku sprawozdawczym pochodziło z Okręgu Montreal i Ot- tawa Również zwrócono uwagę, że na liście ofiarodawców z te- renu całej Kanady jak dotychczas figuruje jedynie 8 organizacji polonijnych, 4 parafie i 1 Misja Składając wyjaśnienia w tej sprawie przewodniczący oświadczył, iż Zarząd niczego nie zamierzał, przed rozpoczęciem akcji zbiorkowej w całej prasie polonijnej zostały opublikowane apele Ponadto Zarząd Główny Kongresu Polonii Kanadyjskiej jak i wszystkie jego Oddziały Te- renowe oraz organizacje, otrzy- mały apele Fundacji oraz mate- riału informacyjne dotyczące sy- tuacji Polaków w ZSRR jak i na temat fundacji Z uwagi na słaby odzew ze strony organizacji polonijnych jak i parafii polskich w ubiegłym roku, Zarząd Fundacji powołał na terenie Kanady 13-tu przedsta- wicieli terenowych Fundacji, kto- rzy biorą już udział w tegorocz- nej akcji zbiorkowej Następne pytania dotyczyły akcji Zarządu Fundacji na terenie 18- tu krajów, z których to Naczelne Organizacje polonijne są człon- kami Rady Koordynacyjnej

Polonii Wolnego Świata i głoso- wały za powołaniem Fundacji Sw Andrzeja Boboli Wyjaśniając to zagadnienie prze- wodniczący oświadczył, że Zarząd Fundacji zwrócił się kilkakrotnie do wyżej wymienionych Organi- zacji Naczelnych, przesyłając wszystkim apele Fundacji jak i materiały informacyjne, równo- czesnie prosząc o bezpośrednie poparcie Fundacji, lub otwarcie na terenie danego kraju Oddzia- łu Fundacji Wynikiem tej korespondencji jest jak dotychczas jedna donacja na- desłana przez Kongres Polonii Amerykańskiej z Chicago oraz 2 czeki z terenu Australii Po wy- czerpaniu dyskusji nad sprawoz- daniem przewodniczącego nastę- pne sprawozdanie przedstawił skarbnik Fundacji odczytując sprawozdanie z rewizji ksiąg Fundacji dokonanej na dzień 31 grudnia 1984 przez Księgowo- go Przysięgłego W Oczechowskie- go Według sprawozdania stan finansowy przedstawia się jak niżej

Konta oszczędnościowe i bieżące wg stanu na 31 12 84	6,887 17
Wpływy za okres od 1 1 85 do 31 1 85	3,009 -
Razem stan na dzień 31 01 1985 r	9 896 17

Pierwsza pomoc zostanie wysłana z koncem sierpnia br, zgodnie ze statutem Fundacji, z procent- ow wypłaconych przez Royal Trust i Royal Bank Po wyczer- panu dyskusji i udzieleniu absol- utonium ustępującemu Zarządo- wi przystąpiono do wyborów, w wyniku czego Zarząd Fundacji ukonstytuował się jak następuje

Przewodniczący Fundacji
Kazimierz Plater
V-przewodniczący St Tarasowicz
V-przewodniczący ks Wł Bakanowski
Koordynator Fundacji Jan Czarliński
na Kanadę Jan Czarliński
Skarbnik Marian Wagner
Sekretarz A Nowotarski
Księgowy przysięgły Wojciech Oczechowski

Koncząc to sprawozdanie, zwracamy się z apelem do wszy- stkich instytucji polonijnych, jak i do osób indywidualnych, którym sprawa Polaków skaza- nych na egzystencję w ZSRR jest bliska, o poparcie Fundacji Sw Andrzeja Boboli Czeki lub przekazy pocztowe prosimy wysyłać na adres

St Andrew Bobola
Foundation Inc
P O Box 906 Station N D G
Montreal, Que H4A 3S3

Kazimierz PLATER
Przewodniczący

Komitet Skarbu Narodowego w Montrealu SPRAWOZDANIE ZA 1984 r.

W dniu 19 stycznia 1985 r odbyło się w Montrealu Walne Zebranie Komitetu Skarbu Narodowego Po wysłuchaniu sprawozdania przewodniczącego, Skarbnika oraz Komisji Rewizyjnej zebrani jed- nogłośnie udzielił absolutorium ustępu- jącemu Zarządowi Z ogólnej sumy zebranej w okresie sprawozdawczym zostało przekazane 2 200 dolarów do Komisji Skarbu Na- rodowego na Kanadę Po wyczerpanu dyskusji przystąpiono do wyboru nowego Zarządu który ukonstytuował się jak następuje

ZARZĄD
Przewodniczący Kazimierz Plater
V przewodniczący
V-przewodniczący Stanisław Munik

V przewodniczący Klemens Muszynski
Skarbnik Leopold Kurcz
Sekretarz Tadeusz Michałowski

KOMISJA REWIZYJNA
Przewodniczący Jan Dunin Borkowski
Członkowie Zygmunt Janiak

Koncząc to sprawozdanie zwracamy się do wszystkich z apelem o poparcie Skar- bu Narodowego Czeki lub przekazy poc- ztowe prosimy przesyłać na adres Skar- bnika jak niżej
Mr I Kurcz
42 Alfred Rd
Dollard des Ormeaux, Que H9G 1H2
TEL 626 - 7471

Kazimierz PLATER
Przewodniczący

FUNDUSZ IMIENIA Ks. JERZEGO POPIELUSZKO

Polonijna Kasa Kredytowa wspólnie z Fundacją Społeczno- Kulturalną w Montrealu
ZAPRASZA całą Polonię na Koncert, który odbędzie się 17 marca o godzinie 18 00 w sali College Marguerite Bourgoeys, 4873 Westmount Ave, Westmount-Montreal W Koncercie wystąpią znani arty- sty montrealscy, całkowity dochód z imprezy przeznaczony będzie na Fundusz Imienia Ks Je- rzego Popiełuszko Bilety wstępu do nabycia w para- fiiach polskich i biurze Polonijnej Kasy Kredytowej

J B

Adres redakcji
12453 pavillon, Pierrefonds
Que H8Z 1M6
Korespondencja
Tel 683-2576
Ogłoszenia i prenumeraty
Tel 737-3945, 727-7257

PANI, nie paląca, przyjmie wszelką pracę na terenie Montrealu - może być opieką nad małym dzieckiem, prowa- dzenie domu, przyjmowanie telefonów w gabinecie lekarskim itp
Oczekuje propozycji -
TEL (514) 932-1775 - Montreal
w godz 14-16 - pon -piątek

A-12

TATRA TRAVEL SERVICE LTD PEKAO DEALER - Właśc E STASIAK

DOLARY do rąk odbiorcy, na konta walutowe kupony do wyboru miesz- kania samochody
Materiały budowlane, maszyny rolni- cze
Wszystkie wyjazdy drogą lotniczą i mor- ską Wakacje na południe sprawy pasz portowe wizowe sprowadzanie rodzin
AGENT PODRÓŻY NA WSZYSTKIE LINIE LOTNICZE ŚWIATA

3628 St Laurent Blvd
TEL 849-3451 lub 849-5012

**POLONIJNA KASA
KREDYTOWA**
65 Sherbrooke Str E. Suite 103
Tel 845-3534
Oferuje Poloni na wyjątkowo dogodnych warunkach wszelkie- go rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie za sumy złożone w Kasie
Poniedziałek - sroda
10 00 a m - 3 00 p m
Czwartek
10 00 a m - 20 00 p m
Piątek - 10 00 a m - 20 00 p m

**GABINET
DENTYSTYCZNY**
Christine E. Marczuk, D.D.S.
Barbara B. Marczuk, D.D.S.
Ogólne leczenie dentystyczne
Przyjmujemy od poniedziałku do soboty Tel. (514) 934-0181

**POLISH INTERPRETERS,
TRANSLATORS and TUTORS
(Canada) Reg'd
POLSKIE
BIURO TŁUMACZY
oraz
POLISH PROFESSIONAL
PERSONNEL (Canada) Reg'd
POLSKIE BIURO
ZATRUDNIENIA KADR
WYKWALIFIKOWANYCH**
(w siedzibie Biura Podróży
YUL TRAVEL Ltd)
465 St Francois Xavier Street
Montreal, Quebec H2Y 2T1
(Metro Place d'Armes k Kosciola Notre Dame)

TEL (514) 845-5184, soboty
i wieczory - (514) 287-1668
prowadzi solidnie

NINA PIASKOWSKA

Wykonujemy
• Tłumaczenia pod przysięgą - specjal- zacja teksty prawne
• Legalizacja dokumentów
• Poswiadczenie podpisu
• Załatwianie wszelkich formalności
• Poszukiwanie pracy oraz negocjowa- nie kontraktów dot zatrudnienia
• Sporządzanie testamentów, aktów notarialnych, etc
• Tłumaczenia dyplomów, indeksów, matur, książeczek zeglarskich, etc
• Załatwiamy wszystko od "A" do "Z" w sprawach podróży, tj bilety lotnicze, morskie, wynajmowanie sa- mochodów - car rental, etc

ZAPRASZAMY PANSTWA DO
ODWIEDZANIA NASZEGO BIURA

SP ALEKSANDER MILEWSKI

Dnia 7 lutego br odszedł od nas na wieczną wartę Sp Aleksan- der Milewski, w Zmarłym straciliśmy zasłużonego działacza społecznego, który cały swój wolny czas poświęcił budowaniu Polonijnej Kasy Kredytowej, pełnił w niej wszystkie najważ- niejsze funkcje jak Kierownika Kasy, Prezesa Kasy, ostatnie kilka lat Przewodniczącego Komisji Kredytowej, zawsze pogod- ny, koleżeński, starał się pomóc każdemu, kto potrzebował tej pomocy Kongres Polonii Kanadyjskiej nadał Sp A Milewskiemu Złotą Odznakę Honorową za pracę dla dobra Polonii w 30-lecie ob- chodów istnienia Kasy Zmarły urodził się w Gródzku, do Kanady przyjechał w 1951 roku, pozostawił w smutku żonę Annę, szwagra Jana Tymńskiego oraz wielkie grono przyjaciół

Cześć Jego Pamięci

Zarząd Polonijnej
Kasy Kredytowej
J Bask - V-przes

W związku z gwałtownym wzrostem zainteresowania montrealskich Czytelników Echem Tygodnia

zorganizowaliśmy nowy punkt sprzedaży

ECHA TYGODNIA W MONTREALU

Casse Croute chez Therese
5409 Cote St. Luc (koło Elmcliffe)
Tel. 481 - 6766

Restauracja CASSE CROUTE
specjalizuje się w kuchni polskiej, podaje -
wsrod innych dan - pierogi, znakomite desery -
także torty

Klienci, którzy przynoszą własny alkohol
mile widziani!
Dostawa do domu - "delivery" (tylko dla
Polaków w starszym wieku)

Po dwóch miesiącach wreszcie został poproszony do Stalina. Stalin, w białym mundurze generała z jedną tylko gwiazdą na piersi, z angielską fajką Dunhill w ręku, zrobił na Djilasie duże wrażenie. Wykazywał demonstracyjnie duże zainteresowanie ruchem oporu w Jugosławii oraz osobami kierującymi tym ruchem, wyrażając jednocześnie swoje lekceważenie dla aliantów, nie omieszkał także powiedzieć typowego dla niego dowcipu. Djilas: "Stalin chciał się dowiedzieć, gdzie król Piotr II znalazł swoją żonę. Kiedy mu powiedziałem, że jest to grecka księżniczka, zwrócił się do Mołotowa, co by to było gdyby jeden z nas znalazł sobie jakąś księżniczkę. Władimir Michajłowicz? Może wyszłoby z tego coś dobrego?"

Drugi raz przyjął Stalin swoich gości w letnim domu w pobliżu Moskwy. Przy dużej ilości wina i wódki zaczął się wypowiadać co myśli o aliantach.

"Może wierzycie w to, że my dlatego, że jesteśmy sojusznikami Wielkiej Brytanii, zapomnieliśmy kim oni są i kim jest Churchill. Chcieliby swoich sojuszników zwołać. W okresie I wojny światowej czynili to często w stosunku do Francuzów i Rosjan. A Churchill? Churchill jest typem, który każdemu jedną kopiejkę z kieszeni wyciągnie, jeżeli ten nie zauważy. Roosevelt nie jest taki. On ma długie palce tylko wtedy, kiedy chodzi o dużą gotówkę. Churchill interesuje nawet kopiejka."

Djilas zrozumiał, "że należy unikać wszystkich działań, które mogłyby doprowadzić na to, że w Jugosławii może dojść do rewolucji, która doprowadziłaby do władzy komunistów". Stalin nie cofnął się przed ostrzeżeniem pod adresem "dwulicowych" Brytyjczyków i ich służbą wywiadowczą - dotyczyło to także życia i bezpieczeństwa Tito. Stalin: "To oni zabili generała Sikorskiego (szefa Polskiego Rządu Emigracyjnego) w samolocie, a potem tenże zestrzelił, czysta robota - żadnego świadka, żadnego dowodu".

To był ten sam Stalin, który cztery lata później sam nastawał na życie Tito, wręcz nawoływał naród jugosłowiański, aby uwolnił się od swego przywódcy.

W czasie posiłku została doręczona Stalinowi depesza, dotyczyła ona rozmowy szefa Jugosłowiańskiego Rządu Emigracyjnego, Subasica, w Londynie z Departamentem Stanu w USA. Stalin podał ją Djilasowi do przeczytania, tenże zrobił zdziwioną minę, w jaki sposób dotarła ona do rąk Stalina. Ten roześmiał się i powiedział: "oni kradną nasze depesze a my ich".

Następna depesza pochodziła od Churchilla, który zawiadamiał o terminie inwazji aliantów we Francji.

Stalin: "tak-ładowanie nastąpi, jeżeli nie będzie mgły. Do tej pory zawsze coś stało na przeszkodzie. Jutro chyba będzie trochę inaczej, a jeśli spotkają paru Niemców, co wtedy?"

Na pożegnanie Stalin dał swoim jugosłowiańskim towarzyszom przestrożę, by zjeżdżali się ze swoim emigracyjnym partnerem Subasicem z Londynu.

Tito, w swojej kwaterze na dalmatyńskiej wyspie Vis, przygotował, a następnie wprowadził w życie prowizoryczny układ o wspólnym rządzeniu krajem z brytyjskim podopiecznym.

W sierpniu 1944 r. partyzancki marszałek spotkał się w Neapolu z Churchillem, który miał sentyment do tego chłopskiego rewolucjonisty z gór. "Gdybym był dostatecznie młody, to zeskoczyłbym na spadochronie, aby wziąć udział w walkach w Jugosławii", ubolewał on.

Tito: "ale przysłał nam Pan swojego syna". Jak pisał autor biografii Tito: "w oczach Churchilla pojawiły się łzy".

Trzy tygodnie później spotkały się po raz pierwszy nad Dunajem zjednoczeni partyzanci z nadchodzącą z Rumunii Czerwoną Armią.

Wreszcie Tito polecił sam do Moskwy. Zwrócił się on z prośbą do Stalina o skierowanie jednej dywizji pancernej, która miałaby pomagać oswojzić Belgrad, który Hitler ogłosił twierdzą.

"Towarzysze, my chcieliś

Układy jałtańskie:

Podpisy pod zdjęciami

Brytyjska Misja Wojskowa u partyzantów jugosłowiańskich

Tito w Moskwie 1945 r. - do końca grał i nie przegrał

Mikajłowicz - dowódca partyzantki monarchistycznej

Mikajłowicz - w więzieniu w 1945 r.

Gromyko, Żukow i Tito w Moskwie 1945 r.

Stalin, który nazywał Tito pseudonimem z Kominternu, Walterem, obiecał mu, że "prysie nie tylko jedną dywizję, ale cały korpus". Tito jednak obstawał przy jak najmniejszej pomocy wojskowej. Znalazło to odbicie we wspólnym komunikacie opublikowanym 28 września w Moskwie.

"W związku z dalszym rozwojem operacji przeciwko wojskom niemieckim i węgierskim, sowieckie Dowództwo Naczelne prosi Narodowy Komitet Wyzwolenczy o zgodę na przejściowe zajęcie terenów jugosłowiańskich przy granicy węgierskiej. sowieckie Dowództwo oświadcza, że wojska swoje wycofa z Jugosławii natychmiast po wykonaniu zadania.

Zdarzyło się to jedyny raz, że Czerwona Armia zwraca się "z prośbą" o zezwolenie na przemarsz swoich wojsk. Tito osobiście ocenił swoje spotkanie ze Stalinem jako chłodne.

"Głównym powodem tego" - twierdzi Tito, "był wysłany przeze mnie telegram w czasie wojny, a przede wszystkim to miejsce, w którym domagałem się aby nam przynajmniej nie przeszkadzano. Sekretarz Kominternu - Dimitroff potwierdził moje przypuszczenie. Walter, Walter, stary był tak

wsciekły na Was w związku z telegramem, że ze złości tupał nogami".

Stalin wydał wreszcie polecenie, aby partyzanci króla Piotra otrzymali należne im prawa. Tito - "z oburzenia uderzyła mi krew do głowy. Starałem się opanować i wyjaśnić mu, że to jest niemożliwe, ponieważ król w Jugosławii stał się symbolem zdrady, który pozostawił swój naród w okresie walk i uciekł". Stalin: "nie musicie go brnąć na stałe, osadzcie go przejściowo, a potem zawsze można wsadzić noż w plecy".

W czasie tej rozmowy, przyszedł Mołotow z wiadomością, że Brytyjczycy wyładowali w Jugosławii.

Tito: "To jest niemożliwe". Stalin: "Jak to niemożliwe, ale jest to fakt".

Tito wyjaśnił, iż mogą to być baterie ciężkiej artylerii, o które prosiło Anglików jego dowództwo. Stalin pomyślał

chwile, następnie zapytał: "powiedzcie Walter, co zrobilibyście gdyby Brytyjczycy faktycznie wyładowali w Jugosławii?".

Tito: "Bylibyśmy zmuszeni stawiać opór".

Następnie Stalin zamilkł. Miesiąc później użył nikczemnie tego haczyka, kiedy

Churchill przedłożył plan strefy wpływów w Europie Wschodniej i Południowej Jugosławia, według Churchilla, miała pozostać zarówno pod wpływem Zachodu jak i Sowietów.

Wkrótce po powrocie Tito doszło do rozstrzygającej bitwy o Belgrad, trwała ona trzy tygodnie i była wspierana przez sowiecki korpus zmotoryzowany.

Belgrad został oswojony 20 października 1944 r. sowieckie wojska pozostały w Jugosławii tylko parę miesięcy, ostatnie jednostki wycofały się w marcu 1945.

Pozostawiły one po sobie przykre doświadczenia, które dotyczyły nie tylko partyzantów, ale sięgały aż do kierownictwa, wprowadziły one jeszcze do zerwania z "wielkim bratem", ale umocniły w Jugosławii przekonanie, że nie mogą oczekiwać z tego dobrego od sowieckich towarzyszy.

Następnie Sowietci zaproponowali utworzenie wspólnego banku, który kontrolowałyby wszystkie rozliczenia handlowe, jednak nadzór nad nim sprawowałyby Sowietci. Jako "wrogi akt" potraktowano zgodę na utworzenie tylko dwóch spółek akcyjnych.

Na doświadczenia z Moskwą Jugosło-

my wam załatwić” Jugosławia

wianie zaczęli spoglądać z coraz większą nieufnością, także jeżeli dotyczyły one spraw zagranicznych Związek Sowiecki wzbraniał się poprzez zawarte przez Jugosławię umowy z Austrią, Jugosławia zaś uważała całe Bałkany za swoje podwórko, co nie podobało się Sowietom Jugosławia chciała być dla Bałkanów tym, czym Związek Sowiecki był dla całej Wschodniej Europy

Do jeszcze jednego konfliktu doszło wcale nie z powodu różnic ideologicznych Jugosłowianie nie mieli pojęcia, że Churchill ze Stalinem umówili się co do strefy wpływów w ich kraju, zostały one podzielone po połowie, nie wiedzieli także, że zgodnie z zawartymi umowami, Grecja miała w 90% pozostać pod wpływem Brytyjczyków Wtedy, kiedy Tito z całych sił pomagał greckim komunistom, Stalin trzymał się na uboczu

Jugosławia ze swoim mniejszym sąsiadem - Albanią, czyniła to samo, co Związek Sowiecki ze swoimi, uważała ją za swojego satelitę

Po wypędzeniu przez Włochów z Albanii króla Zogu w 1939 r., Jugosławia rozpoczęła w czasie wojny organizować ruch oporu Komunisty z sąsiedniego kraju po-

magali także przy narodzeniu partii komunistycznej w Albanii Przewodniczącym został nieznany wówczas nauczyciel języka francuskiego Enver Hodza

W 1943 r. Hodza był założycielem "Narodowego Ruchu Wyzwolenczego", który w 1944 r. zdobył Tiranę - stolicę kraju

Albania coraz bardziej była traktowana przez Jugosławię jak kolonia, zostały tam utworzone "społki akcyjne", których sami u siebie nie pozwolili Sowietom utworzyć Wszystkie surowce miały być wywożone do Jugosławii, i tam przerabiane Nawet na międzynarodowych spotkaniach komunistów Jugosławia reprezentowała Albanie "Na prośbę Albanii" Jugosłowianie wysłali tam swoje samoloty bojowe oraz zapowiedzieli wysłanie wojsk lądowych

Tego już było Stalinowi za wiele, do zbrojnej interwencji w bloku czuł się tylko on powołany Postawił Jugosławii ultimatum, aby natychmiast się wycofała z Albanii

A w ogóle szef światowego komunizmu stracił cierpliwość do uciążliwych towarzyszy jugosłowiańskich Dymitrow - sekretarz partii bułgarskiej udzielił wywiadu,

w którym popierał koncepcję Tito utworzenia ze wszystkich państw komunistycznych na Bałkanach federacji Natychmiast został wydrukowany w moskiewskiej "Prawdzie" komentarz, że nie widzi się takiej potrzeby Stalinowi to nie wystarczyło, nie do wierzył silnym partiom komunistycznym w południowo-wschodniej Europie z Tito na czele, człowiekiem niezależnym, którego nie on był tworcą Zaprosił ich na rozmowy do Moskwy, na które Tito nie pojechał, wysłał członków Biura Politycznego - Kardelja i Bakarica, Djilas przebywał już w Moskwie Zostali przyjęci przez najwyższe gremium, Mołotow chciał podjąć dyskusję na temat rozmów bułgarsko-jugosłowiańskich Stalin przerwał mu "Tutaj byli towarzysze z Polski, zapytałem ich co sądzą o wywiadzie Dymitrowa, odpowiedzieli, że jest to niezła idea Powiedziałem im, że nie jest to żadna dobra idea, stwierdzili więc, że jeżeli kierownictwo sowieckie uważa, że nie jest to dobra myśl, oni też tak sądzą"

Dyktatorzy sowieccy przypuścili najpierw szturm do Bułgarów, uważając ich za bardziej uległych "wcale Waszych planów nie konsultowaliśmy z nami, dowiedzieliśmy się z prasy"

Dymitrow "Oczywiście, popełniliśmy błąd, lecz na błędach uczymy się jaki kurs przyjmować w polityce zagranicznej"

Stalin "Uczyc się! Od 50 lat tkwicie w ruchu komunistycznym i teraz chcecie korygować błędy, to nie jest żaden błąd, to jest przyjęcie innego niż nasz, kierunku"

Wnioski, które wyciągnął Djilas z wystąpienia Stalina były następujące Tito chciał zepsuć dużo większe plany dyktatora Wyglądało na to, że Stalin planował reorganizację Związku Sowieckiego poprzez przyłączenie krajów demokracji ludowej Ukraina miała zostać połączona z Rumunią i Węgrami, Białorus z Polską i Czechosłowacją, kraje nadbałtyckie z Rosją Następnie Stalin zarzucił przedstawicielom Jugosławii, że ci ostatni prowadzą niezależną politykę mieszania się do spraw Grecji oraz wprowadzenia swoich wojsk do Albanii

Spotkanie odbyło się w lutym, a już w miesiąc później rozpoczął się frontalny atak ze strony Związku Sowieckiego i państw satelitów na Jugosławię

Było to nie do pomyslenia, że Stalin, to "błyszczące słońce" komunizmu, nie umiało sobie podporządkować towarzyszy z Jugosławii Pracował systematycznie i chłodno zastanawiał się nad tym, jak Jugosławię, centralne państwo na Bałkanach, wciągnąć w orbitę swoich działań

Starano się, aby zwerbować jugosłowiańskich oficerów do pracy dla NKWD, najgrubszą rybą jaką udało im się złowić był Andrija Hebrang, członek Biura Politycznego, który od 1942 r. pracował dla Niemców Dokumenty o jego współpracy znaleźli Rosjanie po wejściu do Berlina i w ten sposób wymusili na nim współpracę

Generał Sołdatow, instruktor przy sztabie 4 Armii Jugosłowiańskiej, powiedział "Wy jesteście małym krajem, który może egzystować tylko przy pomocy Związku Sowieckiego Mysmy Was wyswobodzili i dlatego mamy prawo egzekwować, abyscie wykonywali nasze polecenia"

Kiedy w 1948 r. miała zostać odnowiona umowa handlowa, Sowietci zdecydowali, że nie widzą potrzeby przyjazdu delegacji jugosłowiańskiej do Moskwy Znacząco to faktycznie blokadę gospodarczą Handel zagraniczny Jugosławii opierał się głównie na Związku Sowieckim i państwach bloku wschodniego W ciągu jednej nocy została ona pozbawiona dostaw ropy i bawełny Trzy tygodnie później odwołała Moskwa wszystkich swoich doradców, 12 lat później zrobiła to samo w Chinach

W liście przekazanym Tito, Stalin zarzuca Jugosławii "wrogi stosunek do towarzyszy radzieckich", nazywa po nazwisku członków Biura Politycznego - Djilasa i Rankowica "podejrzany marksistami" pisząc, że polityczna kariera Trockiego "winna być dostateczną lekcją" List ten podpisał Stalin i Mołotow Zebrane natychmiast Biuro Polityczne opowiedziało się po stronie Tito Sytuacja Jugosławii była w tym czasie dosyć niebezpieczna, uwikłana w wojnę domową w Gre-

cji, skłócona z aliantami o Triest i poprzez ambicje uszczknienia dla siebie części Austrii,

Na zwołanym plenum KC były także głosy poddające w wątpliwość linię obroną przez Tito, było ich jednak mało Tylko minister finansów Zujovic wystąpił otwarcie przeciwko formie listu Tito do Stalina, powiedział, że może to mieć "potworne skutki" i dalej twierdził "jak my-Pigmeje-mozemy przeciwstawić się partii sowieckiej"

"Pigmeje" jednak się odważył, zwrócił długi i całą uwagę skierował na to, "aby nie dopuścić, by tajne służby sowieckie oplotły nas swoją siatką"

Akcja przeciwko Jugosławii przybierała na sile, najpierw węgierski szef partii Rakosi obrzucił ich błotem, następnie z Czechosłowacji Słansky (później stracony jako titoista), Hodza z Albanii nazwał Tito "koniem trojańskim w obozie komunistycznym"

Wymieniane listy między Związkiem Sowieckim a Jugosławią zawierały coraz ostrzejszą formę W maju 1948 r. zostali aresztowani agenci NKWD Hebrang i Zujovic, Sowietci chcieli ich wywieźć samolotem, lecz próba nie udała się

Dnia 21 czerwca 1948 r. nastąpiło w Bukareszcie zebranie Kominformu (było to jedyne zebranie tej organizacji), w którym miał także uczestniczyć Tito, lecz KC Jugosławii odmówił - "zdawali sobie sprawę z tego, że nie ma żadnych gwarancji, iż wróci on żywy"

W spotkaniu tym brali także udział Gomułka z Polski i Dymitrow z Bugarii, chociaż do tej pory nie wyrazili krytyki pod adresem Tito

Delegacja sowiecka domagała się usunięcia Jugosławii z Kominformu, były głosy przeciwko tak ostrym sankcjom, aby jednak rozwiać wątpliwości, Sowietci stwierdzili, że "są w posiadaniu informacji, że Tito jest imperialistycznym szpiegiem" Uchwalono dokument, w którym między innymi znalazła się odezwa do narodu jugosłowiańskiego, aby zmusić rząd do podporządkowania się Moskwie, ewentualnie wybrać nowy rząd

Prasa jugosłowiańska opublikowała ten dokument w pełnym brzmieniu Przyzwyczajony do cenzury ambasador sowiecki po przeczytaniu tego był tak zaskoczony, że na chwilę zaniemógł

W lipcu zebrało się plenum KC, które w tajnym głosowaniu (z 5 głosami przeciw) wybrało Tito ponownie, ku wściekłości moskiewskiej "Prawdy", która już wcześniej pisała, że będzie to "kongres terroru" Tito, kończąc swoje wystąpienie powiedział "niech żyje Związek Sowiecki, niech żyje Stalin"

Tito powiedział później swojemu biografowi, że dla narodu jugosłowiańskiego ten konflikt był okropny, sam widziałem żołnierzy, którzy umierali z nazwiskiem Stalin na ustach"

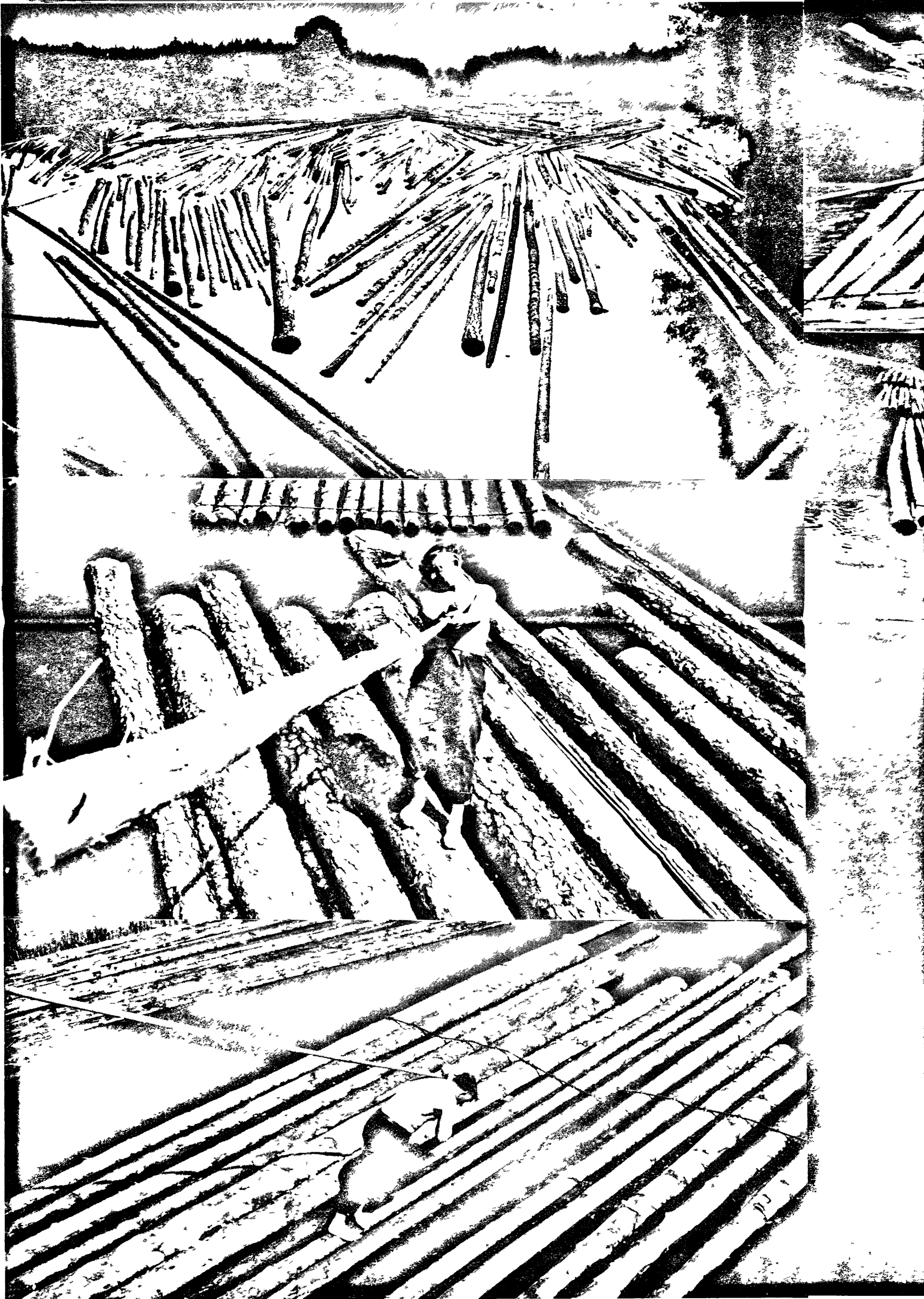
Tymczasem środki masowego przekazu w Moskwie rozpowszechniały najbardziej obelżywe informacje na temat Tito Brakowało im tylko jednego, wspólnej granicy z Jugosławią Stalin obiecywał Węgrom i Rumunom duże części Jugosławii, jeżeli rozgromią kraj Tito Sami postawili w rejonach granicznych 12 dywizji wojska i 500 samolotów

Stalin dostawał ataków furii, kiedy wspomniano przy nim nazwisko Tito, nie przebiegał w wyzwiskach, krzyczał, że "mogłby go zniszczyć poruszeniem małego palca"

W następstwie niesłychanego nacisku sowieckiego, Tito został zmuszony do zwrócenia się o pomoc, do swojego dotychczasowego wroga, do Zachodu

Po tej pierwszej schizmie, wiele lat po śmierci Stalina, nastąpiła następna - Chiny Wszystkie pozostałe próby (Czechosłowacja, Węgry, a nawet daleki Afganistan), zostały zdławione siłą militarną

W czasie wizyty Tito w Moskwie w 1957 r. Zukow powiedział do gości z Belgradu "wiecie towarzysze, że w 1951 r. chcieliśmy Was załatwić" Tito "Wiecie towarzyszu, że Hitler też chciał to zrobić"

FOTOREPORTAŻ

Z POLSKI

**Andrzej Tajchert
Stawicki**

FLISACY

O Autorze.

Jest niedawno przybyłym z Polski fotografem. Jego zdjęcia utorowały mu drogę do Toronto Star, gdzie jest fotoreporterem.

Największy kanadyjski sukces Andrzeja to zdjęcia w albumie "Jeden dzień życia Kanady". Znalazł się tam obok wybitnych światowych fotografów. W Echu publikował swe prace kilkakrotnie. Raz w miesiącu na tych stronach zamieszczamy jego polskie i kanadyjskie fotoreportaży. Zdjęcia w dzisiejszym numerze wykonał na Suwalszczyźnie; wraz z innymi z serii "Ginące Zawody" wystawiane były w domu SPK w Toronto.

FLISAK - zawód wymagający umiejętności budowania długiej, wężowatej tratwy składającej się z połączonych ze sobą pni drewnianych oraz jej splanianie z biegiem rzeki.

Praca flisaka nie jest pracą dla wátłych i delikatnych. Wydawałoby się, że jak flisak płynie to siedzi sobie na tratwie i ogląda piękne widoki. Tymczasem flisak na tratwie - idzie. Staje na pniach, wczepia bosak w brzeg rzeki, pochyla całe ciało i zaczyna się mozolny marsz, stopami popycha tratwę do przodu, sam wędrując - w miejscu.

W zawodzie flisaka chyba niewiele da się ulepszyć. Mimo holowników, siła mięśni jest tu nadal nieoceniona. Bosak pozostanie nieodzownym atrybutem flisackiego zawodu, a droga wodna, choć wolna - najtańsza.

Recenzje

EMISARIUSZ

JUR

"Rozpoczęta we wrześniu 1939 r. krucjata o niezawisłość i demokrację Rzeczypospolitej trwa przecież nadal - zarówno w kraju jak i na uchodźstwie, a przekaz niniejszy jest tylko wypełnieniem ostatniej misji emisariusza "Jura". Tymi słowami kończy swoje wspomnienia Jerzy Lerski (*Emisariusz "Jur"*, Polska Fundacja Kulturalna, Londyn 1984, stron 254, cena \$ 11 40)

Kim jest Jerzy Lerski, autor tych wspomnień, nie trzeba przypominać starszemu pokoleniu w kraju lub na emigracji, ale ci młodszy, zwłaszcza ostatnio przybyli z Polski, mogą już nie wiedzieć, że autor jest jednym z 30 członków grupy ciemnych, którzy stanowili łącznik pomiędzy Podziemnym Państwem Polskim a Rządem Rzeczypospolitej na Wyznaniu w latach 1939-45. Przeszedł całą drogę tak dobrze znaną Polakom owych dni, kampania wrześniowa, Armia Polska we Francji, Armia Polska w Anglii i wreszcie skok spadochronowy do okupowanej Polski w dniu 21 lutego 1943 roku. Po powrocie do Anglii z tej misji został Lerski sekretarzem premiera Arciszewskiego i na tym stanowisku był naocznym świadkiem okrutnej zdrady wojennych sprzymierzeńców Polski, zdrady ukoronowanej wycofaniem uznania dla Rządu Rzeczypospolitej Polskiej doręczonym premierowi Arciszewskiemu w dniu 5 lipca 1945 roku. Dzis pisze o sobie, że "Mam przeciwko dożgonny obowiązek kontynuować wraz z gronem identycznie myślących niedobitków mego pokolenia Polski Niepodległej, bezkompromisową postawę przywódców Emigracji 1945 roku - Andersów, Arciszewskich, Bieleckich, Rudnickich, Sosnkowskich, Wierzyńskich". I rzeczywiście kontynuuje i słowem i czynem. Jego książka jest dowodem tej kontynuacji - słowem, a jego udział w roli doradcy Stowarzyszenia Solidarności i Praw Ludzkich (Solidarity and Human Rights Association, Inc New York) - dowodem czynnej kontynuacji tej samej misji sprzed lat.

Książka *Emisariusz "Jur"*, która ukazała się na półkach księgarskich kilka miesięcy temu jest lekturą fascynującą i czyta się ją z zapartym tchem. Nie jest to suchy podręcznik historii ani traktat polityczny, ale opis prawdziwego życia - życia prawdziwego w swoim tragizmie i w swojej wierze w zwycięstwo idei Polski Niepodległej.

Największą wartość książki tkwi w tym, że przypomina ona nam, żyjącym współcześnie, że to co działo się w latach 1939-45, to nie żadna baśń lub iluzja przeszłego pokolenia. A takie przypomnienie, wbrew wszelkim pozorom, okazuje się konieczne, gdy słyszymy o zakończeniu najdziwniejszego procesu toczącego się przed sądem w Toronto. Procesu, w którym jedna ze stron usiłuje przekonać sąd i społeczeństwo, że Holocaust to po prostu baśń i iluzja. Tak jak wielu młodych Polaków zostało przekonanych, że Polski Rząd na Wyznaniu - to po prostu iluzja i zabawa starszych panów. Nikt nie neguje, że Polska jest nad Wisłą, ale nie zapominajmy, że gdyby nie ten Rząd na Wyznaniu - to mogłaby ta Polska dzielić smutny los z Litwą, Łotwą, Estonią i Ukrainą.

Dlatego każdy z nas powinien znaleźć czas i przeczytać *Emisariusza "Jura"*, by zrozumieć i uwierzyć w tamte czasy i gdy nie stanie naocznym świadkiem owych czasów samemu stać się świadkiem i uczestnikiem krucjaty "o Niezawisłości i Demokracji Rzeczypospolitej", o której tak pięknie pisze Lerski. Książka ta winna zawędrować pod dach każdego polskiego domu, aby pamiętać o prawdziwej historii nie zaginęła i nie stała się przedmiotem rozpraw sądowych.

M B ZALESKI

KRZYSZTOF OSTASZEWSKI

Proza poetycka

opus 49, tragedia

Zycie układa mi z radości mozaikę. Po-
zornie tyle szczęścia, ile przeżyję ale w isto-
cie, tak - w istocie tylko dziękować uczę się
muszę. Bo życie jest mi ofiarowane.

Sprawiedliwie to rozdzielone. Czas
sunie cicho, powiedzmy - jak piasek w klep-
sydrze.

W czym się pomyliłem?

A jeśli we wszystkim?

A jeśli w niczym?

No tak, oczywiście oczywiście,
zabawy i pytania, spacer z psem, pogon za
psem. Pies goni za wiewiórką.

Kto mi opowiada moje życie teraz, po
latach? Każdy napotkany człowiek, słowa-
mi i uśmiechem, i tęsknotą wyrażoną przy-
padkowo.

Kto mi opowiada świat z jego poran-
kami, mewami, dachami domów?

Lubeka, 22 września 1984

opus 45, tragedia

Zbyt wiele namiętności, zbyt wiele

Kochac kogos jak kochac - kochac
Ciebie? A tu ulice miasta wielkiego za-
gubione we mnie, nie - to ja zagubiony na
ulicy, wśród ulic, nieprawda wylękała z
okien, zza rogu, kamienica uśmiecha się
złościwie, i namiętnie, i drapieżnie.

Zbyt wiele namiętności, zbyt wiele

Powtarzam

Gnam przed siebie, do Ciebie, nie cze-
kasz, kto czeka, nikt nie czeka, ktoż czeka?
Na mnie? Na moją obraz, moje nowe wasy,
moje nowe myśli, moje nowe słowa?

Namiętności, kamienice, samochody

Zbyt wiele

Autostrady

Koniec już, spokoj, udało się uciec, a
tu wyskakuje skądś reklama telewizyjna i
męczy, ktoś krzyczy, reklama dręczy, lu-
dzie piją piwo, sklepy, stragany, jarmark

Zbyt wiele namiętności, zbyt wiele

O koncu raz jeszcze, warto przecież na
koniec dodać, że dobrze kochac, dobrze,
dręczy świat, jęczy coś we mnie, dobrze i
nie dobrze zarazem, ale kochac - to tak, oc-
czywiście.

Kolonia, 16 września 1984

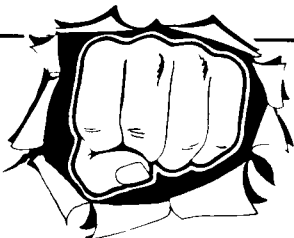
Bez słów

Jedną z bardziej odrażających spraw sądowych na przestrzeni ostatnich kilku lat, jest sprawa związana z nazwiskiem Ernsta Zundla, a ściślej z jego prowokacyjnymi i kłamliwymi tezami. Redakcje pism polonijnych były w przeszłości zasypywane materiałami neonazistowskimi i antysemitkami, na których jako adres zwrotny widniało nazwisko obecnego oskarżonego. Groteskowość całego przedsięwzięcia podkreśla nie tylko osobowość świadków obrony, wśród których można zobaczyć byłego pacjenta zakładów psychiatrycznych, skazanego przez sąd za fałszowanie historii oraz zniesławianie, a także osobę ze sfer uniwersyteckich, która od 7 lat bez prawa wykładania za podobne czyny. Jedynym motywem zespalającym te indywidualności niechęć czy wręcz nienawid do tezy odnoszącej śmierć 6 milionów obywateli różnych państw pochodzenia żydowskiego. Usiłują one w miarę nader skromnych i podejrzanego proweniencji "materiałów dowodowych" i jeszcze bardziej skromnych umysłów własnych udowodnić, że "holocaust" był mistyfikacją zrobioną w celu wyłudzenia odszkodowań od RFN. Z chwilą zakończenia wojny, ogrom zniszczenia Niemiec był na skali, która wykluczała finansowe reparacje dla "Wielkiej Trojki", a co dopiero mniejszych państw, nie mówiąc już o osobach indywidualnych. Później, w latach 50 i 60-tych, kiedy sytuacja gospodarcza Niemiec poprawiła się w zachodniej ich części, doszło do podpisania bilateralnych układów z niektórymi państwami (NRD ze swej strony nigdy nie wypłacało odszkodowań ani państwom ani osobom prywatnym, tak jakby tam nigdy nie mieszkał żaden zbrodniarz wojenny). Jednym z państw, które otrzymało odszkodowanie był Izrael, chociaż państwo to ani nie istniało w czasie ostatniej wojny, ani też obecnie jego terytorium nie ucierpiało na skutek działań wojennych. Jednak odszkodowania były przyznane z powodów śmierci i utraty mienia obywateli innych państw pochodzenia żydowskiego (oczywiście każde państwo, szczególnie socjalistyczne chciałoby otrzymać odszkodowanie za

swych drogich zmarłych, jednak wypłacenie sum indemnizacyjnych własnie Izraelowi było moralnie najslusniejsze)

Jeśli chodzi o samą zbrodnię ludobójstwa wydaje się, że 40 lat po wojnie, po udowodnieniu tego przez wiele procesów od norymberskiego począwszy, ktos o zdrowych zmysłach może totalnie podważać istnienie tego udokumentowanego faktu. Okazuje się, że można, wykorzystując do tego w bezczelny sposób kanadyjski system sadowniczy oraz pewne luki w historii ostatniej wojny. Wszystko to się dzieje w majestacie "prawa" (?) i "nauki" (?), gdzie stadko zwykłych szalbierzy, którzy nawet w sumie nie zdaliby egzaminu maturalnego z historii w lepszym polskim liceum (no, może nie teraz, ale w czasach kiedy tam uczono historii), usiłuje zmienić bieg dziejowy ponad 4 dekady po owych wydarzeniach. Dane dotyczące pomordowanych obywateli Europy pochodzenia żydowskiego nie są precyzyjne. Przyjmuje się liczbę 6 milionów, gdyż tylu nie doliczono się po zakończeniu działań wojennych - liczba pomordowanych nie ulega kwestii, może być tylko dyskusyjna, czy 100% zostało pomordowanych przez Niemców, czy ten procent można obniżyć o jakąś niewielką liczbę.

Wśród ofiar wywodzących się z polskim środowisk żydowskich, ogromna liczba została zgładzona przez Niemców, jednak setki czy nawet tysiące zginęły w innych okolicznościach. Nazwiska żydowskie znajdują się na liście pomordowanych w Katyniu, a także zaginionych oficerów w ZSRR w latach 1939-41. Wśród wywozonych z ziem wschodnich RP do łagrow, też pewien procent stanowili obywatele polscy wyznania mojżeszowego (nie 30% jak chce J Gross, lecz na pewno nie mniej jak 10%, gdyż stanowili taki odsetek ludności w tamtym regionie), co by oznaczało 150-250 tysięcy osób. To, że znaczna ich część zmarła na zsyłce, nie trzeba przypominać. Inni, tak jak Posłowie R. P. Alter i Erlich zostali rozstrzelani przez NKWD (już po podpisaniu porozumienia Sikorski-Majski, co świadczy w jakiej wierze negocjowały Sowiety). Podobnie po 22 VI 1941

**UPRZEJMIIE INFORMUJEMY
NASZYCH CZYTELNIKOW,
ZE NA WYPADEK STRAJKU POCZTY
WYSYŁKA
WSZYSTKICH PRENUMERAT
ZAROWNO
PŁATNYCH JAK I DARMOWYCH
ZOSTANIE WSTRZYMANA
I PRZEDŁUZONA O OKRES STRAJKU
POCZTY**

Przepraszamy za niewygodę i prosimy o nabywanie gazet w naszych punktach sprzedaży. Sprzedaż przed polskimi kosciołami będzie kontynuowana.

K O M I S

139 Roncesvalles Ave TEL 534 - 9362

Posiadamy w dużym wyborze:

- wyroby rzemiosła artystycznego i rękodzielnicstwa
- kostiumy ludowe ● bogatą galerię kryształów
- bursztyny, biżuterię artystyczną, srebro ● polski fajans z Włocławka i porcelanę

ZAPRASZAMY

DO NASZEGO SKLEPU SZTUKI LUDOWEJ

Tylko u nas bez kłopotu wybierzesz, wytworny, elegancki prezent dla każdego!

VICTOR W. KRUPOWICZ

Realtor & Insurance Broker

Kupno i sprzedaż nieruchomości oraz wszelkiego rodzaju ubezpieczenia

**AUTO — HOME — BUSINESS
INSURANCE**

Westown Real Estate & Insurance Ltd
268 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont

Tel. 533-8573

UWAGA!!! OKAZJA!!! OBNIZONE CENY!!! CZARTERY DO POLSKI OD \$ 699

(Pierwszy na Wielkanoc 4 kwietnia)

Częste odloty na różne okresy pobytu, wycieczki krajoznawcze, uzdrowiska, kursy przy Uniwersytetach języka, kultury, historii Polski, kolonie wakacyjne

*****

FACHOWO—SZYBKO—TANIO

INCOME TAX

SZYBKA — TANIA — GWARANTOWANA
WYSYŁKA Lekarstwa, paczki żywnościowe, cytrusy,
DOLARY (do rąk odbiorcy), maszyny rolnicze, samocho-
dy (obniżone ceny)

ZAMOWIENIA PRZYJMUJE
I INFORMACJI UDZIELA

HIGH PARK TRAVEL CENTRE LTD

1592 Bloor St W Toronto, M6P 1A7

Właściciel JERZY ŁUCKI

TEL 533-9496, 533-9497, 533-8417, 533-8235

... i tytułu

NKWD cofając się, wymordowało wszystkich więźniów, których nie było w stanie ewakuować we Lwowie, Wilnie, Grodnie, Kownie itp., wśród pomordowanych byli głównie Polacy, lecz nie brakło Ukraińców, Białorusinów, Litwinów i Żydów, w tym czasie już zmiechanych do komunizmu

W latach wojny, szczególnie na terenach wschodnich ukrywający się Żydzi padali ofiarą różnych "szmalcowników", wywodzących się przeważnie z innych mniejszości narodowościowych. Na terenie G G też były podobne przypadki, choć Armia Krajowa karała śmiercią za takie postępowanie

Na relatywnie mniejszą skalę podobne wypadki miały miejsce, gdzie władza była w ręku takich osób jak Quisling, Petain, Pavelic czy Tiso, którzy partycypowali w polityce eksterminacyjnej swych obywateli pochodzenia żydowskiego

Oczywiście pośrednimi sprawcami mordów są Niemcy, nawet w wypadkach, które miały miejsce na wschod od linii demarkacyjnej na Samie, Bugu i Narwi w okresie przed czerwcem 1941. Rozpoczynając wojnę i stosując politykę ludobójstwa stwarzały klimat, w którym kontrahenci z sierpniowej moskiewskiej umowy z 1939 mogli na własną rękę rozwiązywać nie tylko kwestię polską, ale i żydowską

Rzeczywiście w żadnym z opracowań wliczających liczbę ofiar żydowskich w czasie ostatniej wojny, nie ma rozbitcia na detaliczne opracowanie, ilu zginęło z rąk Niemców, a ilu z rąk ich sojuszników, zarówno tych "satelickich" i tych niezależnych jak ZSRR z lat 1939-41

Wina za ten stan rzeczy spada też w głównej mierze na Niemców - nigdy nie prowadzili dokładnej statystyki co do liczby pomordowanych ofiar

Wszystkie miejsca kazni od kijowskiego Babiego Jaru do wileńskich Ponar, posiadają przybliżoną liczbę ofiar. Podobnie wygląda sprawa z ofiarami obozów zagłady. W żadnym z nich nie prowadzono szczegółowej ewidencji (przynajmniej nie zachowała się do naszych czasów). Wprost przeciwnie, co 3 miesiące likwidowano paleniska krematoryjnych, aby uniemożliwić choćby szacunkowe odtworzenie liczby ofiar. Dlatego dziś nie wiadomo czy w Oświęcimiu zginęło 2 czy 4 miliony ludzi. Działanie to było przeprowadzane przez naród, który słynie z precyzyjnej buchalterii, gdzie wszystko ma swoje miejsce i zarachowanie

Widocznie nawet najbardziej przejęci teorią nazistowską Niemcy (bo tylko tacy mogli uczestniczyć aktywnie w rozwiązaniu kwestii ostatecznej) podświadomie zdawali sobie sprawę, że uczestniczą w zbrodni, dlatego nie zostawiali dowodów

Tymczasem oskarżony i świadkowie obrony w swych absurdalnych wywodach twierdzą, że w ogóle ludobójstwa nie było (!). Usiłują ustalić liczbę pomordowanych w jednym wypadku na 60 tysięcy (tylu ginęło w Oświęcimiu w ciągu wydajnego tygodnia lub też na 275 tysięcy, gdyż tylu osób po wojnie nie mogło znaleźć Biuro Poszukiwania). Warto dodać, że w większości wypadków ginęły całe rodziny żydowskie, więc nie było komu się zwrócić do tej instytucji

Jeśli więc dać wiarę wywodom obrony, to gdzie znajduje się 5,8 miliona ludzi, których nie można doszukać się od wojny? Czyżby w ogóle nie istnieli? Lecz jeśli tak, w jakim celu statystyki kilkunastu państw europejskich zawyżały liczbę swych obywateli wyznania mojżeszowego? Czyżby jeszcze przed wojną liczyły, że po takiej Niemcy będą płacić odszkodowania?

Zdaniem obrony, prawo do głoszenia tych karkołomnych twierdzeń, żeby nie powiedzieć bredni przysługuje zgodnie z "Human Rights Act" and "Freedom of the Speech". Nie muszę dodawać, że podobne prawa nie przysługiwały ofiarom nazizmu, lecz żyjemy w społeczeństwie demokratycznym, gdzie aberracje umysłowe, jak te zawarte w broszurce "Did six millions really die?", muszą być traktowane podobnie jak naukowy wywód. Jest to cena tolerancji, której nadużywają zwolennicy totalitaryzmu w celu promowania własnej ideologii i wybielenia zbrodni ludobójstwa. Oskarżony twierdzi, że jego celem jest obrona dobrego imienia niemieckiego, jeśli tak, to czemu twierdzi, że rządy A Hitlera przyniosły Niemcom prawo i honor? Czyba tylko prawo sądów kapturowych, które zgładziły Roehma i jego komittonow z S A w czerwcu 1934, czy prawo sądów ludowych, które na przełomie 1944/45 skazały Admirala Canarisa, Marszałków Rommela i Witzlebena, Burmistrza Lipska Goederera i kilka tysięcy innych Niemców na śmierć poprzedzoną torturami (Rommel w celu uniknięcia procesu popełnił samobójstwo). Czyżby wymienieni nie byli ludźmi honoru i reprezentantami tych wartości w narodzie niemieckim, które Zundel przypisuje Hitlerowi?

Odpowiedź jest ewidentna, oskarżonemu nie chodzi o obronę dobrego imienia niemieckiego, lecz o wybielenie nazizmu i zaprzeczenie zbrodni ludobójstwa, słowem o interpretowanie historii zgodnie z ideologią NSDAP

W tym celu sprowadził kilku psychopatów i jedną ofiarę "sądobójstwa" (termin własny określający nieuzasadnione oskarżenia jakich ofiarą padł F Walus, mieszkaniec Chicago wytypowany przez Instytut do Ścigania Zbrodniarzy Wojennych we Wiedniu jako "zbrodniarz wojenny"). Jak widać po finansowaniu pobytu świadków ściąganych z kilku państw, obrona dysponuje dostatkiem funduszy, o czym świadczył fakt, że F Walusowi za stawienie się zapłacono około 5 tysięcy US\$

Interesujące, czy te fundusze pochodzą ze zrodła hitlerowskich czasów ostatniej wojny

czy też współczesnych - neonazistowskich. Warto nadmienić, że Carlos Lehder poszukiwany przez Interpol i F B I "król narkotyków kolumbijskich", podobnie jak Zundel jest namiętnym zwolennikiem Hitlera, (nazwał go największym wojownikiem naszych czasów), może więc złożyć jakąś kontrybucję w imię reklamowania swej ulubionej postaci

W sumie proces jest żalosnym widowiskiem uwłaczającym pamięci ofiar i naigrywaniem się z tych, którzy przeżyli - szczególnie, gdy zezwala się adwokatowi obrony, którym jest Douglas Christie podważać zeznania ofiar obozów koncentracyjnych, określając je jako "emocjonalne" czy "niezrownoważone"

Sama głębia i wielopłaszczyznowość procesu niestety źle świadczy o tutejszym systemie sądowym. Oczywiście liczę, że zwycięży zdrowy rozsądek i podstawowa uczciwość, bo w przeciwnym wypadku okazałoby się, że Proces Norymberski był nieważny, bo tak zarządził sąd w Toronto. Niestety, nadużywanie prawa do wolnej wypowiedzi może stwarzać na przyszłość sytuację, w której jakiś inny maniak będzie podważał fakt istnienia II wojny światowej (też mu będzie "brak naukowych" dowodów, uważając to za wymysł masonerii międzynarodowej i żydo-komuny

I na zakończenie coś z gatunku "czarnego humoru". Jeden ze świadków obrony twierdził, że w Oświęcimiu więźniowie mieli basen pływacki i salę bankietową na 2 tysiące miejsc. Świadek ów, Szwed z powojennych roczników, był w Oświęcimiu i widział to na własne oczy. Ja też byłem i nie widziałem, widocznie ostrość spojrzenia wyrabia tylko pobyt na zamkniętym leczeniu w szwedzkim szpitalu psychiatrycznym, gdzie uprzednio rezydował ów znawca historii

Krzysztof
SÓJKA-WILMAŃSKI

P S Na szczęście zdrowy rozsądek zwyciężył. Ławnicy uznali winę E Zundla polegającą na rozpowszechnianiu fałszywych i motywowanych rasistowsko materiałów. Wyrok zapadł 25 III 1985

POMÓŻ STUDENTOM WEJŚĆ NA RYNEK PRACY POMOŻEMY CI POKRYĆ ZWIĄZANE Z TYM KOSZTA

Wprowadzamy program Challenge 85 którego celem jest pomoc studentom w znalezieniu pracy na okres lata i w zdobyciu cennego doświadczenia

Summer Employment/Experience Development (SEED) fragment programu Challenge 85 pomoże przydatnym przedsiębiorstwom, urzędem miejskim, organizacjom społecznym w pokryciu zasadniczej części kosztów związanych z praktyką studencką

Jeżeli chcesz umożliwić młodym ludziom zrobienie pierwszego kroku w zdobyciu doświadczenia zawodowego

możesz to zrobić już dziś. Termin składania podań w różnych prowincjach kończy się między 15 marca a 1 kwietnia 1985 roku. Jeśli masz jakies wątpliwości lub potrzebujesz pomocy w wypełnieniu swej oferty, nasi urzędnicy z przyjemnością służą pomocą. Po informacje należy zwracać się do Employment Development Branch Office lub Canada Employment Centre. Otrzymasz tam wszystkie szczegóły dotyczące korzyści płynących z udziału w programie Challenge 85

Employment and
Immigration Canada

Flora MacDonald, Minister

Emploi et
Immigration Canada

Flora MacDonald, Ministre

Challenge'85

Canada

O czym zapomina wielu, a nie powinni...!

Ku mojemu wielkiemu zdziwieniu zorientowałem się, że większość naszych klientów nie zdaje sobie sprawy z wielu opcji pozwalających na zmniejszenie nie dochodu podlegającego podatkowi. Nawet tych, które wydają się bardzo podstawowe i są opisane w instrukcji Revenue Canada. Większość z podatników zdaje sobie sprawę z możliwości odciążenia od dochodu podlegającego podatkowi wydatków związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa (niezależnie od jego wielkości), czy też utrzymania wynajmowanego domu. Ten sam przywilej odnosi się do pewnych wydatków poniesionych przez pracownika (employee). Generalnie biorąc, większość pracowników ma prawo do wy-

datków związanych z pracą, nie przekraczających w sumie 20% zarobków. Suma ta nie może przekroczyć \$500 w skali rocznej. Inne ulgi podatkowe, dostępne dla wszystkich, nie tylko pracowników, warte komentarza to wpłaty na RRSP, RHOSP, rejestrowane plany emerytalne, wydatki na opiekę nad dziećmi, składki związkowe oraz pewne opłaty profesjonalne. Niestety, począwszy od 1984 roku, prawo podatkowe nie zezwala na odciążenie standardowych \$100, na poczet wydatków medycznych, oraz wpłat na cele charytatywne.

O czym wielu nie wie..!

Poza powyższe wspomnianymi opcjami, istnieją też inne, o których wie niewielu, i o których nie wspomina zeznanie podatkowe. Na przykład, każdy z podat-

ników ma prawo odciągnąć opłaty związane z odwołaniem się od - decyzji w sprawie podatków, odsetek czy kar nałożonych przez rządy federalny czy prowincjonalny, a nawet rządy innych krajów, - decyzji Canada Employment & Immigration Office, - decyzji wydanej według Canada Pension Plan, - decyzji sędziego dotyczącej Unemployment Insurance Act. Podatnicy mają prawo odciągnąć wydatki związane z decyzją sądu w sprawie płatności alimentów, ale już nie tych związanych z separacją i rozwodem. Co więcej, koszty sądowe poniesione w związku z restytucją zarobków, mogą być również odliczone od dochodu. Podatnicy posiadający nieruchomości przynoszące dochód mają prawo do odciążenia wydatków poniesionych na adwokata, księgowego w tym również opłat za przygotowanie zwrotu podatkowego. Odsetki od pożyczek są również objęte tym przywilejem. Jeśli pożyczyles pieniądze od agencji ubezpieczeniowej na inwestycje, możesz odciągnąć odsetki, ale agencja musi posłać formularz T2210 przed 30 kwietnia. Podatnicy, wykazujący dochód z inwestycji, są uprawnieni do odciążenia od podatku opłat zwią-

zanych z poradami inwestycyjnymi, opłatami administracyjnymi od self-administered RRSP, czy też wypełnieniem zwrotu podatkowego, a także kosztów subskrypcji magazynów inwestycyjnych. Powyższa lista nie jest kompletna, ale powinna pomóc czytelnikom "Echa" w zmniejszeniu podatku.

"Rozebrane bonds" - ucztą dla oka inwestora!!

Przebojem sezonu RRSP okazały się "gole" bonds i kupony zdjęte z nich. Te pierwsze są po prostu obligacjami pożyczkowymi sprzedawanymi przez kompanie inwestycyjne. Obligacja jest niczym innym niż papierem wartościowym, czyli obietnicą firmy wystawiającej ją, zapłacenia nominalnej sumy, powiedzmy \$1000, czy \$10,000 w przyszłości, za 5, 10 czy 20 lat. Normalnie każda z obligacji posiada również kupony odsetkowe. Dla ilustracji założmy, że rozważasz kupno obligacji Rządu Kanady o wartości \$1000, płatnej dokładnie za 10 czyli, 5 marca 1995 roku. Za \$1000 otrzymasz kawałek papieru, który Rząd przyrzeka odkupić od ciebie za 10 lat, płacąc tobie tym razem \$1000.

Obligacja taka ma również kupony odsetkowe, które możesz upłynnić co 6 czy 12 miesięcy, otrzymując powiedzmy sobie 12% w skali rocznej, przez następne 10 lat. Jeśli stopa procentowa spadnie w międzyczasie, twoja obligacja stanie się bardziej cenna i będziesz ją mógł sprzedać za więcej niż \$1000. Oczywiście odwrotna sytuacja nastąpi, jeśli by stopa procentowa wzrosła. Stripped bonds są sprzedawane bez kuponów odsetkowych i w związku z tym płaci się za nie mniej niż ich nominalną wartość. Innymi słowy za \$800 możesz kupić bond, który będzie wart \$6500 w roku 2004. Jest to równoważność innej formy inwestycji przynoszącej dochód w wysokości 11,5% w skali rocznej przez 20 lat. W związku z tymi atrakcyjnymi cechami, sprzedaż stripped bonds poszła jak z płatka i wielu z inwestorów kupiło je dla planów RRSP. Jak zawsze ta forma inwestycji ma swoje minusy, ale o nich następnym razem. Jeszcze raz przypomnimy, że szczegółowe informacje na temat podatków, oraz inwestycji można uzyskać pod numerem 769-9440 oraz 275-3544. Listy prosimy kierować na adres redakcji z dopiskiem KEN-MARK CONSULTANTS. **KEN ROMANOWSKI**
MARK GORLEWSKI

TAX cash back

IRONIX

J.&L. SULIMIERSKI

Największa polska firma podatkowa

Gwarantuje:

- \$ - Bezbłędne obliczenia na własnych komputerach
- \$ - Wykorzystanie wszystkich ulg podatkowych (income tax)
- \$ - Bezkonkurencyjne ceny obsługi
  - Całoroczne porady finansowe
  - Dogodne lokalizacje

2290 Bloor st W (koło Runnymede)
tel 769-4558 otw 10 00 do 19 30

Również: Hurtowe wypełnianie formularzy dla księgowych i specjalistów podatkowych

OTTAWA

tez ma serwis podatkowy w języku polskim

Daj swoje zeznanie podatkowe do wypełnienia specjalistom. Korzystnie i niedrogo. Grono stałych klientów wzrasta z każdym rokiem. Bądź i Ty wśród nich.

TEL. (613) 738 - 0781 - 24 godziny

DANIEL S.A. GALON

Jeśli jesteś nowo przybyłym możesz również otrzymać pieniądze od rządu

125-127

INCOME TAX SERVICE

MARIAN WAWRZYŃIAK

1694 Queen Str. West (koło Roncesvalles)

TEL. Toronto 534 - 6034 lub 766 - 5552

Jeśli należy Ci się zwrot podatku Income Tax PRZYJDZ DO NAS OTRZYMASZ GOTÓWKĘ NATYCHMIAST!

Ubezpieczenia

Czym mamy się kierować w doborze odpowiedniej dla nas polisy?

Po pierwsze powinniśmy dokładnie określić jakie zadanie spełniać ma polisa np. czy będzie to zabezpieczenie funduszu edukacyjnego dla dzieci czy zapłacenie hipoteki (mortgage) zapewnienie utrzymania standardu życiowego dla żony (męża) i dzieci, systematyczne oszczędzanie na fundusz emerytalny, itp.

Po drugie, musimy zdecydować jaki fundusz możemy przeznaczyć na ten cel. Mimo ilości i różnorodności polis możemy je podzielić na dwa podstawowe rodzaje:

- 1) Ubezpieczenie na całe życie (whole life insurance),
- 2) Ubezpieczenie w ciągu określonego czasu (term insurance)

Zasadniczą różnicę między nimi można porównać do różnicy między wynajmowaniem a posiadaniem domu.

Polisę na całe życie można porównać do posiadania domu. Dom daje nam nie tylko miejsce do zamieszkania (zabezpieczenie) ale ponadto zyskuje na wartości, możemy go sprzedać, wycofać nasz wkład, zyskując na różnicy między ceną zakupu i sprzedaży, czyli krótko mówiąc - polisa na całe życie (whole life insurance) ma szereg różnorodnych zastosowań i jest naszą własnością, którą możemy rozporządzać na podobnej zasadzie, jak możemy rozporządzać własnym domem. Polisa terminowa (term insurance) może być porównana do wynajętego mieszkania, mamy

gdzie mieszkać (czyli odpowiednie zabezpieczenie) lecz z chwilą wyprowadzenia się nie zostaje nam nic oprócz kupki pokwitowanego zapłaty komornego. Polisa terminowa (term insurance) daje nam możliwość uzyskania dużej sumy ubezpieczenia za stosunkowo niską cenę. Jest to szczególnie ważne gdy nasze fundusze są znikome a potrzeby bardzo duże np. rodzina z małymi

mi dziećmi. Ponadto zakup takiej polisy daje nam możliwość zamiany jej na polisę stałą (whole life insurance) niezależnie od stanu zdrowia. Musimy bowiem pamiętać, że możliwość zakupu polisy zależy nie tylko od naszych możliwości finansowych, ale przede wszystkim od stanu naszego zdrowia.

HALINA BARANOWSKI
443 - 0016

ANNA DUBISKA

H&R BLOCK

THE INCOME TAX PEOPLE

EATON'S
Don Mills,
447 - 3331 wew 218
For year - round service
District Office
2388 Eglinton Ave East
Scarborough, Ontario
M1K 2P3

THE INCOME TAX PEOPLE
Fachowo wypełnia
zeznania podatkowe
Opłaty od \$10 00 wzwyz
Zapewniamy Klientom załatwienie spornych spraw z Urzędem Podatkowym bez dodatkowych opłat przez cały rok

CASH BACK PROGRAM -
WYPŁACAMY GOTÓWKĄ
ZWROTY PODATKU

PEGASUS GROUP

PERSONAL PROSPERITY PLANNING

Pełny zestaw usług w dziedzinie planowania finansów osobistych, ubezpieczeń, inwestycji, oraz funduszu edukacyjnego dla dzieci.

Chcesz się dowiedzieć jak osiągnąć sukces finansowy i zrealizować swoje plany życiowe przyjdź na bezpłatne seminarium, które odbędzie się w naszym biurze przy 1470 Don Mills Rd. Po rezerwacji proszę dzwonić.

HALINA BARANOWSKI, tel 443 - 0016

KENMARK

CONSULTANTS
INCOME TAX

wypełniamy w Twoim domu

FINANCIAL COUNSELLING

Obniżamy podatki, podwyższamy dochód

TEL. 769-9440, 275-3544

KAZIMIERZ ROMANOWSKI

MARK GORLEWSKI

ANDRZEJ SIKORSKI

INCOME TAX SERVICE

TEL 298 - 4757

Tanio i dokładnie wypełnia zeznanie podatkowe. Bezpłatne porady, odbiór z Twojego domu

PIOTR CHWALISZ
INCOME TAX

SERVICE

TEL 530 - 0305

Fachowe wykonanie zeznań podatkowych
SOLIDNIE - SZYBKO - TANIO

TORONTO

Co nowego na Garden?

Ponownie, po prawie już roku, odwiedzam szkołę podstawową na Garden. Budynek tętni życiem. Jest tu bardzo gwarno i wesoło. Do szkoły przychodzą codziennie uczniowie w różnym wieku: dzieci szkolne, w wieku przedszkolnym i dorośli. Tym razem pragnę odwiedzić różne klasy, a moim głównym celem jest ocena programu ESL (English as Second Language) w naszej polskiej dzielnicy. Chcę zobaczyć jak nasi nowi "Kana-dyjczycy" wdrażają się do nowych warunków i nowego języka. Moim pierwszym przystankiem jest klasa pani Hopkins. Uczy ona języka angielskiego dzieci w wieku od siedmiu do jedenastu lat. Jest to oczywiście klasa ESL i wszyscy jej uczniowie równolegle uczęszczają do swoich klas zasadniczych. Poza swoimi regularnymi zajęciami z matematyki czy przyrody dzieci codziennie poznają nowe tajniki wciąż jeszcze obcego im języka. Czas nauki płynie tu bardzo szybko. Dzieci niepostrzeżenie, najczęściej poprzez zabawę, poznają nowe słowa i zwroty. Rysują, malują, składają układanki literowe czy bawią się w różne zgadywanki. Dzisiaj na przykład odgadują wyrazy zaczynające się na literę "S". Zajęcia trwają od 9:30 do 11:25 - codziennie. Potem jest przerwa, a po niej wracają starsze dzieci na dodatkową naukę

czytania po angielsku. Pani jest pełna optymizmu. Zna już nawet kilka zwrotów po polsku. Dzieci mogą więc czuć się bezpiecznie i swojsko w nowym otoczeniu. Własnie Patryk pyta "May I have glue, please?" - "Some glue" - poprawia Pani, a Patryk skrzętnie po niej. Nowe czasowniki zostają przemyćane najczęściej w formie zabawy ukazującej akcję, jak na przykład w formie ukrycia jednego z uprzednio przedstawionych przedmiotów. Pani pyta "Zabrałam jeden przedmiot. Co zabrałam?" itd. Czas mija bardzo szybko. Dzieci znowu rysują. Jest już 11:35 i czas się pożegnać. Postanawiam podać śladami Patryka i Asii, uczniom szóstej klasy. Jak twierdzi ich wychowawczyni, są oni bardzo dobrymi uczniami. Własnie Patryk czyta swoim kanadyjskim kolegom własnoręcznie przez siebie napisaną historyjkę po angielsku. Asia, druga nasza podopieczna demonstruje naukę matematyki za pomocą zabawy w grę z kostką, gdzie ilość kostek - jak w chinczyku - narzuca ilość pol, które trzeba przebyć. A każde z nich podaje jakies polecenie matematyczne. Wspaniała nauka matematyki i języka jednocześnie. Zajęcia nadal trwają. Czas mnie jednak goni i zegniam się już z

Patrykiem i Asią. Moja następna klasa jest ESL dla dorosłych. Grupa wydaje się dość liczna. Po usmiechach na twarzach studentów widac, że idzie niezle. Nauczycielka rzuca w stronę klasy pytanie: "Chwila zameszania i padają prawidłowe odpowiedzi. Jest to klasa angielskiego dla początkujących. Nowo przybyli poznają tajniki zasad pisowni, wymowy i gramatyki. Jakże jeszcze obcego im języka. W tym samym czasie ich dzieci w wieku przedszkolnym pozostają pod opieką pani Doroty w sąsiednim pokoju.

Idę odwiedzić panią Dorotę. Dzieci rozbawione. Dwie dziewczynki przebrały się za damy i dumnie kroczą po sali. Chłopcy rysują. Inne dziewczynki bawią się lalkami. Polskie słowa mieszają się z angielskimi, a nawet perskimi. Atmosfera wspaniała i nikt nie myśli o mamie. Za chwilę Pani będzie czytała "malusińskim" bajki, znane lecz odkrywane ciągle na nowo. Ja już też zegniam się z maluchami. Czas pożegnać szkołę na Garden. Cieszę się, że dana mi była okazja uczestniczenia w jednym z wielu dni w tej szkole, dniu pełnym wrażeń dla Polaków w różnym wieku.

Jedno jest pewne, że przyjazne mury Szkoły na Garden otwarte są dla wszystkich, którzy pragną uczyć się angielskiego lub dzieci-uczniów w wieku szkolnym. Nauczyciele są osobami pełnymi dobrej woli i chęci niesienia pomocy tym, którzy jej potrzebują w nowym dla nich kraju.

JOLANTA KLIMASZEWSKA
Toronto Board of Education

WYCIECZKA
DZIECI POLONIJNYCH

Komitet Wycieczkowy Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie organizuje szóstą z kolei wycieczkę dla polonijnych dzieci.

W tym roku wyjeżdżamy z Toronto w piątek dnia 17 maja br. Wrócimy do Toronto w poniedziałek dnia 20 maja br. Wycieczka będzie bardzo kształcąca i urozmaicona. Trasa wycieczki biegnie przez Kingston do Montrealu i Quebec City - powrót tą samą drogą.

Wycieczka jest zaplanowana w ten sposób, że w drodze powrotnej dzieci zwiedzą inne interesujące miejsca. Przewidziane jest zwiedzenie Old Fort Henry, Murney Tower Museum, Marine Museum w Kingston oraz the Citadel, Eglise Notre Dame (kościół) Des Victoires, wioskę indyjską i wiele innych atrakcyjnych miejsc w Montrealu i Quebec City.

W wycieczce mogą wziąć udział wszystkie dzieci polonijne w wieku od 10-ciu do 18-tu lat włącznie, bez względu na to, czy uczęszczają do polskiej szkoły.

Dzieci uczęszczające do polskich szkół zgłaszają się do swoich kierowników, natomiast dzieci nie uczęszczające

do polskich szkół mogą przesłać list wraz z czekiem na sumę 130 dolarów (wystawiony na Komitet Wycieczkowy Zw Naucz Pol w Kanadzie) na adres p. Irena Urbanak, 4106 Rockwood Rd, Mississauga, Ontario L4W 2X6, tel. (416) 624-8086.

Termin zgłoszenia udziału w wycieczce do 25-go marca 1985 r.

Za Komitet
S. SUSKA
Referent prasowy

KOMUNIKAT

Kongres Polonii Kanadyjskiej informuje, iż w biurze Zarządu Głównego przy 288 Roncesvalles Avenue są do nabycia kserokopie prasy podziemnej. Osoby zainteresowane proszone są o zgłaszanie się do p. A. Getlich w godzinach od 10-tej do 5-tej po południu.

Rudolf K. Kogler,
Sekretarz Generalny

695 St. Clair Ave. West

BOŻENA KASPROWICZ

pomoże w kupnie i sprzedaży domu lub nieruchomości

49 Roncesvalles Avenue
Toronto, Ontario M6R 2K5
Tel 534-9864

CENNIK

1 OWOCE	5 kg	13 dol	+ 3 50 od paczki
2 OWOCE	10 kg	26 dol	+ 3 50 od paczki
3 OWOCE	15 kg	39 dol	+ 3 50 od paczki

WĘDLINY, minimum 4 kg

1 Kabanosy	11 do 1	+ 3 50 od paczki
2 Krakowska szynkowa	10 40 dol	+ 3 50
3 Śląska	10 40 dol	+ 3 50
4 Surowa	10 40 dol	+ 3 50
5 Kminkowa	10 30 dol	+ 3 50
6 Jalowcowa	10 30	

Paczki standardowe

S-1		S-5	
Kabanosy	1 kg	Kawa ziarnista	1 kg
Krakowska	1 kg	Herbata sypka	1 kg
Kminkowa	1 kg	Kakao	1 kg
Kawa ziarnista	3 kg		25 dol
Czekolada	10 szt		
S-2		S-6	
Kawa ziarnista	2 kg	Herbata	2 kg
Czekolada	10 szt		
Bombierka	1 szt		
Czekolada w proszku	1x		
Kakao	2x125 g		
S-3		K-1	
Olej	1 litr	Kawa ziarnista	2 kg
Masło	0 5 kg	Szynki konserwowe	2x
Margaryna	0 5 kg	Czekolada	10 szt
Herbata czarna	3x20 szt		
Pieprz	0 5		
Konserwa wieprzowa	2x		
Szynka konserwowa	2x		
Kawa ziarnista	1 kg		
S-4		K-2	
Bombierka	1x	Kakao	2x125
Czekolada w proszku	800 g	Herbata czarna	3x20 szt
Kawa ziarnista	2 kg	Pieprz	500 g
Kakao	2x125 g		
4 kg minimum		K-3	
Polędwica	9 90 dol	Konserwy mięsne	2x
Szynka wędzona	9 60 dol	Kabanosy	1 kg
Szynka gotowana	9 20 dol	Rodzynki	1x
Salami	9 60 dol		
Boczek wędzony	7 90 dol		
		K-4	
		Kawa ziarnista	1 kg
		Bombierka	1x
		Krakowska	1 kg
		K-5	
		Czekolada w proszku	800 g
		Czekolada orzechowa	5 szt
		Guma do żucia	5 szt
		K-6	
		Masło	500 g
		Margaryna	500 g
		Olej	1 litr

K 1 30 dol K 1 + K 2 39 dol K 1 + K 2 + K 3 54 dol
K 1 + K 2 + K 3 + K 4 83 dol K 1 + K 2 + K 3 + K 4 + K 5 93
dol K 1 + K 2 + K 3 + K 4 + K 5 + K 6 105 dol

SAVE

PACZKI DO POLSKI

Wciąż jeszcze trwa **ZNIŻKA** na wysyłkę paczek
drogą morską o 30 c za kilogram taniej,
drogą lotniczą o 70 c za kilogram taniej

POLICZCIE PAŃSTWO
ZA TEN SAM SERVIS W INNEJ FIRMIE ZAPŁACICIE
ZNACZNIE DROŻEJ

Wosik Export Import Inc.

480 Roncesvalles Ave TEL 533-2933

WYSYŁKA DOLARÓW US — CASH — DO RĄK ODBIORCÓW

**ARNOLD
PENK**

przedstawiciel Addison on Bay Limited
proponuje szeroki wybór nowych i używanych samochodów

— nowe samochody posiadają fabryczną gwarancję

— używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję,

— gwarantuje najlepsze warunki kupna samochodów załatwiających na miejscu sprzedaż, pożyczkę, tanie ubezpieczenia, a specjalnie dla nowo przybyłych oraz gwarantuje osobistą opiekę nad klientem po odbiorze auta

Od 14 lat Arnold Penk oferuje wieloletnią wiedzę w sprzedaży samochodów, załatwianiu pożyczek jak również tanich ubezpieczeń, cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polonii, a także znany jest jako społecznik.

Wszelkiego typu usługi wiążące się z samochodem i obsługą zaratwane są przez pana Penka.

Pomieważ kupno samochodu jest bardzo poważnym wydatkiem finansowym, trzeba być pewnym, z kim nawiązać tak poważną transakcję.

Wyróżniony przez GM jako „Senior Master Salesman“ i nagrodą za największą ilość udzielonych pożyczek w Toronto i okolicy.

Czy jeszcze ktoś może tyle zaferować?

Po wszelkie informacje proszę dzwonić — 964-3211 lub do domu o każdej porze — 731-0757, podając nazwisko i numer telefonu

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College St.)

MODA W grochy

Nawrót do lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych stał się receptą na pomysły. Jeden z najwybitniejszych projektantów stworzył tegoroczny pokaz wiosenny w Paryżu serią barwnych sukienek z akcesoriami. Wszystko w poczciwe grochy. Zaskakujące, pełne dynamizmu kompozycje, uzyskane zostały właśnie przy użyciu oklepanego wydawałoby się desenu. Efekt osiągnięto przez skonstruowanie czarnych czy granatowych sukienek z czerwonymi kapeluszami lub paskami uszytymi z materiałów w grochy o tej samej wielkości. Zestawienie czarna sukienka w białe kropki z rajstopami w ten sam desen przy odwróconych kolorach, to typowy przykład zachowania logiki op-artowskich kompozycji wczesnych lat 60-tych. Nil novi sub sole, a jednak Duch czasu dokonuje współczesnych retuszy i kreacja przestąka nową wartość.

Praca

Ogłoszenia osób poszukujących i oferujących pracę zamieszczamy bezpłatnie (o ile starczy miejsca).

Pracownicy poszukiwani

OSOBY do opieki nad 1 5-letnim dzieckiem oraz pomocy w prowadzeniu domu poszukują Praca tylko w soboty i niedziele w naszym domu w Mississauga
TEL 273 - 7352

SZUKAMY PRACOWNIKOW!
Polska Firma Remontowo-Budowlana poszukuje pracowników wykwalifikowanych w zakresie robot ciesielskich, stolarskich i wykończeniowych
TEL Toronto 233 - 6088
125 126 127

POSZUKUJEMY inżyniera elektryka lub elektronika z doświadczeniem w obliczeniach niezawodnościowych urządzeń elektrycznych. Podstawowa znajomość angielskiego wymagana
TEL 625 1743 Zbig

POTRZEBNA kobieta w starszym wieku od 29 marca do starszej pani
TEL 233 8706 dzwonic po 3-ciej

Help wanted Sewing machine operators Experience on serge (overlock), for T-shirts Apply to Precadilly Fashions 468 King St West, Toronto
TEL 368 4517 126 127

\$99 investment earns approx \$82 000 a year comm 60 days no risk refund on investment Send self addressed, stamped envelope for free details JTK Sales P O BOX 475 2800 Keele St Down sview Ont M3M 3A8 or 416 243 9745

ZATRUDNIĘ wykwalifikowanego cukiernika nie musi znać francuskiego lub angielskiego Praca od zaraz Zatrudnienie także dla zony
(514) 521 2865
(514) 524 3348 126-128

POTRZEBNY młody mężczyzna do roznoszenia ulotek 3 razy w tygodniu, sroda, czwartek, piątek po południu
TEL Toronto 661 - 7159, prosic Marka

POTRZEBNA pani w srednim wieku do pomocy w domu dla 2 osob Mały dom Własny pokój Wynagrodzenie do omowienia
Toronto, TEL 483 - 4218

Szukają pracy

MŁODA kobieta poszukuje pracy jako sprzedawczyni w sklepie lub jako kelnerka
TEL Toronto 439 6518

SZUKAM pracy Kierowca klasy A
TEL Toronto 259 - 0604

KRAWIEC - nowo przybyły z Polski, mistrz męsko-damski podejmie pracę w zakładzie krawieckim w Toronto lub przyjmie zleczone prace (konfekcyjne) u siebie w Peterborough, dostarczając regularnie gotowe szyćce własnym transportem do Toronto
ADRES Sylwester Chaber 311 Erskine Ave Peterborough Ont K0J 5T6,
TEL (705) 748 9765
Dzwonic codziennie od g 9 00 rano do g 10 00 wieczor

PILNIE poszukuje pracy na weekendy
TEL 532 3552 Ewa

NOWO PRZYBYŁY podejmie pilnie jakąkolwiek pracę w każdym rejonie Kanady Posiadam 10-cio letnią praktykę jako kierowca samochodów wszystkich kategorii, znajomość prac kulinarnych lub wszelkie inne propozycje proszę kierowac 1824 East 10th, V5N 1X7, B C Vancouver,
Tel 879 1316 Andrzej
122 125

RZEZNIK poszukuje jakiegokolwiek pracy
TEL 259 1668

NOWO PRZYBYŁY do Kanady poszukuje pracy (malowanie, remonty roboty budowlane gastronomia lub inne)
TEL 531 3933 prosic Michała
126-128

SZUKAM pracy - ELEKTRYK, nowo przybyły z Polski poszukuje pracy w Toronto
TEL (416) 251 - 1964

POTRZEBNA Pani do opieki nad dwojka spokojnych dzieci możliwość zamieszkania lub dochodząca
1-1 232 3690

JOGA NA EMIGRACYJNY STRES

WAKRASANA - SKRĘT TUŁOWIA

Siadamy na podłodze z nogami złączonymi i wyprostowanymi Plecy proste, ręce wzdłuż boków, oparte o podłogę, dłonie zwrócone palcami do przodu Patrzymy w punkt na wysokości oczu Oddychamy normalnie

Zginamy prawą nogę, przyciągając ją najbliżej do siebie Przekładamy stopę na zewnątrz drugiej nogi Cała stopa przylega do podłogi, a jej zewnętrzna strona do uda nogi wyprostowanej

Skręcamy tułów na prawo i przekładamy lewą rękę tak, aby prawe kolano znalazło się pod lewą pachą Dłonie opieramy o podłogę - palce lewej dłoni skierowane w przód, a prawej do tyłu Lekko opierając się na rękach, skręcamy tułów w pasie W tej pozycji pozostajemy przez chwilę oddychając głęboko Wracamy do postawy wyjściowej Z kolei ćwiczymy lewą nogą obrot w lewo

Matrymonialne

POLAK z obywatelstwem kanadyjskim samotny, lat 50, wzrost 166 cm wagi 70 kg, włosy blond oczy niebieskie, z dobrym zawodem katolik, lubiący muzykę, kino oraz łono natury, potrafi docenić piękno kobiece **PRAGNIE** poznać Panią w wieku od 45 do lat 60 zgrabnej sylwetki, w celu matrymonialnym Najchętniej Panią, która zamieszkuje na swym ranchu, ewentualnie dobrze sytuowaną, bez żadnych zobowiązań Dyskrecja za pewniona tylko poważne foto-oferty proszę kierowac na adres
Post Box 58437 126
VANCOUVER, B C, V6P 6K2

POZNAM PANA Mam 53 lata, wzrost 164 cm waga 63 kg, oczy zielone, szatynka, z zawodu krawcowa, gospodarza energiczna bez nałogów, o dobrym (Zgodnym) charakterze, dzieci samodzielne Poznam **MĘŻCZYZNĘ** w odpowiednim (50 do 65 lat) wieku i dobrym charakterze i czułym sercu **POL I KAWALER**, lat 28, blondyn, wysokiego wzrostu, dobrze zbudowany, bez nałogów, chciałby poznać panią w celu matrymonialnym
Zgłoszenia listownie na adres E T
108111

PANNA lat 30, drobna, energiczna, niebrzydka jasne oczy, szatynka, z wykształcenia technolog żywienia serdeczna, uczciwa muzykalna i domatorka pozna pana o poważnych zamiarach muzycznym (cudownie, gdyby organista) do 37 lat Rozwodnicy - wykluczenia XYZ (115-125)

SZCZĘŚCIE USMIECHNĘŁO SIĘ DO A11, A5, kawaler lat 28, Z15, 108111, A-334 W Redakcji znajduje się też 6 ofert dla osoby ogłaszającej się jako "Panna lat 29"

Mozna je odebrać w piątek w godz od 5 po poł do 8 wieczorem u Grazyny Farmus

UCZCIWA, kulturalna obywatelka kanadyjska bardzo samotna pragnę poznać również uczciwego, kulturalnego Pana w wieku 65-75 nie posiadającego żadnego majątku, gdyż sama go nie posiada
KAWALER lat 28, na stałe w Kanadzie, bardzo samotny, pogodnego usposobienia, pozna panią do lat 30 o podobnym zainteresowaniu w celu matrymonialnym

SPRZEDAM mieszkanie 3-sypialniowe, Dixie - Burnhamthorpe, MISSISSAUGA
Dodatkowe informacje po godz 19 00
TEL 629 - 2717

SKLEP DO WYNAJĘCIA
Toronto, Roncesvalles Ave
TEL 588 - 1022

POSZUKUJE współmieszkancki do dużego jednosypialniowego apartamentu, w wieku 20 - 30 lat, niepaląca, spokojna
TEL 264 - 2645 prosic Marię
126 127

RÓŻNE

Kazdy wtorek i piątek
Toronto Montreal Toronto
Wygodny mikrobus Odbior z domu
TEL (416) 266-9163

Krzywica

Ostatnie doniesienia lekarzy amerykańskich i kanadyjskich mówią o szerzącej się na kontynencie północno-amerykańskim krzywicy wśród niemowląt i dzieci. Schorzenie to rozwija się z powodu niedoborów lub braku witaminy D, znajdującej się w różnych produktach spożywczych (jedynymi pokarmami, które stanowią odpowiednie źródło witaminy D3, są sardynki, sardelki, lososie, mniejsze ilości są zawarte w wątrobie cielęcej, żółtku jaj i mleku) lub powstającej w skorze pod wpływem działania słonecznych promieni nadfioletowych.

Pierwsze objawy krzywicy występują już w trzecim miesiącu życia, a u niemowląt nie doznanych nawet wcześniej i dotyczą głównie układu nerwowego. Zachowanie się niemowlęcia ulega zmianie, występuje drażliwość, niepokój, krotki, niespokojny sen, tył głowy dziecka silnie się poci. Wkrótce dołączają się objawy ze strony układu kostnego, zwłaszcza tych jego części, które rosną najszybciej. U niemowlęcia jest to właśnie głowa,

toteż najczęstszym objawem krzywicy przed ukonczeniem przez niego szóstego miesiąca życia jest zmiękczenie czaszki. Kość także jest bardzo podatna na wszelki ucisk. Zdarza się, że pod wpływem poduszki ulega spłaszczeniu i zniekształceniu. Dziecko z tego rodzaju zmianami w kościach czaszki powinno być natychmiast leczone nie tylko dlatego, że jego głowa może ulec trwałemu zniekształceniu, lecz również dlatego, że u dzieci z krzywicą obserwuje się wybitnie zmniejszoną odporność na czynniki infekcyjne, że odczyn zapalny płuc i ostre choroby zakaźne przebiegają u nich znacznie poważniej, wreszcie także i dlatego, że początkowe objawy krzywicy nasilają się i przybierają charakter schorzenia ogólnoustrojowego.

Dziecko trzymiesięczne z krzywicą, położone na plecach i ujęte za barki, nie unosi głowy, siedmiomiesięczne nie siada, nie zębkuje. Jednocześnie występuje dalsza deformacja kości, ciemiączko nie zrasta się w odpowiednim czasie, czaszka staje się

nadmierne duża ze zgrubiałymi guzami czołowymi i ciemiączkowymi.

Najczęstsze zmiany w obrębie klatki piersiowej polegają na zgrubieniu okolicy połączeń części chrzęstnych i kostnych zeber i utworzeniu tzw. różnca krzywicznego. W bardziej zaawansowanej krzywicy chrząstki zębrowe są zniekształcone, a mostek wystaje ku przodowi, przypominając pierś gołębia. W dolnej części klatki piersiowej powstaje zapadnięcie wywołane pociąganiem przez przeponę miękkich struktur kostnych. W późniejszym okresie postępującej krzywicy zmianom ulegają trzony kręgow i może wystąpić skrzywienie kręgosłupa. Kości miednicy rosną wolniej i ulegają zniekształceniom. Jest to szczególnie niebezpieczne dla dziewczynek, bo może im uniemożliwić w przyszłości normalny poród. W miarę rozwoju krzywicy zaznaczają się coraz wyraźniej zgrubienia nasad przedramienia, ramion, podudzi i ud. Przypominają one swoim kształtem bransolety nałożone na okolice nadgarstków, łokci, kolan. Trzony kości długich ulegają wygięciu. Najbardziej zniekształcone bywają kończyny dolne.

Leczenie krzywicy opiera się na tych samych zasadach, co zapobieganie tej chorobie. Różnice polegają na podawaniu więk-

szym przy stawianiu diagnozy, ale mówi również wiele o stanie zdrowotnym badanego w przyszłości. Np. wyraźne zniekształcenie u mężczyzny wskazuje na długie życie, a charakterystyczne cechy męskiego tętna u kobiety są podstawową cechą do przypuszczenia, że będzie ona mieć wielu synów. Tętno typu "bodi" u obojga małżonków prorokuje im długie życie bez poważniejszych chorób, ale także - bezdzietność.

Terapia tybetańska

Określenie diagnozy na podstawie tętna jest znane od dawna, ale terapia tybetańska jest niezwykłą sztuką. Zanim tybetański lekarz zacznie badać puls chorego, musi go wprowadzić w nastrój całkowitej równowagi psychicznej. Ważny jest też wybór pory dnia, kiedy pacjent ma zostać poddany badaniu. Lekarze tybetańscy ustalili, że najbardziej odpowiednim jest moment wkrótce po wschodzie słońca. Pacjent leży jeszcze w łóżku, jest przed śniadaniem i żadne przypadkowe wydarzenie nie naruszyło jego spokoju wewnętrznego.

Tradycyjna metoda tybetańska wymaga zbadania trzech pulsujących punktów leżących na wewnętrznej stronie przegubu nazywają się one zan, han i sag. Np. tętno na lewej ręce pacjenta w punkcie sag mówi o ewentualnych zmianach w lewej nerwie, a badanie odpowiednich punktów na prawej ręce chorego mówi o stanie jego płuc, jelita grubego, woreczka żółciowego, prawej nerki i pęcherza moczowego.

Medycyna tybetańska rozróżnia trzy typy tętna zdrowego człowieka - męski, żeński i "bodi" czyli równomierny. Typ męski jest bardzo silny i wyraźny, żeński - delikatny i szybki. Puls "bodi" jest spokojny, miękki i płynny. Charakter pacjenta jest przy tym nie tylko punktem wyj-

Hartuj ciało...

do uodpornisz się nie tylko przeciwko przeziębieniom, ale i chorobom zakaźnym. Zimnych natarczywoci ciała nie można jednak wykonywać bez uprzedniego przygotowania, gdyż skutki tego mogłyby być odwrotne od zamierzonych. Zaczynamy więc hartowanie się od nacierania całego ciała zimną wodą z solą lub kwaskiem cytrynowym (1 łyżka na litr wody) - pamiętając o tym, że najpierw masujemy ręce i ramiona, potem nogi (od dołu w górę), a następnie resztę ciała, zgodnie z kierunkiem wskazówek zegara.

Dopiero po takim wstępie można wziąć natrysk, stopniowo obniżając temperaturę wody do 24-25 stopni. Ważne jest aby hartowanie się było procesem ciągłym. Jeśli już zdarzy nam się kilkudniowa przerwa, cały proces musimy zacząć od początku, organizm bowiem bardzo szybko traci zdolność przystosowania się do niskiej temperatury. I jeszcze uwaga osoby starsze lub rekonwalescenci, przed przystąpieniem do hartowania się, powinni zasięgnąć opinii lekarza.

KLAUDYNA

szych dawek witaminy D. Witaminę D3 można leczniczo stosować w dawkach codziennych doustnych (Tri-vi-sol) lub w dawkach okresowych podawanych doustnie lub domięśniowo. Leczenie może podejmować tylko lekarz.

Aby zapobiec powstawaniu choroby, należy z dzieckiem zgłaszać się systematycznie do lekar-

za pediatry lub lekarza rodzinnego, stosować zalecane przez niego dawki profilaktyczne witaminy D (bez względu na to czy jest ono karmione piersią, czy sztucznie) oraz zapewnić dziecku stały komfort, jaki daje świeże powietrze (najlepiej z dala od ruchu miejskiego) odpowiednie odżywianie i higieniczny tryb życia.

Dr HANNA PYTLAK

U W A G A

Polonia w Toronto i okolicy POLISH ALLIANCE (TORONTO) CREDIT UNION LTD.

2150 BLOOR ST. W.

(Wejście od wschodniej części budynku)

TEL. 762 - 9523

Konta depozytowe	7½% rocznie
Specjalne konta depozytowe	7% rocznie
(minimalny depozyt \$5000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)	
3-miesięczne certyfikaty	9½% rocznie
6-miesięczne certyfikaty	9½% rocznie
1-letnie certyfikaty	10% rocznie
3-letnie certyfikaty	10½% rocznie
3-letnie certyfikaty non-redeemable	11% rocznie
RRSP i RHOSP	9½% rocznie
Pozyczki personalne	14½% rocznie
Hipoteki	14% rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE
(\$50 000 pożyczki ubezpieczone na życie)

CODZIENNIE od 12 do 2 30 po poł i od 7 30 do 9 wiecz

WTORKI tylko od 12 do 2 30 po poł oraz

SOBOTY od 10 do 12 30

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

CIEKAWOSTKI

● **Dinozaury w przyszłości możliwe?** Zdaniem M Bentona wybitnego zoologa z Irlandii naukowcy będą w stanie w przyszłości po odtworzeniu kodu genetycznego wymarłych gatunków zaszczerpić taki kod w żywą komórkę, która posłuży za pierwszy impuls życia dla owego kodu i zarazem przejmie ów kod jako własny. Taka komórka - szczepka będzie mogła wówczas być przekazana jako ciąża zastępczej samicy-matce bądź nawet rozwinięta w sztucznym środowisku laboratoryjnym. Według Bentona możliwe będzie również kombinowanie kodów genetycznych bądź wymyślanie nowych i w ten sposób produkowanie gatunków wymyślonych przez ludzi.

● **Chłopiec - wilk zmarł w Indiach** Ramu, chłopiec-wilk znaleziony w wieku około 10 lat w lesie w towarzystwie młodych wilków zmarł w ubiegłym tygodniu w domu dla ubogich w stanie Uttar Pradesh. Znaleziony w roku 1976 Ramu chodził na

● **Noga przepadła w konkurencji**

Z instytutu badawczego Shaughnessy w Vancouver znikły dwa komputery oraz praktycznie skończony program komputerowy niezbędny do zbudowania sztucznej nogi.

Unikalny projekt kosztował pół miliona dolarów i zajął konstruktorom 2 lata pracy.

Policja podejrzewa, że "noga" padła ofiarą szpiegostwa przemysłowego.

Jeśli uda się komus ją szybko wyprodukować można podejrzewać, iż był on zainteresowany w tej kradzieży.

Sztuczna kończyna, według opinii rzeczoznawców, miała być najlepszym dotychczas modelem protetycznym i szansą na normalne poruszanie się dla kalek.

Nie wiadomo, czy przestępca, który ukradł projekt, działał z polecenia krajowych czy zagranicznych mocodawców.

● **Księżniczka Diana utlenia swoje włosy** Według osobistego przez siedem ostatnich lat fryzjera księżniczki Diany 29-letniego K Shanleya zwolnionego przez nią w ubiegłym miesiącu księżniczka Diana nie jest naturalną blondynką i by uzyskać kolor włosów, który lubi często poddaje się zabiegowi farbowania. Shanley dodał także, że księżniczka nie cierpi skrótów Di i uwielbia oglądać seriale "Dallas" i "Dynasty".

Dr. MARY DONNA PIETRASZEK

młoda, polonijna lekarka, otworzyła nowy Gabinet Lekarski w budynku Jane-Bloor Centre, 2 Jane St suite 203 TEL 763 - 5956

Poprzednio pracowała w St Joseph's Health Centre

LEKARZE DENTYŚCI

DENTURE THERAPY CLINIC
Jan M Wiśniewski D T
Pierwsza Polska Protézownia
Dentystyczna

2337 Dundas St W Toronto Ont
(Bloor Dundas Square Bldg)

TEL (416) 533-8811 M6P 1W7

DR WALDEMAR KOZERAWSKI

ma przyjemność ogłosić otwarcie nowego gabinetu lekarskiego w Toronto przy 2299 DUNDAS ST W suite 102, TEL 532 - 6837 oraz 45 Overlea Boulevard, suite B-9 TEL 425 - 4114

(przy Ontario Science Centre)

Poprzednio pracował w Sick Children Hospital

109-120

Dr V T BLOK
GŁOWCZYŃSKA, M A, O D
OPTOMETRYSTA
2391 - A Bloor St W
(Jane Subway)
TEL 766 - 5580

DENTYSTYCZNE PROTEZY
G RYTWINSKI D T
z 25-letnim doświadczeniem
404 A Roncesvalles Ave
Toronto (obok kina Revue)
TEL 531 - 8545

HOROSKOP TYGODNIA 9.III. - 15.III.

 <p>BARAN (Aries) 21 03 - 20 04</p> <p>Staraj się unikać ludzi którzy mają do powiedzenia mniej niż mówią Przyszła pora na wynagrodzenie Twojej wytrwałości dbałość o drobniaki i polityka małych kroczków teraz zapoczątkuje Systematyczność przyniesie rezultaty W tym okresie też wrogowie będą się zmieniać w przyjaciół ale przy Twoim udziale, staraj się zapomnieć o swoich pretensjach i urazach uśmiech na co dzień przyniesie Ci zadowolenie w duszy</p>	 <p>BYK (Taurus) 21 04 - 21 05</p> <p>Przyszł czas na skruchę będziesz żałował słów wypowiedzianych w zeszłym tygodniu które nie powinny pasc Stosunki z sąsiadami ulegną gwałtownemu pogorszeniu oni będą nieprzyjemni i zdenerwowani a Ty kompletnie stracisz tolerancję W poniedziałek bądź szczególnie ostrożny przy wchodzeniu lub schodzeniu ze schodów Sprawy finansowe wyjdą na pierwsze miejsce wydatki na świadczenia wzrosną</p>	 <p>BLIZNIAKI (Gemini) 22 05 - 21 06</p> <p>Uwaga pewne wiadomości na Twój temat które dotrą do Ciebie będą szokujące Niedziela nie będzie dobrym dniem ale Ty nie masz na to wpływu rób co zamierzałeś Sprawy finansowe wreszcie dają pełną satysfakcję Wejdzie na tapetę sprawa przeprowadki dyskusje z partnerem na ten temat wprowadzą sporo zamieszania Ale nie doprowadzaj do wrzenia sprawy i tak same ułożą i to prawdopodobnie, po Twojej myśli</p>	 <p>RAK (Cancer) 22 06 - 23 07</p> <p>Niestety teoria że życie jest jakie jest a nie jakie chcielibyśmy żeby było jest prawdziwa Nie walcz więc z wiatrakami a już szczególnie nie z partnerem Raczaj mu pomóż w jego problemach Czwartek jest dobrym dniem na interview konferencje i szuka nie odpowiedzi na zawodowe problemy nurtujące Cię od dawna Pod koniec tygodnia duże wiosenne zakupy ubranie, meble samochód</p>	 <p>LEW (Leo) 24 07 - 23 08</p> <p>Znakomity okres na prace ziemne przesadzanie kwiatów ogrodek W tym tygodniu sprawy sercowe i kieszeni zawładną Tobą Jakis flirt w czasie tzw wyjścia (prywatka kino) i olbrzymie wrazenie zrobi na Tobie bogactwo nowo poznanej osoby Długo po zostaniesz pod jej wpływem Czekają cię domowe wydatki nowe rośliny do ogrodu i trochę pieniędzy wydasz na mieszkanie przed świętami potrzeba zmian</p>	 <p>PANNA (Virgo) 24 08 - 23 09</p> <p>Jakies wewnętrzne rozdrapy będą Ci spędzały sen z powiek Ale wszystko minęło więc te czkawki psychiczne są niepotrzebne raczej patrz optymistycznie i entuzjastycznie w przyszłość Pomóż Ci w tej decyzji rozmowa telefoniczna z kims z daleka Uważaj na wydatki w tym tygodniu dużo rzeczy Cię będzie kusilo i może się okazać że grozi Ci krach finansowy</p>
 <p>WAGA (Libra) 24 09 - 23 10</p> <p>Niemily tydzień jeśli chodzi o życie społeczne spotkasz się z ostrą krytyką i nieprzyjemnym współzawodnictwem Ktos będzie usiłował podporządkować Cię sobie Bądź więc ostrożny i nie daj się sprowokować Sprawy dzieci będą wymagać w tym czasie dodatkowego zainteresowania i to nie tylko biernego jakies troski z nimi związane wiszą nad Tobą Nieoczekiwane wiadomości pod koniec tygodnia - zaskakująco niemile</p>	 <p>SKORPION (Scorpio) 24 10 - 22 11</p> <p>Dobieraj słów krytykując i udzielaj rad tylko wtedy gdy wiadomo, że będą wykorzystane i gdy ktos ich naprawdę potrzebuje Dobry tydzień dla domu i rodziny poświęć im więcej czasu dobrze byłoby już zacząć porządek przedświąteczny i niektóre inwestycje związane z Wielkanocą Na ciebie niestety spadnie odpowiedzialność za cudze poczyny i błędy uważaj więc w tym czasie na układy w które wchodzisz Krewni będą pomocni w realizacji Twoich celów</p>	 <p>STRZELEC (Sagittarius) 23 11 - 21 12</p> <p>Twoi opozycjonisci trochę siccili ponieważ nigdy jeszcze Twoja pewność siebie nie była tak widoczna jak teraz Tak trzymaj jak mówią żeglarze Czas na zorganizowanie wakacji dzieciom Staraj się unikać zaproszeń "w ostatniej chwili" choć doświadczanie uczy ze to właśnie spontaniczne spotkania są bardziej udane niż zaplanowane Przeszczaj się i innych walko waniem tych samych spraw w kolko Przeszczaj się na dzień jutrzejszy a przestanieś automatycznie żyć dniem wczorajszym</p>	 <p>KOZIOROŻEC (Capricorn) 22 12 - 20 01</p> <p>Bardzo dobry czas na naukę To czego nauczysz się w tym czasie pozostanie na długo w pamięci Stan zadowolenia z samego siebie nie opuści Cię tak szybko ko Tym samym i stosunki z innymi ulegną poprawie Niestety drobniaki zatrują Ci życie z wieloma codziennościami nie będziesz mógł sobie poradzić staraj się więc nie szukać np zielonej bluzki lub konkretnego krawata w sklepach Niepotrzebnie stracisz czas</p>	 <p>WODNIK (Aquarius) 21 01 - 19 02</p> <p>Ten tydzień będzie sprzyjający Twoim stosunkom ze starszym pokoleniem Poszukaj z nimi bliższych związków da Ci to dużo zadowolenia Dobra wola będzie wiodącym uczuciem w Twym życiu wewnętrzny Wykorzystaj to i załóż wszelkie konflikty jakie krążą od dawna wokół Ciebie Koniec tygodnia wykorzystaj na prywatki rozrywkę lub może jakiś przyjemny wyjazd Dobry czas na zakupy może cos z biżuterii?</p>	 <p>RYBY (Pisces) 20 02 - 20 03</p> <p>Ostatni moment na wysłanie kartek świątecznych i załatwienie zaległej korespondencji Dobrze byłoby odnowić zapomniane kontakty nowi ludzie będą bodźcem do obudzenia się z zimowego marazmu A przyszedł czas na wykazanie się jakimis osiągnięciami zarówno w pracy jak i w domu A, że masz wyjątkowo sprzyjający układ planet więc wysiłku dużo włożyć nie musisz by mieć efektów A więc do dzieła</p>

EURO-PAK

KOMUNIKAT

W związku z licznymi zapytaniami klientow kierowanymi do naszych przedstawicieli na terenie całej Kanady i USA, uprzejmie wyjasniamy, że z dniem 1 stycznia 1985 roku weszły w Polsce w życie nowe opłaty i przepisy dotyczące rozwozenia paczek na terenie Kraju Ponadto seria wyjątkowo silnych mrozow w styczniu i lutym bieżącego roku spowodowały opóźnienia w dostawie do domow

Zapewniamy naszych klientow, że wszystkie zlecone nam do wysyłki paczki juz zostały lub zostaną doręczone w najbliższym terminie

Wszystkich Panstwa, którzy zmuszeni byli niepokoic się o los powierzonych nam paczek bardzo przepraszamy Przepraszamy również wszystkich reprezentujących nas przedstawicieli, którzy z nie swojej winy narazeni byli na słuszne pretensje klientow

Nie bez satysfakcji pragniemy poinformować Panstwa, że przetrwalismy te czasowe trudnosci i nadal będziemy budować naszą dobrą sławę opartą na rzetelnym serwisie

Pragniemy podkreślić, że pomimo olbrzymich dodatkowych kosztow z naszej strony nikt z klientow nie został i nie zostanie poszkodowany finansowo

Gwarantowalismy i gwarantujemy uczciwość naszego serwisu i liczymy, że zechcecie Panstwo skorzystać z naszych uslug w przyszłości

EURO-PAK

UWAGA!
DAJEMY OKRESOWO 10%
RABAT NA WYSYŁKĘ
KWIATOW DO POLSKI

"EURO-PAK" I "PRES-POL"
PRZEDSTAWICIEL W HAMILTON

1 PACZKI DO POLSKI NA ZLECENIA

- owoce cytrusowe ● artykuły gospodarcze ● kwiaty
- pieniądze ● żywność

Niskie ceny w dolarach kanadyjskich

2 TYGODNIKI Z POLSKI

- Kobieta i Życie ● Przyjaciółka ● Przecrój,
- Panorama ● Polityka ● Forum ● Yet,

Cena jednego egz 0,85\$ Prenumerata od zaraz
Niewielkie opoznienie od wydania w Polsce

ZAMOWIENIA I INFORMACJE

- listownie ● telefonicznie (w godz 10 00 do 22 00)

MAREK LACHOWICZ
151 Queen St N - 2501 Hamilton, Ont L8R 2V7
TEL (416) 525 - 4707

UWAGA, P S ZAŁUSKI, VANCOUVER
ECHO TYGODNIA serdecznie dziękuje za wycinki z prasy PRL!

KOCIĘTA 2-miesięczne, domowe, rude i bez za darmo do dobrego domu
TEL 239 4580 wieczorem

POLSKIE PROGRAMY TELEWIZYJNE I RADIOWE

PROGRAM RADIOWY "ECHO OJCZYZNY"

Od poniedziałku do piątku na fali CHIN FM 100 w godz od 10 30 do 11 30 rano

Program prowadzi Karolina Kęsik

W programie koncert zyczeń, wiadomości polonijne i z Polski, interesujące wywiady, komentarze, muzyka dla wszystkich
637 College St, Toronto, Ont M6G 1B6, tel 531-9991, dom 247-9755

POLSKI PROGRAM RADIOWY na stacji CJVB-1470 AM w VANCOUVER

w każdą niedzielę o godz 2 30 do 3 30 po południu

Producent JERZY KUSMIDER
Tel (603) 327 - 6892, Adres P O Box 5862 Stn "L" Vancouver, B C V6P 6E3

Wiadomości z Polski, Kanady i świata, komentarze, wywiady, ogłoszenia i komunikaty polonijne, koncert zyczeń oraz ogłoszenia handlowe

---

"PANI JADWIGA" Polski program radiowy ze stacji CHWO 1250 w Oakville - od godz 1 do 2 w każdą sobotę Reklamy i ogłoszenia handlowe oraz wszelkie komunikaty - przyjmuje się telefonicznie 691 - 8789

"POLONEZ" Polski program radiowy Producent MAREK J GOŁDYN
2120 Bloor St W Toronto, M6S 1M8, Tel (416) 762-7254
W soboty 3 30 - 4 30 1250 AM CHWO

"POLONIA REVIEW" Polski Program Telewizyjny

Wtorki i piątki - godzina 7 30 wieczorem,
Czwartki - godzina 6 30 wieczorem na kanale 10 (Maclean Hunter Parkdale)
Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia Polonii kanadyjskiej

---

SŁUCHAJCIE POLSKIEGO PROGRAMU RADIOWEGO ROZMAITOŚCI

(Polonia Varieties Program) z Buffalo, na podziałce 12 70 od godz 1-szej do 2-giej po południu

Kongres Polonii Kanadyjskiej OKRĘG TORONTO

OSRODKI POMOCY IMIGRANTOM

OSRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM
206 Beverley Str
Tel. 979-9634

BIURO POMOCY SPOŁECZNEJ
128 Fern Ave
Tel 533-9471

DZWONY WOLNOŚCI

Ostatnia droga Ks Jerzego Popiełuszki Historyczne nagrania przekazane przez Podziemie w Polsce Nagranie z ostatniej Mszy Św za Ojczyznę, odprawionej w Bydgoszczy na kilka godzin przed porwaniem

Uroczystości pogrzebowe — przemowienia i modlitwy Pamiątkowa broszura z pogrzebu
Komplet 2 tasm 2 x po 90 minut Cena \$ 15 95 plus \$1 85 za wysyłkę Zamowienia prosimy wysylac na adres

**R S P Pomost, 202 Springfield Plaza
Edmonton, Alta T5T 0A4**

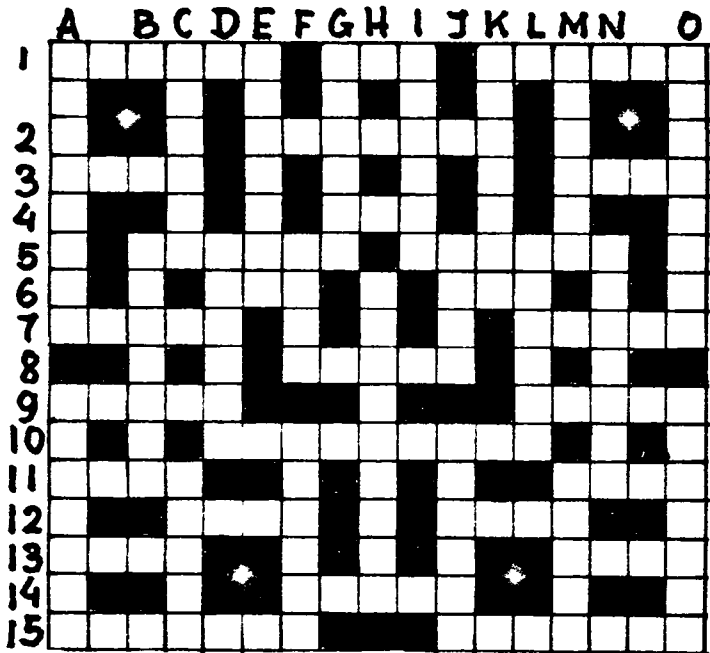
Zgodnie z wolą Podziemia w Polsce cały dochod ze sprzedaży taśm przeznaczony jest na polonijną akcję OBALENIA JAŁTY

KRZYŻÓWKA WŁASNA

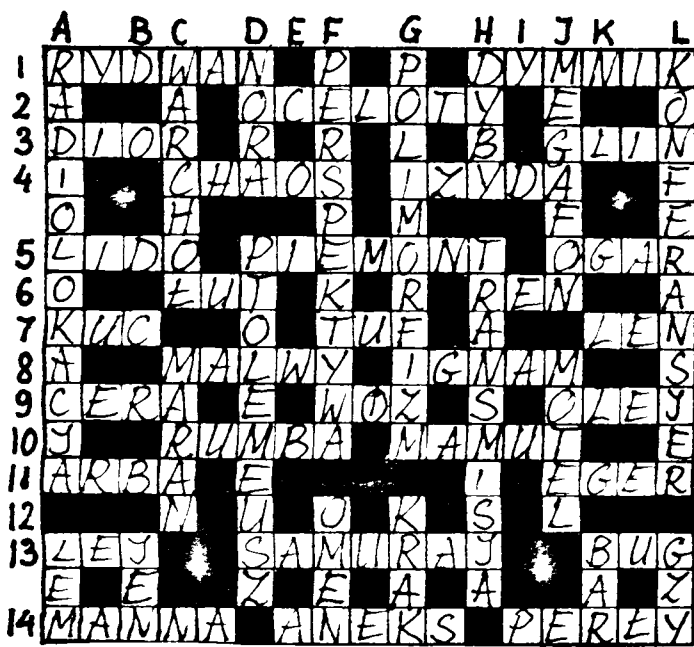
Pionowo

- 1-A okrągła część fortyfikacji stojąca przed linią murów
- 1-C technika zdobienia srebra czarną ornamentyką
- 1-E wybitny aktor polski współ-

Nr 126

Nr 125

- tworca Reduty
- 1-G węgiel wapnia CaCO₂
- 1-I konkurent muszki
- 1-K cętkowany drapieznik z rodziny kotow
- 1-M wirusowa zakazna choroba dziecięca
- 1-O magazyn zbozowy
- 5-B pisarz amerykański pochodzenia rosyjskiego, autor "Lolity" i "Esejow"
- 5-D rycerz bez skazy, palatyn Karola Wielkiego, zginął pod Roncesvalles
- 5-F przesmyk łączący Grecję z Peloponezem
- 5-J sławna opera
- 5-L długie i nudne przemowy
- 5-N jedna z licznych w zamku
- 6-H autor "Don Kichote z La Mancy"
- 9-A ozdoba warkocza
- 9-O właściciel statku, przedsiębiorstwo okrętowe
- 10-F charakterystyczne dla Grecji drzewo
- 10-J terytorium lub państwo arabskie rządzone przez emira
- 11-C bagieny las nadrzeczny na Nizinie Amazonki
- 11-M lekkie, nieprzemakalne włókno używane do wypełniania wodnego sprzętu ratunkowego

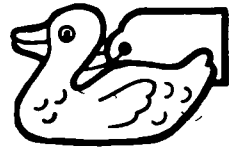
Pozomo

- 1-A jedna z wysp Indonezji
- 1-G węzeł włosow
- 1-K organy fotosyntezy roślin naczyniowych
- 2-E trąba powietrzna
- 3-A współczesny pisarz zachodnio-niemiecki
- 3-M jego wiązki łączą osrodkowy układ nerwowy z narządami zmysłowymi i wykonawczymi
- 4-G terrorystyczna organizacja irlandzka
- 5-B XIX-sto wieczny poeta polski
- 5-I przeciera się w nim kłody drzewne na tarcicę
- 6-D terrorystyczna organizacja we Francji lat 60-tych
- 6-J w kalendarzu rzymskim nazwa 13 dnia, a w marcu, maju, lipcu i październiku - 15 dnia miesiąca
- 7-A No - promieniotwórczy pier-

Sprostowanie

Krzyżówka 124

2-d poziomo - głupie oceloty sfrustrowane marksistowskimi wpływami w rejonie zamieszkania zeznały, że są z Afryki. W rzeczywistości dzieła dzięki ostępy Ameryki Środkowej i Południowej z Guevillą, a trzask "Kałasznikowów" ogłupił biedne kocury do reszty. Za wprowadzenie w błąd przeprasza autor

KOMUNIKAT DLA RODZICÓW, DZIADKÓW I OPIEKUNÓW DZIECI

Każdy z Państwa chciałby, żeby jego dziecko zdobyło wykształcenie i dobry zawód. Koszty kształcenia zawodowego - w collegu czy na uniwersytecie - są jednak wysokie. Prosta i ekonomiczna metoda zmniejszenia tego problemu jest zapisanie dziecka do THE UNIVERSITY SCHOLARSHIPS OF CANADA. Jest to fundacja non-profit pokrywająca 3 lata studiów, rodzice czy opiekunowie, płacą tylko za 1 rok. Dzieci można zapisywać od urodzenia do 13 roku życia.

Po dalsze informacje proszę dzwonić w języku polskim lub angielskim pod numer 252 - 3002

wastek chemiczny otrzymany sztucznie

7-L geograf, twórca nowoczesnej kartografii polskiej

8-F imię zony Jana III Sobieskiego

9-A osłonka otaczająca jaja wielu zwierząt, oprzęd

9-L rzymski odpowiednik Artemidy

10-D wielbłąd jednogarbny

11-A ptaki - meloty z Nowej Zelandii

11-M pierwiastek chemiczny z rodziny cynkowców

12-C obszar pustynny w Mongolii

12-J imię żeńskie

13-A tylna część statku, łodzi

13-M rzeka na Ukrainie

14-F zamknięta grupa społeczna w dawnym hierarchicznym układzie społecznym Indii

15-A zmniejszanie się objętości tkanki lub narządu

15-J ciągnik

WSPANIAŁA OKAZJA!

UNITY TRAVEL
100 University Ave Suite 807
Toronto Ont Canada M5J 1V6
Telephone (416) 595-1244
Telex 06 22186 PWT

OBNIZKI WIOSENNE

- KOPENHAGA \$ 499**
plus połączenie promowe do Szwajcarii \$ 135
Odlot 21 marca - powrot przed 1 czerwca 1985
- WARSZAWA \$ 559**
Odlot 21 marca - powrot 5 czerwca 1985
- MAJORKA \$ 859**
- COSTA DEL SOL \$ 899**
- RODOS (GRECJA) \$ 899**
- WYSPI KANARYJSKIE \$ 899**
- CYPR \$ 859**
- HELSINKI \$ 579**
- SZTOKHOLM, OSLO \$ 559**
- HAMBURG \$ 559**

Po dalsze informacje i rezerwacje prosimy telefonować **TORONTO 595 - 1244** prosić p. Krystynę. Od osób spoza Toronto akceptujemy "collect calls" tylko w sprawie rezerwacji.

♠ BRYDŻ ♥

- Północ**
41-CP ♠ AKQ
♥ xx
♦ AKxxx
♣ Kxx
- Zachód**
♠ J109
♥ xxx
♦ xx
♣ QJ1098
- Wschód**
♠ -
♥ AKQJxxxx
♦ QJ109
♣ x
- Deklarant**
♠ xxxxxxxx
♥ -
♦ xx
♣ Axxx

LICYTACJA	P	W	D	Z
	1 karo	4 kier	4 pik	Pas
	4 BA	5 kier	Pas(1)	Pas
	5 pik	6 kier	6 pik	Pas
	Pas	Pas		

WYJŚCIE Dama trefl

Omówmy licytację. Gdy P zastosował Blackwoda aby się dowiedzieć ile D ma Asów a Z przelicytował - jak miał D pokazać jednego Asa? Jest na to sposób - mianowicie tzw KOPIA. Kto potrafi zapamiętać to słowo będzie zawsze wiedział jak postąpić.

Kontrując pokazujemy brak Asa!
Pasując pokazujemy jednego Asa!

Tę metodę, znaną powszechnie, zastosował D w dzisiejszym przykładzie, co pozwoliło D - P zalicytować szlemika. Ostateczną decyzję powziął D, z uwagi na brak u siebie kierów, o czym P nie mógł wiedzieć. Cała licytacja jest trochę dzika, ale takie są też i rozkłady.

K = Kontra
O = zero
P = Pas
I = jeden
A = As

Na pierwszy rzut oka wydaje się, że rozgrzywka będzie łatwa oddamy jedno trefl, a jedno przebijemy na stole. Zakładamy, że pikki są rozłożone 2-1, co jest bardzo prawdopodobne.

A jak zagrać do pierwszej lewy? Z licytacji wynika, że rozkłady są dzikie, więc należy być bardzo ostrożnym i liczyć się z możliwością przebitki u W. W takiej sytuacji lepiej jest zagrać błotkę ze stołu. Jeśli W przebiję nie ma szkody, bo przebijają karty przegrzujące, a my uchroniliśmy Asa i Króla.

Szczęśliwie (w tym wypadku to szczęście jest nam niepotrzebne) W dodał błotkę, więc bijemy w rękę Asem i gramy atu. Niestety, tu nam się nie poszczęściło, bo W nie dodał. Nie będziemy mogli przebić trefla na stole bo stracimy jedno trefl i jedno atu. Jedyny ratunek to stracić dwa trefle z ręki na kara ze stołu. Ale jak tu grać, aby wyrobić 2 kara na stole? Przecież musimy się liczyć z niekorzystnym rozkładem kar. Nie możemy grać Asa i Króla, bo przebitka wyrobi tylko jedno karo gdy jeden z przeciwników ma cztery kara do Damy Waleta.

Jest na to sposób pod warunkiem, że stać nas na oddanie jednej lewy w karach lub, jeśli możemy stracić karo w krótkiej ręce, tzn tam gdzie mamy 2 błotki, na boczny kolor.

A więc jesteśmy na stole Damą pik. Gramy teraz błotkę karo i przepuszczamy. Po powrocie do ręki ściągamy atu a następnie bijemy w rękę błotkę karo. Mamy teraz 3 dobre kara na stole a przechodzimy do nich Królem trefl.

Proszę zauważyć, że mogliśmy również w trzeciej lewy zagrać ze stołu błotkę kier, oddać lewę na kier stracając z ręki błotkę karo. Wynik jest ten sam!

Toronto Board Of Education Wydział Oświaty Miasta Toronto

ZAWIADAMIA
o możliwości otwarcia kursu
dla pracowników biurowych
Wszystkie osoby zainteresowane
uczęszczaniem na powyższy kurs
powinny
telefonicznie zgłosić się
do

**Pani Apolonii
Anielewicz**
w TORONTO
TEL. 535 - 3777

24 25 26

Wydział Oświaty Miasta Toronto (Toronto Board of Education)

nadal prowadzi bezpłatne kursy
języka angielskiego
dla dorosłych i dla dzieci
ORAZ
zapewnia całodzienne klasy przedszkolne
dla dzieci w wieku od 2 do 5 lat
Wydział Oświaty miasta Toronto
jest przygotowany na udzielanie
daleko idącej pomocy w sprawach
związanych z zawodową asymilacją
dorosłych w Kanadzie
BLIZSZYCH INFORMACJI UDZIELA

**P. APOLONIA
ANIELEWICZ**
w TORONTO
TEL. 535 - 3777

24 25 26

OTTAWA Kontraktor z wieloletnią praktyką polską, kanadyjską i amerykańską Budowa nowych domów, przybudówek, remonty, kompletny serwis Tania, solidne Wycena bezpłatna, po przesłaniu projektu

● Aktualnie sprzedam tania piękne, nowe dwa domy, semi, każdy 3 bedrooms, basement, 1500 square feet Gatineau, blisko parlamentu, 66500 każdy. TEL (819) 643 - 2496

ARDEX

ŻĄDAJCIE
TYLKO
SIEKIER ARDEX'
NAJWYŻSZA JAKOŚĆ
ŚWIATOWA

ARDEX
CANADA

Z WOLEJA

W ubiegłą niedzielę zakończył się tradycyjny turniej tenisowy "Molson Challenge" rozegrany w hali Varsity w Toronto

W grze pojedynczej zwyciężył dobrze znany na kortach Curren (RPA), zagarniając nagrodę w wys 25 000 \$ US

Nas interesowała przede wszystkim postawa Wojtka Fibaka, który również uczestniczył w tym turnieju Aktualnie Fibak jest trenerem - konsultantem kanadyjskiej grupy juniorów, wśród których prym wiedeje Andrzej Sznajder (Polak z pochodzenia) oraz trenuje Carling "Darling" Bassett, tenisistki nr 5 w światowych rankingach

Na Fibaku skupiło się więc zainteresowanie publiczności oraz torontonskiej prasy, a szczególnie Nory McCabe z "Globe and Mail", która uważa, iż lepszego trenera od Fibaka młodsi kanadyjscy tenisisci nie mogliby mieć W turnieju Fibak pokazał się z jak najlepszej strony W pierwszym meczu pokonał tegorocznego tryumfatora turnieju Lipton - Tima Mayotte'a (USA) W dalszych meczach rozprawił się z Gonzalesem (Peru) i Meyerem (USA)

Fibak przegrał dopiero w półfinale z Jarrydem (Szwecja), z którym zresztą jeszcze nigdy nie wygrał Młody Szwed to obiecujący tenisista, w przyszłości jeszcze dużo zdziała na kortach

Wracając do Fibaka trzeba stwierdzić, że jak na 32-letniego weterana wypadł on bardzo dobrze - niespodziewanie dla samego siebie

Na korcie imponował pomysłowymi i precyzyjnymi zagraniami, kondycji też mu nie brakowało Na pewno zaszedłby wyżej w turnieju, gdyby nie pechowy układ gier, który zmuszał go do dwóch meczy dziennie (w singlu i deblu) Bywało, że Fibak kończył swą grę przed połnocą

Następny swój pobyt w Toronto Fibak zapowiedział przed turniejem wimbledonskim, do którego to będzie przygotowywał tenisistów kanadyjskich

Miłym zaskoczeniem turnieju był fakt, że głównym jego organizatorem okazał się młody Polak - Andrzej Kempinski

TENIS

John McEnroe został ukarany grzywną w wysokości 2500 dolarów za słowne obrazenie swego przeciwnika, ale wygrał z nim 6-4, 6-7 (7-4), 7-5 (był to Wojtek Fibak) w Mistrzostwach Świata w Tenisie (suma nagród \$ 375 000) rozgrywanych w Houston w zeszłym tygodniu McEnroe'a ukarano za przekroczenie przepisów w trzecim secie po zmianie W następnym secie Fibak dostał karę punktową, w związku z czym musiał zacząć serwy od stanu 0-15

Zrodła nie podają jakimi inwektywami McEnroe obraził Fibaka (sami zainteresowani też zresztą nie pisnęli ani słowa na ten temat) M R

P S Wynik osiągnięty przez Fibaka przeciw zdecydowanie najlepszemu tenisistce świata należy uznać za wielki sukces Polaka.

ŁYŻWIARSTWO SZYBKIE BOBSLEJE

Mistrzostwo świata w łyżwiarstwie szybkim (wieloboj mężczyzn) zdobył w Hamar Holender Hein Verger - 166,931 pkt wyprzedzając obrońcę tytułu Olega Boziewa (ZSRR) - 167,679 pkt i swego rodaka Hilberta van der Duima - 167,718 pkt W drugim dniu mistrzostw bieg na 1500 m wygrał Boziew - 1 59,16, a na 10 000 m najlepszy był Norweg Geir Karlstad - 14 48,54

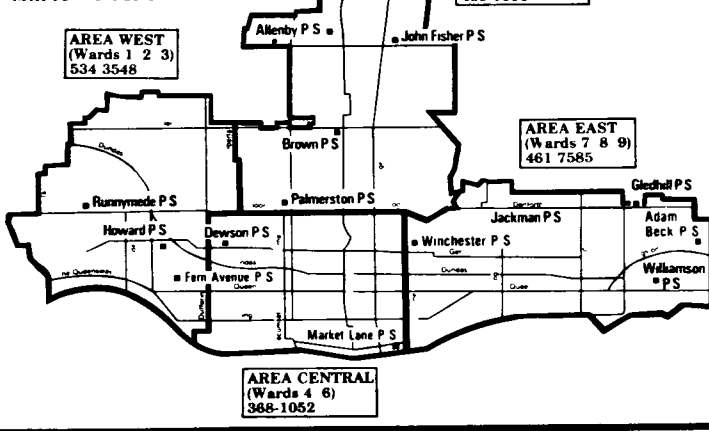
Sowieccy bobsleisci Zintis Ekmanis i Władimir Aleksandrow zdobyli w Saint-Moritz tytuł mistrzów Europy w dwójkach Ich czas 4 30,53 Załoga ZSRR wyprzedziła o 0,13 dwójkę NRD Wolfgang Hoppe - Dietmar Schauerhammer oraz o 0,93 Szwajcarię I (Hans Hildebrand i Meinard Mueller) Czwarte i piąte miejsca zajęły także dwójki szwajcarskie ze stratą odpowiednio - Szwajcaria II - 1 69 i Szwajcaria III - 1 78

TORONTO BOARD OF EDUCATION Nauczanie przedszkolne w języku francuskim

Nauczanie przedszkolne w języku francuskim w wielu szkołach w Toronto Toronto Board of Education prowadzi zajęcia dla dzieci w języku francuskim Program prowadzony jest od starszych klas przed szkolnych gdy dzieci spontanicznie używają obcego języka Program szkoły podstawowej po francusku prowadzony jest do 3 klasy Następnie aż do klasy 6 połowa przedmiotów prowadzona jest w języku angielskim

W biurach w roznomionych poniżej moście Państwo otrzymać informacje o spotkaniach z rodzinami i terminach zapisów Podania przyjmowane będą do 15 kwietnia 1985 Po więcej informacji można się zgłaszać do biur regionalnych za pomocą telefonów na mapce Umieszczone na niej szkoły dysponują programami na rok szkolny 1985-1986

AREA EAST OFFICE	AREA WEST OFFICE	AREA CENTRAL OFFICE	AREA NORTH OFFICE
885 Dundas St. E M4M 1R4 461 7585	14 Ruskin Ave M6P 3P8 534 3548	65 Grace St M6J 2S4 368-1052	282 Davisville Ave M4S 1H2 485-0311
Adam Beck Jr 400 Scarborough Rd M4E 3M8 694 0662	Fern Avenue Jr & Sr 128 Fern Ave M6R 1K1 534 2127	Dewson Jr 60 Concord Ave M6H 2N9 336 1109	Allenby Jr 391 St. Clements Ave M5N 1M7 482 9096
Gledhill Jr 2 Gledhill Ave M4C 5K6 422 7450	Howard Jr 30 Marmaduke St M6R 1T2 537 2160	Market Lane Jr & Sr 87 Lower Jarvis St M5E 1R8 366 1149	Brown Jr 434 Avenue Rd M4V 2J1 971 3298
Jackman Jr 9 Jackman Ave M4K 2X 463 1100	Runnymede Jr & Sr 30 Runnymede Rd M6S 2Y 463 3871	Jackman P.S. 40 Erskine Ave M4P 1Y7 483 5101	Palmerston Jr 34 Palmerston Ave M6C 84 537 2867
Williamson Road Jr 24 Williamson Rd M4E 1K 691 0830	Winchester Jr & Sr 15 Prospect St M4X 1C 971 2178	AREA WEST (Wards 1 2 3) 534 3548	AREA NORTH (Wards 5 10 11) 485-0311

Polscy koszykarze w swym trzecim występie w eliminacjach mistrzostw świata pokonali w Salonikach Grecję 99 92 (47 52) Zwycięstwo to zwiększa szanse Polaków wygrania rywalizacji w grupie "C" i awansu do finałów, które odbędą się w 1986 r w Hiszpanii

W Salonikach punkty dla Polski zdobyli Dariusz Żelig - 35, Krzysztof Fikiel - 17, Dariusz Szcubiak i Jerzy Binkowski - po 16, Ireneusz Mulak - 8, Justyn Węglorz - 5 i Jarosław Jechorek - 2, dla Grecji Galis - 23, Fasoulas - 18, Andritos - 14, Janakis - 13, Petropoulos - 10, Staypoulos - 9, Filipow - 4 i Gegos - 1

Mecz z Grecją był trzecim występem Polaków w eliminacjach koszykarskiego Mistrzostwa Poprzednio wygrali oni w Polsce z Bułgarią 97 63 i ulegli na wyjeździe Francuzom 74 81 Wyniki pozostałych rozegranych dotychczas w "polskiej" grupie "C" spotkań Grecja - Francja 94 90, Bułgaria - Grecja 84 91 Polakom do rozegrania pozostały jeszcze trzy mecze (z Bułgarią na wyjeździe oraz z Francją i Grecją w Polsce)

Natomiast Francuzi przegrali w Plewen z Bułgarią 76 77(43 45)

POLSKI PING-PONG

Polscy tenisisci stołowi odnieśli rekordowe zwycięstwo w europejskiej superlidze Wygrali z Węgrami 7 0, nie tracąc ani jednego seta Zdarzały się polskiej reprezentacji wysokie zwycięstwa - przed ok półtora rokiem z RFN w Katowicach czy wcześniej z Danią, ale w obu wypadkach Polacy stracili kilka setów (2 lub 3) Ale żeby nie tracąc nic w godzinę i 57 minut rozgromić przeciwnika?!

A oto wyniki kolejnych meczów

Leszek Kucharski - Zsolt Harczi 21 17, 21 4, Andrzej Grubba - Zsolt Kriston 21 18, 21 15, Jolanta Szatko-Nowak - Edit Urban 22 20, 21 19, Grubba, Kucharski - Kriston, Janos Takacs 21 15, 21 13, Kucharski, Szatko-Nowak - Takacs, Urban 21 8, 21 17, Kucharski - Kriston 21 12, 21 8, Grubba - Harczi 21 19, 21 14

W finale owartych mistrzostw CSRS w tenisie stołowym Leszek Kucharski zwyciężył Szweda Jana Ove Waldnera 21 13, 21 19, 19 21, 23 21

W półfinale Polak pokonał Szweda Stellana Bengtssona 21 19, 21 15, 24 22 W drugim półfinale inny Szwed Waldner pokonał swego rodaka Perssona 21 19, 21 12, 12 21, 21 15 Wczesniej w ćwierćfinale Kucharski zwyciężył Szweda Akkessona 14 21, 21 16, 15 21, 22 30, 21 15

W deblu Kucharski grający wraz z Bengtssonem w ćwierćfinale pokonali Czechosłowaków Pansky'ego i Orlovskiego 21 14, 14 21, 23 21, a w półfinale ulegli francuskim rutyniarzom Secretinowi i Birocheau 21 11, 17 21, 18 21 W finale gry podwójnej Francuzi przegrali z reprezentantami Korei Pld Kim Ki Taekiem i Kim Wanem 18 21, 21 16, 12 21

W finale singla kobiet Holenderka Bettine Vriesekoop pokonała reprezentantkę gospodarzy Marię Hrachovą 21 12, 21 16, 18 21, 21 17 Oto pozostałe wyniki

Debel kobiet Iang Ioung Ia, Yoon Kiung Mi - Hrachova, Vriesekoop 18 21, 21 18, 21 16

Mikst Lindh, Lindblad - Pansky, Hrachova 9 21, 22 30, 21 17

SPORT

SPORT

SPORT

RAJD SZWECJI

Samochodowy Rajd Szwecji zaliczany do mistrzostw świata producentów był popisem Fina Ari Vatanena, który prowadził od startu do mety. Jest to drugie zwycięstwo cudzoziemca - i po raz drugi Fina - w szwedzkim rajdzie. Poprzednio triumfował Hannu Mikkola.

W tym roku po wycofaniu się z powodu awarii silnika zachodniemieckiego kierowcy Waltera Roehrla, najgroźniejszym rywalem Vatanena była siedmio-

krotny zwycięzca rajdu Szwecji Stig Blomqvist. Moment grozy przeżył Vatanen w sobotę, gdy jego Peugeot wpadł w przydrożną zaspę. Wypadek ten na szczęście nie miał konsekwencji i Fin po wyciągnięciu samochodu natychmiast pojechał dalej.

Po zwycięstwie w Rajdzie Monte Carlo i sukcesie w Szwecji Vatanen jest zdecydowanym liderem klasyfikacji mistrzostw świata. Ma on 40 pkt i wyprzedza Blomqvista - 25 pkt, swego

rodaka Timo Salonena - 24 pkt i Waltera Roehrla - 15 pkt. Wśród konstruktorów prym wiodą Peugeot - 36 pkt i Audi - 32 pkt. Zajmująca trzecie miejsce Lancia ma jedynie 8 pkt.

WYNIKI RAJDU SZWECJI

- 1 Ari Vatanen - Terry Harryman (Finlandia - Wielka Brytania) - Peugeot 205 turbo 16 - 4 38,49,
- 2 Stig Blomqvist - Bjoern Cedeberg (Szwecja) - Audi Sport Quattro - 1 49 straty,
- 3 Timo Salonen - Seppo Harjanna (Finlandia) - Peugeot 205t 16 3 26 straty

HALOWE MISTRZOSTWA POLSKI W LEKKOATLETYCE

Podczas halowych mistrzostw Polski w Zabrzu rzut młotem w ogóle się nie odbył, a panie mazurekowały w sobotę 5 km jeszcze przed oficjalnym otwarciem imprezy. Zostały więc potraktowane równie niepoważnie, jak w oczach publiczności wygląda ich konkurencja.

W ogóle istnieje opinia, że chodździarstwo w Polsce jest dyscypliną niechcianą i zapomnianą. Na rozgrywanych mistrzostwach, żadne rekordy świata nie padły, ale pomogły one w wytypowaniu reprezentacji na halowe mistrzostwa Europy w LA, które odbywają się właśnie w Pireusie.

A oto wyniki zabrzańskich zawodów

A oto skład polskiej reprezentacji w ME w Pireusie

KOBIECY

Elżbieta Tomczak - 60 m, Danuta Bułkowska - skok wzwyż

MĘŻCZYŹNI

Andrzej Stępień - 400 m, Arkadiusz Janiak - 60 m, Mirosław Zerkowski - 1500 m, Romuald Giegiel, Krzysztof Płatek i Franciszek Jozwicki - wszyscy 60 m pł, Dariusz Zielke i Dariusz Biczysko - skok wzwyż, Helmut Krieger - pchnięcie kulą, Marian Kolasa, Ryszard Kolasa i Mariusz Klimczyk - wszyscy skok o tyczce

A oto wyniki z halowych mistrzostw Europy w lekkiej atletyce rozgrywających się w Pireusie

MĘŻCZYŹNI

60 m - 1 Michael MacFarlane, W Brytania, 6,61, 2 Antoine Richard, Francja, 6,63, 3 Ronald Desruelles, Belgia, 6,64
Trojskok 1 Christo Markov, Bułgaria
Skok wzwyż 1 Patrik Sioberg, Szwecja, 3 Dariusz Biczysko, Polska

KOBIECY

60 m przez płotki 1 Cornelia Oschkenat, NRD
Rzut kulą 1 Helena Fibingerova, Czechosłowacja,
Skok w dal 1 Galina Christakova, Sowieci

Ręcznej klasyfikuje zespoły na podstawie ostatniej mistrzostwskiej imprezy. Kraje socjalistyczne w Los Angeles nie startowały. Muszą więc teraz walczyć w Oslo o powrót do światowej czołówki. Kwalifikuje się sześć pierwszych reprezentacji.

A oto skład polskiej reprezentacji

Wiesław Goliat (Wybrzeże Gdansk), Tomasz Marszałek (Anilana Łódź) i Eugeniusz Szukliski (Poznań) w bramce oraz Marek Kordowiecki (Anilana) i Zbigniew Gawlik (Hutnik Kraków), Zbigniew Plechoc (Wybrzeże), Krzysztof Szargiej, Zbigniew Urbanowicz (obaj Wybrzeże), Henryk Mrowiec (Gwardia Opole), Bogdan Wenta (Wybrzeże), Jerzy Garpel (Hutnik), Daniel Waszkiewicz (Wybrzeże), Maciej Fiedorow (AZS Warszawa), Zbigniew Tłuczynski (Korona Kielce) i Ryszard Antczak (Śląsk Wrocław)

KOBIECY

60 m 1 Elżbieta Tomczak (Olimpia Poznań) - 7,24, 2 Ewa Rybak (Start Lublin) - 7,38 3 Iwona Pakuła (Legia W-wa) - 7,39
200 m 1 Elżbieta Tomczak (Olimpia Poznań) - 23,64, 2 Ewa Rybak (Start Lublin) - 23,82 3 Urszula Jarosz (Gornik Zabrze) - 24,60
400 m 1 Małgorzata Ciszek (Budowlani Kielce) - 54,58, (rek Polski juniorów) 2 Małgorzata Dunecka (Start Lublin) - 55,13 3 Halina Szczepaniak (ŁKS Łódź) - 55,52
800 m 1 Ewa Głódz (AZS Wrocław) - 2 05 01, 2 Jolanta Januchta (Gwardia W-wa) - 2 05 22 3 Anna Rybicka (AZS Wrocław) - 2 07 46
1500 m 1 Barbara Klepka (Start Lublin) - 4 22,35 2 Grazyna Kowina (Kłos Olkusz) - 4 23 94 3 Wanda Panfil (Lechia Tomaszów) - 4 25 90
60 m pł 1 Sylwia Bednarska (Gwardia W-wa) - 8,33 2 Małgorzata Nowak (Gwardia W-wa) - 8,45 3 Elżbieta Wiściek (Gornik Zabrze) - 8,56
Wzwyż 1 Danuta Bułkowska (AZS Wrocław) - 194 2 Jolanta Komsa (Legia W-wa) - 188 3 Elżbieta Rosiak (Gwardia Olkusz) - 186
W dal 1 Anna Włodarczyk (AZS W-wa) - 617 2 Agata Karczmarek (Legia W-wa) - 611, 3 Barbara Baran (Resovia) - 609
Chod 5 km 1 Kazimiera Mroz (Tecca Mielec) - 23 59 13 2 Barbara Niewójt (AZS Katowice) - 24 18 82 3 Agnieszka Wyszynska (Gornik Zabrze) - 24 31 97
Kula 1 Bogumiła Suska (AZS Wrocław) - 16 37 2 Dorota Waszczuk (AZS Wrocław) - 15 87 3 Danuta Gwardcka (Gwardia W-wa) - 14 93

MĘŻCZYŹNI

60 m 1 Arkadiusz Janiak (Legia W-wa) - 67,2 2 Jacek Licznarski (Start Elbląg) - 68,1 3 Krzysztof Zwoliński (Gornik Zabrze) - 68,3
200 m 1 Zenon Licznarski (Legia W-wa) - 1'16,3 2 Robert Kurnicki (AZS W-wa) - 2'17,0 3-4 Bogdan Szpiech (Victoria Raciborz) Krzysztof Zwoliński (Gornik Zabrze) - obaj po 2'18,4
400 m 1 Andrzej Stępień (Flora Gdynia) - 47,97 2 Robert Kseniak (Legia Warszawa) - 48,09 3 Mariusz Ciota (Gwardia Głogów) - 48,27
800 m 1 Krzysztof Pradzyński (Olesniczanka) - 1'50,79 2 Paweł Holwek (Start Łódź) - 1'50,97 3 Stanisław Rzeźniczak (Kolejarz Katowice) - 1'51,70
3000 m 1 Bożenka Psiejek (Olesniczanka) - 8'01,01 2 Czesław Moczys (ROW Rybnik) - 8'03,06 3 Mariusz Mach (Gryf Słupsk) - 8'03,81
60 m pł 1 Romuald Giegiel (AZS Warszawa) - 77,1 2 Krzysztof Płatek (AZS Wrocław) - 77,9 3 Franciszek Józwicki (Gornik Zabrze) - 78,5
Chod 10 km 1 Zdzisław Szlachetko (Olimpia Poznań) - 41 18 21 2 Jacek Bednarek (ROW Rybnik) - 42 02 46 3 Zbigniew Sadoła (Unia Hrubieszów) - 42 11 16
Trojskok 1 Waldemar Golanek (AZS Pila Podl) - 16 31 2 Mirosław Malarek (AZS Białka Podl) - 15 61 3 Krzysztof Cholewicki (Gornik Zabrze) - 15 97
W dal 1 Stanisław Jaskuła (AZS W-wa) - 7 57 2 Włodzisław Włodarczyk (Gornik Brzeszczel) - 7 46 3 Jerzy Żeligowski (AZS Poznań) - 7 41
Wzwyż 1 Dariusz Zielke (AZS Gdańsk) - 2 26 2 Da usz Biczysko (AZS Poznań) - 2 24, 3 Krzysztof Kawczak (AZS Wrocław) - 2 22
Trojskok 1 Mariusz Klimczyk (Zawisza Bydgoszcz) - 5 45 2 Ryszard Kolasa (Pałac Gdynia) - 5 40 3 Dariusz Los (AZS Wrocław) - 5 00
Kula 1 Eugeniusz Bato (Gornik Zabrze) - 19 68 2 Helmut Krieger (Chemik Kedzierzyn) - 19 46 3 Albert Czys (Chemik Kedzierzyn) - 17 89

KOLARSTWO PRZEŁAJOWE

W Monachium (Bawaria, RFN) odbyły się mistrzostwa świata w kolarstwie przełajowym. W czasie zawodów była kiepska (dla Polaków) pogoda. Mroz i ślizgawica odpowiadały Niemcom, natomiast Polacy wolą błoto.

Dominowali więc w Monachium ci, którzy lubią ścigać się na śniegu i lodzie oraz ci, którym wszystko jedno. Do której z tych dwóch grup należą trzej nowi mistrzowie świata Mike Kluge (amatorów), Klaus-Peter Thaler (zawodowcy) i Beat Wabel (juniorów) - dokładnie nie wiadomo.

A oto wyniki poszczególnych grup

AMATORZY

1 Mike Kluge (RFN) - 1,04 25, 2 Beat Schumacher (Szwajcaria) - strata 26 sek., 3 Bruno D'Arise (Szwajcaria) - 40 sek., 4 Petr Klouček (CSRS) - 44 sek., 5 Frank van Bakel (Holandia) - 55 sek., 6 Peter Hric (CSRS) - 1 11, 8 Grzegorz Jaroszewski (Polska) - 1 28, 19 Jan Antkowiak (Polska) - 3 14, 22 Edward Piech (Polska) - 3 20, 26 Jan Wiejak (Polska) - 3 20

Drużynowo 1 Szwajcaria - 19 pkt., 2 CSRS - 23, 3 Holandia - 27, 6 Polska - 49

JUNIORZY

1 Beat Wabel (Szwajcaria) 57 30, 2 Juergen Sprich (RFN) strata 18 sek. 3 Willem de Vos (Holandia) - 39 sek. 4 Zdenek Dousze (CSRS) - 49 sek. 5 Robert Bondaryk (Polska) - 52 sek. 12 Arkadiusz Stępniewski (Polska) - 2 03, 22 Cezary Zamana (Polska) - 3 43, 34 Marek Zawistowski (Polska) - 5 30

Drużynowo 1 RFN - 20 pkt., 2 CSRS - 25 pkt., 3 Holandia - 28, 5 Polska - 39

ZAWODOWCY

1 Klaus-Peter Thaler (RFN) - 1,12 37, 2 Adri van der Poel (Holandia) - strata 2 sek., 3 Claude Michely (Luksemburg) - 4 sek. 4 Reiner Groenendaal (Holandia) - 20 sek., 5 Marcel Russenberger (Szwajcaria) - 24 sek., 6 Henk Daars (Holandia) - 1 28

POLACY NA SZCZYCIE CHO OYU

12 lutego dwaj polscy wspinacze - Maciej Berbeka i Maciej Pawlikowski (obaj z Zakopanego) dokonali pierwszego zimowego wejścia na szczyt Cho Oyu (8201 m w Nepalu) szlakiem od południowego wschodu.

M Barbeka i M Pawlikowski są uczestnikami polsko-kanadyjskiej wyprawy, która od kilku tygodni zdobywała Cho Oyu, usiłując dokonać pierwszego zimowego wejścia na ten szczyt. Kierownikiem ekspedycji jest Andrzej Zawada. Oprócz niego i dwójki, która była na szczycie, w wyprawie brało jeszcze udział dwóch innych polskich wspinaczy - Eugeniusz Chrobak i Mirosław Gardzielewski.

PIŁKA RĘCZNA

W Norwegii rozpoczęły się mistrzostwa świata grupy "B" szczytornistów. Polacy rozgrywają spotkania eliminacyjne w grupie "D".

W pierwszym meczu mistrzostw świata grupy "B" w piłce ręcznej mężczyzn, reprezentacja Polski wygrała z Izraelem 30 16 (16 8).

W innym spotkaniu grupy "D", w której występuje Polska Węgrzy pokonali USA 19 13 (10 8).

W drugim występie w mistrzostwach świata polscy piłkarze ręczni pokonali w Storem (Norwegia) USA 25 17 (14 5). Bramki w tym meczu dla naszego zespołu zdobyli Maciej Fiedorow - 6, Zbigniew Urbanowicz - 5, Daniel Waszkiewicz - 4, Zbigniew Plechoc i Marek Kordowiecki -

po 3, Bogdan Wenta - 2, Zbigniew Gawlik i Krzysztof Szargiej - po 1. Dla USA najwięcej bramek strzelili Stefe Goss - 6 oraz James Buehning - 5.

W innym meczu grupy "D", w której występują Polacy, Węgrzy pokonali Izrael 33 20 (18 10).

W tabeli po dwóch spotkaniach rozegranych przez każdą z drużyn, prowadzą Polacy, wyprzedzając lepszą różnicą bramek Węgrów (Polska - 55 - 33 / Węgrzy 52 - 33). Oba zespoły mają po 4 pkt. Drużyny USA i Izraela nie zdobyły dotychczas ani jednego punktu.

W ostatnim dniu rozgrywek eliminacyjnych w meczu o pierwsze miejsce w grupie "C" Polacy po raz trzeci wygrali tym razem z Węgrami 29 25 (15 13).

Bramki dla Polski zdobyli Tłuczynski - 9, Waszkiewicz - 8, Mrowiec, Wenta i M Kordowiecki - po 3 oraz Gawlik, Fiedorow i Antczak.

PIŁKA NOŻNA

Rok 1985 dla futbolu na wszystkich kontynentach, to przede wszystkim eliminacje "Mexico '86". Miejsc w finałach tylko 24, a drużyn z realnymi szansami na awans - przynajmniej 3 razy tyle. Najbliższe tygodnie i miesiące będą miały decydujące znaczenie.

A oto wyniki z ostatniego tygodnia

GRUPA I

	G	W	T	L	F	A	P
Polska	2	1	1	0	5	3	3
Belgia	3	1	1	1	3	3	3
Grecja	3	1	1	1	3	3	3
Albania	4	1	1	2	5	7	3

GRUPA III

Anglia	3	3	0	0	14	0	6
Irlandia	4	2	0	2	5	5	4
Finlandia	4	2	0	2	4	8	4
Rumunia	1	0	0	1	2	3	0
Turcja	2	0	0	2	1	10	0

GRUPA V

Węgry	3	3	0	0	7	3	6
Holandia	4	2	0	2	9	4	4
Austria	3	2	0	1	4	4	4
Cypr	4	0	0	4	3	12	0

GRUPA VII

Szkocja	3	2	0	1	6	2	4
Hiszpania	3	2	0	1	5	3	4
Islandia	3	1	0	2	2	5	2
Walia	3	1	0	2	2	5	2

Nasza drużyna zajęła bez straty punktu pierwsze miejsce w grupie.

W drugiej rundzie, 24 bm, gracze będą z zespołem Holandii.

W drugiej rundzie zespoły podzielono na dwie grupy. W grupie I występują CSRS, Hiszpania, Norwegia, Sowieci, Finlandia i Francja, natomiast w grupie II NRD, Bułgaria, Holandia, Polska, Węgry i USA.

***

Nigdy jeszcze mistrzostwa świata grupy "B" w piłce ręcznej mężczyzn nie zgromadziły na starcie tak silnych drużyn. Do Norwegii przyjechały zespoły mistrza świata - ZSRR, mistrza olimpijskiego z 1980 r. - NRD i brązowych medalistów mistrzostw świata - Polski.

Drużyny te zostały zdegradowane do niższej grupy, gdyż Międzynarodowa Federacja Piłki

COMMUNITY DIRECTORY INFORMATOR	RÓŻNE	SAMOCHODY	PIEKARNIE
<p>Danuta H RADOMSKI BALLB ADWOKAT - NOTARIUSZ 366 - 3875 164 Princess St., Toronto Konsultacje w godz. 9 - 17 lub za przednim telefonicznym porozumieniem się Władza płynnie jez. polskim francuskim hiszpańskim Koresponduje z biurami adwokackimi w Polsce</p>	<p>Ballroom Dancing TANIEC TOWARZYSKI Nowości międzynarodowy socjalny, polski grupowo indywidualnie organizacje prywatnie prelekcje na bal zabawy imprezy uroczystości młodzież, doradzi amatorzy zawodowcy TEL. 416 - 782-9776 <i>walce tango foxtrot rumba samba cha cha rve</i></p>	<p>CHECKPOINT DATSUN NISSAN to solidna i znaną firmę, którą masz przyjemność przedstawić Państwu. Szeroki wybór nowych i używanych samochodów NISSAN DATSUN. Aranzujecie pożyczki dla nowo przybyłych. Minimalna wpłata, korzystne ceny. Prosimy kontaktować się JERZY SZOZDA tel. (416) 239-1217 (posiadam znajomość języków słowiańskich) udzieli porady bezpłatnie CHECKPOINT 5448 DUNDAS STR. W ISLINGTON ONT M9B 1B4</p> <p>PREMIER AUTO SALES Wyjątkowa okazja 2376 Dundas St W Toronto Tel (416) 537-2437 STAN MAZUR</p>	<p>THE FUTURE BAKERY NAJLEPSZY W MIEŚCIE ŚWIEŻY CHLEB Dostarczamy do sklepów i domów 739 Queen St W - Toronto, Ont TEL 368 - 4235</p> <p>ONTARIO BREAD Co Ltd 178 Ossington Ave Toronto, Ont TEL 532 - 4929 Pyszny świeży chleb do nabycia we wszystkich sklepach</p>
<p>POLISH CONSULTING BUREAU 618 Queen St West TORONTO, ONT M6J 1E4 TEL. (416) 864 - 1182, godz. 4-7 po poł. Udzielanie porad i pomocy we wszelkich sprawach oraz zastępowanie ich na terenie Polski, m.in. małżeńskich (małżeństwa przez pełnomocnika), rozwodowych w Polsce majątkowych, kupna i sprzedaży nieruchomości i mieszkań spadkowych PONADTO: pełnomocnictwa do Polski sprawy paszportowe odwołania od odmowy paszportów sprawozdanie krewnych, pisma do polskich urzędów i sądów Długoletnia praktyka adwokacka w Polsce.</p> <p>J. DZIWIŃSKA, LL.M.</p>	<p>FASHIONS Nowo otwarty polski sklep posiada duży wybór pojedynczych fasonów Szyjemy na miarę i naprawiamy Ceny bardzo okazyste 1544 Bloor St. W. (róg Dundas i Bloor) TEL. 533 - 8881</p>	<p>SOLID AUTOREPAIR WŁADYSŁAW DAKOWICZ wszelkiego rodzaju naprawy samochodowe dożywotnia gwarancja na za- instalowanie hamulce oraz tłumiki 201 Schell Ave Toronto, (koło Caledonia i Shell 2 blok na północ od Edlington) Tel 787-2702</p>	<p>DELIKATESY QUALITY SAUSAGE Nowo otwarte, eleganckie, polskie DELIKATESY Świeże mięsa - apetyczne wędliny bezkonkurencyjne kiełbasy - serwy i inne pyszności 2913 Dundas St W TEL 769 - 4966 131 Roncesvalles Ave (obok kina) Tel 533 - 7054</p>
<p>DIVORCE AID K. BELDOWSKI Rozwód \$ 155 226 QUEEN St W Suite 200 TORONTO, ONT M5V 1Z6 TEL. (416) 598-1127</p>	<p>PRZESZŁO \$20 NA GODZINĘ zarabia wykwalifikowany spawacz. ŚWIADCTWO SPAWACZA W 5 TYGODNI można uzyskać w institute of technical trades który szkoli specjalistów już 25 lat ● nowoczesne urządzenia ● rysunek techniczny ● kursy dzienne wieczorowe sobotnie i na zmiany ● dogodne opłaty tygodniowe 734 KIPLING Ave TORONTO TEL 255 - 2369 po godzinach TEL. 536-008, 921-3886 Informacji udzielają MARK NIEWIADOMSKI lub ANDRZEJ MAJ</p>	<p>POLSKA KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA posiada słowniki francuskie angielskie techniczne i inne książki do nauki języków kulinarne młodzieżowe bajki religijne karty świąteczne MONTREAL P Q Postal Box - 647 N D G H4A 3R1 Canada TEL (514) 489-0396</p>	<p>HALINA'S DELICATESSEN Świeże bułeczki, piwa, ciasta, Europejskie wędliny i zakąski, kawa importowane w wieloletniej OPEN WINDOW BAKERY 780 ANNETTE Str TORONTO TEL 767 - 9129</p> <p>DLA DOMU</p>
<p>TP & ASSOCIATES Ltd Niezależni specjaliści w zakresie ubezpieczeń (life insurance), R R S P i R H O S P oraz funduszy inwestycyjnych Prosimy telefonować lub pisać, wyślemy bezpłatnie FINANCIAL PLANNING REVIEW ANDREW SLEDZ 194 Wilson Ave Suite G-8 TORONTO, ONT M5M 3A7 TEL 482 - 0175, dom 625-1529</p>	<p>BISTRO Jedna z najlepszych małych restauracji w Toronto (wg gazet Toronto Sun)</p> <p>EUROPE Europejska atmosfera ● Znakomite miejsce na spotkanie ● Coś na zęb 2390 Bloor West Toronto Ontario M6S 1P5 Tel (416) 767-0848</p>	<p>SOLARSKI PHARMACY Ltd (Naprzeciw kościoła św. Kazimierza) 149 RONCESVALLES Ave TEL 536 - 5452 Właściciele J SOLARSKI i S SALAPATEK Szybka i tania wysyłka lekarstw do Polski ● Agencja Pekao ● Wysyłka paczek i pieniędzy do Polski ● Polskie kartki i czasopisma ● Ziola Zakonnika ● Urząd Pocztowy ● Sprzedaz biletów</p>	<p>KARL'S BUTCHER & GROCERY Właściciel Karol Jarząbek Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa, wędliny własnego wyrobu smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze 105 Roncesvalle Ave Toronto TEL 531 - 1622</p>
<p>ADWOKAT Kazimierz Bielski Q C NOTARIUSZ Załatwiamy - sprawy karne i rozwodowe - kupno, sprzedaż i hipoteki - spadkowe i testamenty 226 RONCESVALLES AVE. (obok Credit Union) Toronto, TEL (416) 533 - 6126 Biuro czynne codziennie od 10 rano do 6 wiecz</p>	<p>HUMBERVIEW INSURANCE STEFAN BORYS AUTA - DOMY - SKLEPY 337 Roncesvalles Ave Toronto, Ont TEL 531-4647 Dom i wyposażenie domu do \$120 000 - TYLKO \$182 rocznie Ubezpieczenia chorobowe dla gości na wizycie</p>	<p>"FORTUNA" FLOWER SHOP NAJSTARSZA POLSKA KWIACIARNIA 356 BATHURST St przy Dundas TEL 368 - 0797 Właściciele WANDA I FRANCISZEK LISOWSCY Bukiety ślubne ● wianki urodzinowe ● kwiaty cięte i doniczkowe ● piękne ● świeże ● tanie DOSTAWA DO DOMÓW</p>	<p>APPLIANCE CLINIC CO oferuje naprawę lodówek pralek su szarek pieców elektrycznych i automata tycznych zmywarek do naczyń ● Zniżka dla rencistów ● Gwarancja na 1 rok ● Obsługa 7 dni w tygodniu ● Dzwonic całą dobę TEL TORONTO 261 - 7619 Kupuje i sprzedaje w/w sprzęt używany</p> <p>J P CONSTRUCTION COMPANY GENERAL CONTRACTOR WYKONUJEMY ROBOTY BETONIARSKIE KŁADZENIE ASFALTU, PRACE MURARSKIE I WYKOPY Instalujemy aluminiowe okna i siting Wycena bezpłatna Plany i zezwolenia wykonuje architekt TEL 252 - 8492</p>
<p>HOMETARIO REAL ESTATE LTD & INSURANCE BROKERS Ltd ● KUPNO I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI WSZELKIEGO RODZAJU ● UBEZPIECZENIA NA SAMOCHODY - OD OGNIA - KRA- DZIEŻY I INNE 171 Roncesvalles Ave Toronto TEL 531 - 3506</p>	<p>ANNA'S TAILORING KOZUCHY I ODZIEŻ SKORZANA Damskie kostiumy, suknie, płaszczki zimowe wykonujemy na miarę, według projektów własnych lub zleconych REPERACJE (wymiana podszewek) POSIADAMY FUTRA Ceny bardzo atrakcyjne 87 Roncesvalles Ave TORONTO, tel - 532 - 4060</p>	<p>GIEWONT GIFT STORE 333 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont TEL 588 - 1500 DLA KAZDEGO COŚ MIŁEGO</p>	<p>WĘDZONE NA MIEJSCU SLYNNE NA CAŁE TORONTO I ONTARIO POLSKIE KIEŁBASY Szynki, kabanosy wędliny mięsa, różne delikatesy Superior Sausage Co. 1004 DUNDAS ST W TEL 531 - 8422 Konkurencyjne ceny!</p>
<p>BLOOR WEST ASSOCIATES WINDERMERE COURT 2323 BLOOR St W Suite 216 TEL 762 - 0992 Porady i pomoc w zakresie - problemów przedmałżeńskich, małżeńskich i rodzinnych, - procesu separacji, 121 132 - procesu rozwodowego Porady dostępne są w językach angielskim i polskim</p>	<p>KOMIS 305 Roncesvalles Ave Toronto Ont M6R 2M6 TEL 531-8872 Polecamy odwiedzić nasz 'KOMIS' wielobranzowy Przyjmujemy rzeczy do sprzedaży i sprzedajemy po cenach przystępnych dla każdego WSTAP DO KOMISU A PRZEKONASZ SIĘ</p>	<p>dermatone ZAKŁAD KOSMETYCZNY ● Pielęgnacja twarzy, rąk i stóp ● Usuwanie zbędnego owłosienia ● Specjalistyczna aparatura ● Jakosciowe kosmetyki ● Wizyty prosimy zamawiac telefonicznie 2198A Bloor St W TEL 766 - 1867</p>	<p>THOMAS ALUMINUM PRODUCTS TEL Toronto 239-6476 po 6 wieczorem TANIO i z GWARANCJĄ wykonujemy - aluminiowe obicia domów (siding) Thermal Windows, rynny, krycie dachów ("Shingle" i płaskie dachy) oraz roboty elektryczne Metro Licenc B 1390</p> <p>polanta interiors POLSKA FIRMA specjalizująca się w architekturze wnętrz udzieli Ci porady jak urządzać gustownie i wygodnie Twoje mieszkanie lub dom Sprzedajemy nowoczesne zastawy okienne tzw VERTICAL HORIZONTAL, BLINDS po bardzo dogodnych cenach Szeroki asortyment prezentów na każdą okazję 2368 Bloor Str W Toronto Ont M6S 1P5 TEL 762 - 9638</p>
<p>INTERNATIONAL CAMERA REPAIR COMPANY LTD Kupujemy wszelkich marek sprzęt fotograficzny ● Sprzedaz ● Reperacje ● "Trade-ins" ● Wypożyczanie Bezpłatne wyceny 3351 BLOOR St W Toronto TEL 239 - 1882</p>	<p>ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER 2374 Bloor Street West, Toronto, M6S 1P5 TEL 769 - 4488 Zdjęcia i portrety na różne okazje</p>	<p>ANDRE'S PHOTO Wykonuje wszelkie prace fotograficzne WEDDING S CHRISTENINGS CHILD STUDIES ETC For appointment call A SLIWKA (416) 233 - 6550</p>	<p>M-C DAIRY Co Ltd PRODUCTS Dostarczamy wszystkie znane produkty mleczne do każdego sklepu w Toronto, Wyrabiamy kwasną smetanę Yogourt, huslanke, sery białe i topione Żądajcie naszych wyrobów w swoich sklepach Godziny otwarcia 7 00 do 4 00 212 Mavety St TEL 766-6711</p> <p>DOSKONAŁE WYROBY MIĘSNE I WĘDLINIARSKIE Sprzedaz detaliczna i hurtowa - dostarczamy do sklepów Ceny konkurencyjne PACIFIC WHOLESALE MEATS LTD JUREK ZOCHNAK STEVE PAKI OS 2986 DUNDAS St W Toronto TEL 767 - 0000 Sprzedaz detaliczna tylko w czwartki piątki i soboty</p>